P. greci

6
14-b
32

6. 14. b. 32

ἙΞΑΗΜΕΡΟΝ
ἤτοι Κοσμουργία,

ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ

ΔΙΑΚΟΝΟΥ καὶ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΟΣ
τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ Ἰαμβεῖα εἰς τὸν μάταιον βίον.

OPVS SEX DIERVM
ſeu mundi opificium,

GEORGII PISIDÆ

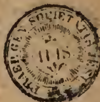
DIACONI ET REFERENDARII
Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ, Poëma.

EIVSDEM *Senarii de Vanitate vitæ.*

Omnia Græce in lucem edita, & Latinis verſibus eiuſdem generis expreſſa per Fed. Morellum Federici F. cum fragmentis ex Suida & aliis.

E Typographeo H. Commelini, Anno 1596.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΣΟΥΙΔΑ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Διάκονος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ Χαρτοφύλαξ, τὸ ἐπίκλην Πισίδης [ἔγραψεν] ἑξαήμερον διὰ ἰάμβων, εἰς ἔπη τρισχίλια. εἰς Ἡράκλειον τὸν βασιλέα, καὶ εἰς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον· ἔτι τε Ἀβαρικὰ καταλογάδην. ἐγκώμιον εἰς τὸν Μάρτυρα Ἀναστάσιον.

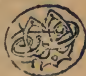
EX SVIDÆ COMMENTARIIS.

GEORGIVS Diaconus magnæ Eccleſiæ, & Chartularius, cognomento Piſides, Opus VI dierum, tribus verſuum Iambicorum millibus expreſſit. Idem ſcripſit de Heraclio Imperatore, de Perſico bello: itemque Abarica, ſoluta oratione: ad hæc laudationem Martyris Anaſtaſii literis conſignauit.

INTERPRETIS PROTHEORIA AD ORNATISSIMUM atque eruditissimum virum IOANNEM a S. ANDREA, Ædis D. MARIÆ apud Parisienses Canonicum religiosiss.

PRIMI *parentes litterarum & artium,*
Vates, poetæ primo ab æuo principes,
Flamma calescentes beati Numinis,
Laudes canebant Conditoris omnium:
Et ore, scriptis, barbitoque & carmine,
Miranda celebrabant opera, Terram, Polum,
Quæcunque sensibus patent, & quæ latent:
Tum dona, quæ Parens benignus contulit,
Atque indies confert in humanum genus,
Quod vt creauit, maximopere diligit,
Ac protegit mirabili clementia:
Quippe eius ergo condidit res cæteras.
Adest vocatus, nec vocatus, omnibus:
Et pollicita cultoribus præstat suis:
Purasque mentes imbuit mysteriis,
Tandemque ad altas ætheris sedes vocat.
Hæc meta erat dictorum & actorum omnium
In gente prisca & aurea mortalium,
Hymnos perennes cælitum æmulantium.
Hocque institutum cum sit antiquissimum,

Lex certa nobis esse virtutis potest,
Et norma doctrinæ, sequantur quam pii.
Quid prædicabit os, nisi opificem suum?
Quem præferent oculi datori luminum?
Quid mens capit maius parente mentium?
Quid fonte vitæ suauius viuentibus?
Vox omnis ergo, cantus omnis, & lyra,
Musa omnis almum prædicet semper Deum.
His instituit GEORGIVS *vestigiis,*
Electus aris administer inclytis:
Nam studia Musasque vnico dicauerat
Deo, suosque Numini sacrauerat
Versus, cothurno non Sophocleo impares.
His conditus qua Mundus arte sit docet,
Et quattuor primordia orbis maximi,
Tellurem, & vndam, & aerem, ignem & lucidum,
Exponit & Phœbum nitentem, & Cynthiam:
Et lucis & noctis vicissitudines:
Quæcumque Tellus e sinu parit suo,
Animantium genera, lapillorum decus:
Mortalis vllus ne dubitet imposterum
Quin præsit Orbi conditor ter maximus,
Tantique moderator operis vel muneris:
Cui vera laus, & vera pietas perplacet,
At gloriæ fastus inanis displicet.
Hoc Heraclio Principi gratissimum
Opus, piis item omnibus gratum fore
Spero, quibus placere mihi palmarium est:

Namque

Namq́ꝫ esse quaestum induxi in animum maximum,
Haec quum tenebris eruta in lucem darem,
Et Graeca redderem Latinis vocibus,
Quammaxime seruire eorum commodis,
Qui rebus anteferunt Dei cultum omnibus.
Ast vt venustius venıret in virûm
Manus poema tam pium & castum, tua
SANCTANDREANE *liberalitas facit:*
Dum prisca nobis tradis exemplaria
E Bibliothecae diuitis penetralibus,
Cuius volumina sunt negata nemini,
Qui sibi simul prodesse velit & publico.
Te ergo duce, o SANCTANDREANE, *& auspicẽ*
Te, qui excolis summis genus virtutibus,
Audentius nos hoc Theatrum pandimus
Oris in Italis, in oris Atticis:
Freti bona spe, dummodo placeat Viro
Qui moribus sanctis Galeri purpuram
Et erudita mente decorat maxime,
Multis vt auctum redeat ad nos partibus,
Acceptiusque Christianorum choro,
Qui versibus libenter applaudit sacris.
Mordacium nihil moror dicteria:
Procul prophana turba, vana, liuida.

AD LIBRVM.

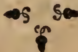
Nondum murice tinctus, asperoque
Morsu pumicis aridi politus,
SIRLETVM *properas, Liber, videre,*
Hunc quem purpureus tegit Galerus,
Prudentemque, piumque, & eruditum:
Quo pulcherrima Roma nunc potitur.
I quo te faciat venustiorem,
Et doctisque probisque gratiorem.
Quam vellem Pisidæ sequi libellum!

Ἑξάστιχον εἰς Ἑξαήμερον Πισίδου.

ΘΑΥΜΑ μικρὸν βροτός ἐστι, μικρὸς γὰρ κόσμος ἀκούει·
Καὶ μέγα θαῦμα Θεοῦ κόσμος ὅδ᾽ ἐστὶ μέγας·
Πάντων δ᾽ αὖ Θεός ἐστιν ὑπέρτατα θαῦμα μέγιστον,
Ὃν σύ γε θαυμάζων, δοξολόγησον ἀεί.
Ὄφρα δὲ δοξολογῇς ἀρετὴν, σοφίην τε, θεοῖο,
Θαυμασίοιο δέχου τήνδε βίβλον Πισίδου.

Φεδ. τοῦ Μορέλλου.

IN

IN

GEORGII PISIDÆ MVNDVM
A FED. MORELLO PARISIENSI
Latinis verſibus expreſſum.

EGREGIE PISIDES *Mundum deſcripſerat : vnum*
Deerat adhuc, quia dimidio patefecerat Orbi,
Spectandum cunctis quod erat mortalibus : arctis
Quippe metris Mundum Graiis incluſerat: illum
Altera pars orbis numquam vidiſſet : at olim
Conſpiciet, Latiis oris monſtrante MORELLO:
Vt PISIDÆ *Mundus toto ſpectetur ab Orbe.*

R. PINCÆVS Senator Pariſ. F.

ΕΙΣ ἙΡΜΗΝΕΥΤΗΝ
Γεωργίου τοῦ Πισίδου.

ΠΙΣΤΙΝ ἀληθείης ἐθέλοιμεν ἐν ὄμμασι θέσθαι.
Καὶ περὶ τοῦδε φίλου κρήγυον εἰπέμεναι.
Οὐδὲ γὰρ ἐν σιγῇ καλῶς τετελεσμένον ἐσθλὸν
Δεῖ κρύψαι, τελέσαις οἷον ὕφηνε νέος·
Ὃν θεὸς οὐρανίαις ἔρσαις, ὡς ἔρνος, ἀέξει
Ἀμφιχέων, Μουσῶν καὶ χαρίτων τρόφιμον·
Ἐκ δὲ πόνων, οἳ σὺν νεότητι δίκῃ τε γλύωνται,
Ἐλπίδα θῆκαν ἐμοὶ μείζονος ἐμπειρίης.
Τοῖον ἀπ' εὐσεβέος Μούσης τὸν παῖδα Μορέλλου
Ἀμφιφλέγει πρώτῃ φέγγος ἐν ἡλικίῃ.

Ν. ΓΥΛΩΝΙΟΣ.

VARIÆ LECTIONES
ET CONIECTVRÆ
ad PISIDÆ Hexaëmeron.

V. 14 ἀποστρέφει.
15 ἀποφράττει.
16 τὰ μακρὰ
20 τὰ τῆς μιερίμνης αὐτοφυσίθην νέφη.
24 βάτῳ
30 καὶ πετρῶν
32 καρπὸν
36 ὅπως θλίψηται
37 εὔφρων
38 ὡς ψόγους.
45 ὡς ἐμεγαλύνθη τοῦ θεοῦ τῶν κτισμάτων
49 ὅσους ἔχει.
56 ἐνθλίψαντα
91 κυρτουμένη,
92 ἅμως ἔχει
93 ἐστηριγμένος.
113 τούτων μέτρον
143 προσώπου κόσμον
150 σκέπης
169 περιφθέγγεις τῆς ἀγρείας μέλος
170 κύριον σέλας
175 ἐμφατικὴν πρ. ὀρθοδοξίαν, Τὴν ἀγιότητα
179 σπάρχωσιν
184 ὑψοῦ κτισμάτων
202 συνημμένος.
204 φρίττω γὰρ
211 ὁ περιέβλεψεν, ἢ ξένην λύσιν
212 ἐνδεχῶς
214 τῆς ἀτμίδος·
215 τοῦ βυθοῦ
222 κυλισμάτων [καὶ] ἑλκυσμάτων [καὶ] ἐλυσμάτων πᾶσι·
230 αὐτῇ λευκὸν
239 φλογὸς τῇ προσχύσει
250 ἴσως, κιόνων δίκην
257 ἀναπνοὴν μίαν.
261 ὑπερβράσῃ·
268 τῶν σωμάτων)
285 τρίζας φύει,
296 αὐτὸν τοῦ
297 ὁδοιπορεῖν.
316 χαυνώσασα
317 δρόσον.
323 ἰωτικῶν ἢ δρόμους·
324 περιόδοις
326 Ῥυμοῦ
330 φύσιν [καὶ] φρίσιν ἐμβάλῃ
333 εἶναι τὴν κτίσιν·
340 ἐπιστάζειν,
362 ἀεὶ τρέπτον φύσιν;
363 ἢ θέλουσαν
373 περικλύσασα
377 ἐκπλύνασα
380 διαδρᾶναι
382 περιτρέχει
395 δικάζων εὐνόμως.
399 ἐν μεταβάσει
400 τὴν νομὴν
410 μυστικοὺς

411 τὴν κλίσιν.
422 ἴσως. Καὶ τοῖς ἀφ- δαψι-
λῶς ὑπογράφων,
428 Λῃστὰς] Καὶ τοὺς ἀδίκους
δικαιοῖ, εἰ εὕροι λάβῃ.
432 ἴσως, Καὶ τὰς διαλ-
438 Παρακρατῶν δὲ τὴν βο-
λὴν β. ἢ περιφερομένην·
456 τὸ πλεῖ, καὶ
460 ποικίλως·
461 γίνεται παντοκράτης,
464 ἰνδικοὶ στόλοι,
466 Φρικτοὺς
474 ἴσως, Εἰς τὴν βασ-
475 ἐγκοπὴν
481 συμφορᾶς
488 ἴσως, ἐδράσατε
494 Ἰσῶσαι
495 Ἄμμοι δὲ
498 τῶν ἐνόμβρων
501 ἐκτρέχων ἐν
504 Ἀντιστρέφων
518 καὶ ποτίζων
524 καύματος χρόνος,
528 Στερρὰς- τοὺς λίθους.
535 περικλείσας
539 Χύσις κυλ-
548 ἐν ὀγκώσει
553 ἐνέργειαν
561 ἀνάψυξιν
575 φῶς καθικῶν,
595 ἄκλιστα
601 παρατρέχων
602 ἴσως, Εἰς τὰς διατ-
603 πράξῃ
608 σκιὰν κεκρυμμένην,
609 ἴσως, ὥσπερ ἐξ
616 ὀργάνων θέσεις,
620 ποικιλόστροπον,
624 συμφυεῖ
630 τῆς περιστροφῆς
635 Κἂν τῷ μέσῳ
663 σαρκοποιεῖ,
670 ἑαυτῆς οἰκέτας,
681 ἢ τοὐναντίον.
698 παραινεῖν ἐκβ-
732 ἐνεργείαις νέμει,
733 ἀέρα·
739 ἐφίκετο μὲν- ἴσως, ἐφίετο
742 ἐκεῖ μύει
752 ἴσως, Εἰς τὸν παρ-
759 παραπλάσει·
761 γὰρ αὐτὰ ψυ-
834 δείξαι πυρὸς
842 ἐν φόβῳ,
848 ἐρώτων οἱ
854 ὅσον ἀτενίζει,
855 εὐπορήσει νοὸς
861 ἐνεργεῖς, τοὺς δὲ πάντας σε
863 ἴσως, εὐκαταλείπτοις
874 εἰς πᾶν κινητὸν,
895 φυτῶν ὅλων;
938 κεραυνῶν
ibid. ἴσως, τὴν ἀτμίδα·
967 Μὴ συμπονοῦντας
985 πλεύσαις
986 γὰρ αὐτῷ
1009 πλουσιομήτωρ
1011 οὐδὲν ἠγνόησε
1022 φρουρουμένην;
1024 λευκῷ ἑρπετῷ
1027 Ποιεῖ σαλ-
1039 ἐμβαλόντος
1043 γεωργήσουσιν
1044 Ἄπερ λελήθασι
1054 Ἐφ' ᾧ
1063 μυστικῆς
1093 λαμπρῷ
1106 ἐντείνασαι
1133 ἐχίνοις τοῖς ἄλλοις

1135 φυγόντες τὰς ζάλης,
1144 τοὺς πρὸς ἀλλήλους·
1149 παρεξέσης,
1160 ἀφαρπάζουσιν
1179 ἔχει,
1182 ἐφῆκε
1215 αἱματουμένη,
1217 Ὡς εἴ τις ἴδοι τὸν ταῶν, καὶ θαυμάσαι
1222 παγινῇ
1224 ζοφῶδες
1238 τῶν βελῶν
1242 οἶκον ἠγλαϊσμένον
1284 Ποίας
1299 ἐκδιδάσκεται
1301 αὐηγμένος·
1333 ποιοτρόφου, [καὶ] πυροτρόφου,
1337 σύμπηξιν εἰς φθορὰν
1354 προσβαλὼν
1389 ἔνυγρον ἁρμόσαι
1396 πήξει
1397 λύσαι
1413 ἐν ἀλλαγῇ
1438 Ἐκεῖνο τούτῳ,
1443 ἄλλοι τοὺς
1452 τοὺς τόκους
1472 ἀφθεγξίας,
1475 Ὡς πυρσοφεγγεῖ
1484 Καὶ τῆς παναληθοῦς
1491 συντονουργὸν
1514 Καὶ τοῖς παθ-
1522 τοὺς πόνους,
1524 ἐντεθεῖναι
1530 Θραύει τὰ κιντ-
1538 ἐπιπολέων,
1553 συσκοτουμένη
1556 ἀφρῶδες βάθος
1568 γόγγρον
1570 ἴσως, Λίθους τε τυκτοὺς τῶν ποδῶν πρὸς τὰς γλυφὰς Ὅπλα λιθουργὸς εἰς πέρας.
1638 Ῥιπῇ
1647 ἐμβαλεῖς ὅλοις· hæc lectio alium sensum adfert, nempe: *Nisi si tua esset munus hoc potentia, Res alligare copulante vinculo.*
1649 γένη-hoc si probas, lege, *Efficeris omnia.*
1654 inclusus σίχος νοθευόμενος.
1670 ἴσως, Μήπως τὸ πάντα
1674 διχῇ διαιρεῖσθαι
1683 Εἰ δὲ πρὸς
1684 Εἰς ἄκρον
1685 παρίστασθαι
1724 Ζητῶν προσκόπτειν
1747 ὑποξέσῃ,
1752 Ἐκφθαρθὲν
1756 προάρχιον σέλας,
1758 γεουργῶν
1768 συνθρονόν τε
1789 εἰς ἀνάγκην
1792 ἐνάρθρους
1828 Καὶ τοὺς ἀδήλους
1833 ξίφη τῶν βαρβάρων,
1852 Σφάζεις
1860 οὐ μελαίνεται
1862 σταυρομόρφους ἐλπίδας·
1865 στενάζομαι φροντίδα.
1868 ἐκφυσῶν ἔχων,
1880 σοφὴ παναιτία.

AD SENARIOS DE VANITATE VITAE.

V. 50 μίμνει κάτω
104 καὶ πέζεται
123 ἴσως, βιοῖ
178 Στρέφε δ᾽ ἑαυτῆς
208 ἀξίως ἀναξίως·
210 ἴσως, οὐ καθάπτεται ψόγ- [κατὰ τὸν Ἀνθρώπων εἰκασμόν]
240 Περιμεπεπάρθαι συγχεφῆ
260 ἴσως, δὲ τύπον

INTERPRETIS SCHOLIA ET NOTAE.

Versu 43. legi potest, *At plurima vena abditorum fluminum*, ex felici coniectura Ioan. Passeratii, viri eruditissimi, facta permutatione prioris syllabæ ὀμμάτων in κυμάτων, vel ναμάτων.

45, *O quanta*] versus intercalaris epiphonematicus, e psalmo CIII, cuius totum istud poema, paraphrasis est amplissima.

84, Acuta] turbatur scilicet visus ob rei aspectabilis distantiam.

169, Vide an legendum, *Sanctumque Numinis melos ter concinunt*.

210, Scintilla visus] Oculi qua ratione illustrentur, vide Aristot. de Sens. c. 2, & lib. 2, de Anima, c. 7.

250, Quatuor,] Malim, *Quatuor columnarum instar infra-ctus foret*.

266, De quatuor anni tempestatum vicissitudine, Xenophon lib. 6, Cyri Instit. Horat. lib. 4, od. 7.

275, Comparatio temporum vicissitudinis cum chorea. Theod. Cyrus in Amicit. exul.

302, Hic locus est suspectus.

326, γρ. Ῥυμοῦ τ. Hanc lectionem, si germana est, sequar interpretando, *Temone consueto, & rota firmissima*.

331, Philo Iud. lib. de x præceptis Dei.

338, Opifices max.] Manus Dei opifices maximas appellat, vt propheta regius psal. 8, opera digitorum Dei cælos vocat.

350, De Veneris stella, Lucifero & Vespero, cui Arist. 5. Ethic. iustitiam comparat.

354, De cæli conuersione, psal. 18. 88. 135.

364, Quidquid mouetur, magis pendet e vi mouente quam contra.

410 Hic eſt ſuſpicio mendi in Græco codice.

421 Chirogr.] D. Aug. 1. Cōf. 1,3 donas debita, nihil perdens.

432 in Græco forte legendum Καὶ τοῖς ἀδικ- Hæc ita quoq; conuerteram, *Ingentium ſolutiones criminum, Vt ſint iniqua, ſicut æquas approbat.*

458 Καὶ μαργαρείδας] in margine adſcriptum ΠΕΡΙ ΙΕΡΑΣ ΝΟΣΟΥ. Græcam hanc inſcriptionem, DE MORBO SACRO, non capio. malim, *De certaminibus & præmiis Martyrum Chriſti.*

464 Baſil. orat. 7, Hexaem. D. Ambroſ. lib. 5, cap. 11, oſtreis pretioſiſſimam margaritam Natura infixit.

470 D. Baſil. de Mart. Barl. D. Hier. in epiſt. Paulæ ad Euſtochium, Afflictio in ſeculo, materia præmiorum eſt.

482 Mercedem] vel ſic: *Stipendium & morbi tribuit angoribus.*

508 De grandine igni permixta, Exod. c. 9 & 15. Pſ. 104. Moſes in cant. Deut. 32. Eſaiæ 4.

531 Hæc grandinis definitio, quam exagitat, traditur lib. 1. Meteor. c. 12. Ouid. 9. Met. Pontan. lib 1. Meteor. c. 10.

544 O ſyl.] *O lubricos diſcurſuum fluctus nimis!* Hor. 2. Serm. Tib. l. 2. eleg. 1.

649 Et gr.] vel, *Lanugine & vultum facit amœniſſimum.*

659 Et carm.] verti poteſt, *Et artuum-*

669 Matrona] De hac alēdi vi & reliquis Ariſt. l. 2, de An. c. 4.

752 Affectionum] D Baſil. orat. 10. in Hexaem. D. Chryſ. in Pſ. 48. & Boet. lib. 4, de phil. conſol.

760 Niſi arrideat coniectura noſtra, legendum, *Nam lædit animum inflante mentes pharmaco.*

783 Plin. l. 8, c. 22. 890 De nardi ſpica aliiſque ſeqq. conſule Plinium. 910 De camelo Ariſtot. lib. de mirab. aud.

933 Catoblepas] de hac fera Ælian. Var. hiſt. lib. 7, c. 5. Plin. lib. 8, c. 21. Ath. lib. 5. Pomp. Mela l. 3, c. 10. 957 De Trochilo ſeu Regulo, Plut. lib. de ſolert. anim. 983 De Remora, Ariſtoteles, Plin. Plutarch. Oppian.

1022 Vel. *oſtendit latere pr.*

1076 Concharum venatus Ariſt. li. 9, c. 10, hiſt. animalium. Cic. 2, de nat. Deorum. 1102 De Ibi Herod. lib. 2. 1126 De mure nitela, vel potius Erinacio, ex Ariſt. l. 9, hiſt. anim. cap. 6. Plut. de ſol. anim. D. Baſil. hom. 9. Hex. 1133 De Echinis, Plin. l. 9, c. 31. & l. 19, c. vlt. Baſil. hom. 7. Hex. Ambroſ. l. 5, c. 9. Hex.

1137

1337 De Apibus, Plin.lib.11,c.5. Basil. orat.8. Hex. Ambros. lib.6, Hex.c.4.

1170 Cygnus. Philost. in Phaeth.

1186 De Formica, Plin.lib.11,c.3. Basil.hom.9.Hex.& in epist. ad Eunom. 1206 De ouis Plin lib.10,c.59. 1218 De Pauone, Plin.lib.10,c 20.Cic.3.de Fin. Agell.lib.7,c.17. Colum.lib.8, c.11. Athenæus lib 9. De locustis Exod.10. Basil. hom.8. Hex, Plin.lib.11,c.28. 1265 De Bombyce Arist. hist. anim.5. Plin.l. 11,c.24. Basil. hom.8. Ambr.lib.5,c.23 Hex. 1292 De Chelidonia, Plin.l.8,c.17. & lib.25,c. 8.Basil. hom.8. Hex.

1293 Dogmatum,] nominum,

1365 alludit ad Manetis nomen, vt Nicephorus l.6 c 31

1503 Ambrosius lib.3.c.8.Esai.4.1. 1520 Plin.li.32.c.9.10. lib.36.c.4. 1531 Plin lib.32.c.10.Cic.2.de Nat.Deor.

1538 De Pulmone pisce Pl. lib.32,c.9,10. & de Cantharis lib. 30,c.11.

1568 Linguam] in his quatuor versibus Io. Aurati P.R. coniecturam & iudicium sequutus est interpres.

1614 De lapillis & gem.Pl.lib. 37. de Margaritis idem l.9.35.

AD POEMATION DE VANITATE VITAE.

V.13 At sicut] Gal. in Exhortat. ad artes.

59 Tauri] Ouid.8,& 12 Metamorphoseωs.

70 Rationis vsu] in eos qui Dei imaginem & rationis dignitatem quam in se gerunt, obliterant, vide Opific.mundi.

110 Basil.de Humil.& Greg.Nazianz. tetr.53. Plato Polit.9. Cic.1.de Diuin.

166 Versus inclusus lacunæ suspicionem affert.

193 Cruentum iurgium] eadem figura sanguineas rixas dixit Horatius lib.1,Ode 27.

201 Iactura] simile est illud Comici, ***Pecuniam neglegere in loco, lucrum est.***

208 Videmus] vel, ***videmus dum gradu indignos suo.*** De Stentore, Hom.Iliad.a quo & prouerb. ***Stentorea vox.***

213 In Græcis est lacunæ aut mendi suspicio.

250 D.Hieronymus in Epitaph.Fabiolæ, ***Difficilius,*** ait, ***arrogantia quam auro caremus & gemmis.***

INDEX

INDEX CAPITVM PRÆCIPVORVM, QVÆ CONTINENTVR IN *Mundi opificio Georgii Pisidæ.*

Homi-

IN LIB. DE VANITATE *vitæ.*

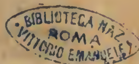

ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ
ἙΞΑΗΜΕΡΟΝ,

ἢ

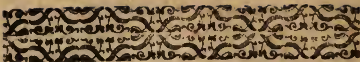
Κοσμουργία.

GEORGII PISIDÆ
OPVS SEX DIERVM,

ſeu

Mundi opificium.

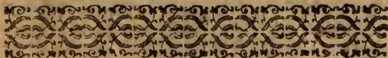

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ

Ἑξαήμερον ἢ Κοσμουργία.

Ω ΠΑΝΤΟΣ ἔργου καὶ θεηγόρου λόγου
Καὶ γλῶσσα καὶ νοῦς καὶ τροφὴ καὶ καρδία,
Τὰ ῥεῖθρα τῶν σῶν εὐρεχνοδρόμων λόγων
Εἰς τὴν αὔικμον ἐμβαλοῦ μου καρδίαν·
Αὐχμῷ γὰρ ἤδη τοῦ κατασχόντος ζόφου
Ἄφωνον εἶχον ἐξ ἀνάγκης τὸ στόμα,
Τῆς τοῦ λόγου σάλπιγγος ἐμπεφραγμένης.
Οὐδὲν γὰρ οὕτως ὡς ἀθυμίας νέφος
Χειμῶνα γεννᾷ καὶ νοημάτων ζάλην,
Καὶ συσκιάζει τοῦ λόγου τὸν ἥλιον,
Καὶ νύκτα ποιεῖ γνωστικῆς ἀβλεψίας,
Καὶ τοῦ λογισμοῦ συνθολοῖ τοὺς ἀστέρας·
Ἔσω δὲ πᾶσαν τὴν ἀχλὴν τῶν φροντίδων,
Καὶ τὴν ὁμίχλην τῶν φρενῶν * ἐπιστρέφει,
Καὶ τῆς διόπτρας τὴν ὀπὴν * ἀντιστρέφει,
Δι' ἧς τὰ * μικρὰ τοῦ λόγου κινήματα
Ὁ νοῦς θεωρεῖ γνωστικῶν ἐξ ὀργάνων.
Ἐπεὶ δὲ τῇ σῇ φωτοκόσμῳ λαμπάδι
Παρῆλθεν ἡ νὺξ, καὶ τὸ πνεῦμά σου φθάσαν
Τῷ * τοῦ λογισμοῦ ἀντεφύσησεν νέφει,
Ἔλαμψε δ' ἡμῖν τὸ πρὸς εἰρήνην σέλας·
Ἥκω φέρων σοι τῆς ἐρήμου καρδίας

Καρποὺς

GEORGII PISIDÆ,

OPVS SEX DIERVM, fiue Mundi opificium.

Mnis operis verbiq; celebrantis Deum,
O lingua, menſque, pabulumque & corculum,
Fluenta ſermonum polos penetrantium
Infunde in aridum meum pectuſculum:
Squalore nam caliginis, quæ me obruit,
Os vocis expers redditum plane eſt mihi,
Orationis flexili obducta tuba.
Ac nil perinde vt anxii animi nubilum
Imbres ciet fluctuſque mentibus graues,
Occultat & Solem eloquentiæ aureum,
Noctemque gignit mentis ignorantiæ,
Rationis etiam turbat aſtra lucida:
Aſt intus omnem mentis animique horridam
Nubem, profundas ac tenebras contrahit:
Agitque retro rimulam dioptricam,
Qua perſpicit Rationis alta mens graues
Commotiones, organis ſcientiæ,
At lampade tua illuminante orbem vndique
Cum pulla nox eſt, ſpiritus tuus celer
Opaca curarum fugauit nubila,
Nobis refulſit interim pacis iubar:
En cordis inculti offero fructus tibi,

Fructus tui roris rigatos flumine:
Nec fas rubis vt obsoletus sordidis
Animus feracem maxime segetem colat:
Nisi ante spinarum notas auelleres,
Aut amputares, ense vel rigidissimo
Precationis feruidæ rescinderes.
O cultor alme rupiumque & sentium:
Nam seminas in saxa persæpe aspera,
Silicesque duros parere cogis liberos,
Dumosque syluestres iubes fructum edere:
Nec ales vlla semen hoc sanctum tuum
Rapiens volatu præpeti depascitur:
Nos irrigato lacrymarum flumine,
Tum forte prolem denuo sterilis dabit,
Gignentque fructum infructuosa pectora.
Sed quando laudes turpia vt fugis probra,
Iam metam ad ipsam dirigo nutum meum,
Tuis sagittis fretus omnino sacris.
Orationis est quidem fons vnicus,
At plurimæ venæ abditorum luminum;
Per quas rigat Propheta mentes regius,
Huiusce stillans scriptionis flumina:
O quanta quamque ampla est tuorum operum, DEVS,
Industria opifex omnium, mundi parens!
O diuitum ingens notionum abyssus, hæc
Haurire cupidis verba dia personans,
Quantum valent vt hauriant, non quantum habes.
Sophista Procle fabularum inanium

Multum

Καρποὺς γεωργηθέντας ἐκ τῆς σῆς δρόσου·
Οὐκ ἦν γὰρ εἰκὸς τὴν * βάτον πεφυρμένην
Ψυχὴν γεωργεῖν δυσφορώτατον στάχυν,
Εἰ μὴ φθάσας σὺ τοὺς ἀκανθώδεις ῥύπους
Ἀνεῖλες ἢ καθεῖλες, ἢ τομωτάτῳ
Τῆς σῆς προσευχῆς ἐξεχέρσωσας ξίφει.
Ἀλλ' ὦ γεωργὲ τῶν πετρῶν καὶ τῶν βάτων·
Σπείρεις γὰρ αὐτὸς κατὰ * πέτρας πολλάκις,
Καὶ πυκνοποιεῖν ἐκβιάζῃ τοὺς λίθους,
Φύειν τε * καρποὺς ἀξίους καὶ τὰς βάτους·
Καὶ πλεῖον οὐδὲν τὸν σὸν ἔνθεον σπόρον
Ἐκ τῶν ἀδήλων βόσκεται πετασμάτων.
Ἄρδευσον ἡμᾶς τῇ ῥοῇ τῶν δακρύων,
Ἴσως * φύσει τὸ τέκνον ἐκ στείρας πάλιν,
Καὶ καρπὸς * ἔμφρων ἐξ ἀκάρπου καρδίας.
Ἐπεὶ δὲ φεύγεις τοὺς ἐπαίνους * καὶ ψόγους,
Πρὸς τὸν σκοπὸν τὸ νεῦμα συντείνας ἔχω,
Τοῖς σοῖς πεποιθὼς μυστικοῖς ἀκοντίοις.
Πηγὴ μὲν οὖν πέφυκε τοῦ λόγου μία,
Φλέβες δὲ πολλαὶ τῶν ἀδήλων * ὀμμάτων,
Δι' ὧν ὁ Δαβὶδ πᾶσαν ἀρδεύει φρένα,
Ταύτης τὰ ῥεῖθρα τῆς γραφῆς ἀναβρύων,
Ὡς ἐμεγαλύνθη * τῶν σοφῶν σου κτισμάτων
Ἡ δημιουργὸς καὶ σοφὴ παντουργία.
Ὦ πλουσίων ἄβυσσος ἐννοημάτων,
Βοῶσα τοῖς θέλουσιν ἀντλῆσαι λόγους,
Ὅσους λαβεῖν χωροῦσιν, οὐχ ὅσους * ἔχεις.
Ἀλλ' ὦ σοφιστὰ Πρόκλε τῶν κάτω λόγων,

Ὁ πολλὰ βροντῶν ἐκ νεφῶν λεξοδρόμων,
Ὁ πλαγχόκομπος τῶν νοημάτων στόλος,
Ὁ πολλὰ τολμῶν εἰς ἀΐδιον κλίσιν,
Ἄκουε μικρῶν συλλαβῶν κράτος μέγα.
Καὶ πρίν σε γὰρ λέγουσι ταῦτα θαυμάσαι,
Τοῖς ὠσὶν † ἐκθλίψαντα τοὺς λόγους μόνον·
Τὸ τῶν νοημάτων γὰρ ἐκφράσαι βάθος,
Εἰπών, ἀπέπων, ἀστατῶν ἀνετράπης,
Θάλπων τὸν ὄγκον εἰς κενὰς ὑποσχέσεις.
Οὐκ ἠγνόεις γὰρ ὀξὺς ὢν λογογράφος,
Ὡς εἴγε καὶ κώνωπα τολμήσῃς φράσαι,
Αὐτός σε νύξας ἐκφοβήσῃ, σαλπίσας.
Καὶ μηδὲν ἡμῖν ὡς ἀκόμποις κομπάσῃς.
Εἰ ταῦτα φράζει Πρόκλος, ὀκνεῖ καὶ τρέμει·
Πίστις δὲ, θαῤῥεῖ καὶ λαλεῖν καὶ συγγράφειν.
Ἀλλ', ὦ σοφιστὰ τῶν ξενοσπόρων λόγων,
Ἄκουε Πρόκλε, μηδὲ κομπάσῃς, ὅτι
Σοῦ τὴν ἀφορμὴν τοῦ σκοποῦ δεδωκότος,
Σιγῶσι Πρόκλοι καὶ λαλοῦσιν ἀγρόται.
Ὦ τὴν ἀνεξεύρητον ἣν ἔχεις φύσιν
Κρύψας ὁμίχλῃ καὶ περιστείλας γνόφῳ,
Ὅπως μάθοιμεν πῶς ἀεὶ κεκρυμμένη
Ἐκ τῶν ἑαυτῆς φαίνεται ποιημάτων.
Ὦ τὴν ἀεικίνητον οὐρανοῦ στέγην
Τῷ σφαιρομόρφῳ τῶν σοφῶν εἰλημάτων
Ὕψει πλατύνας, καὶ τοσαύτῃ σώζουσα
Βάθρον τετρακῶς μηδαμοῦ πεπηγμένον.
Ὦ δέρριν ὥσπερ ἐξαπλώσας τὸν πόλον·

Ὁ σὸς

Multum intonans e flexuosis nubibus:
O notionum pauperum & tumentium
Procella, in æternam creaturam procax,
Exilium audi syllabarum quanta vis:
Namque ante dicunt ista miratum esse te,
Tantum prementem dictiones auribus:
Nam cogitatorum altitudinem eloqui,
Aiens, negans, animo vacillans, abnuis,
Fouens tumorem inanibus dictis tuum.
Nec nescius es, ô scriptor astutissime,
Vt si modo ausis de culice quid dicere,
Hic ipse te pungendo terreret fremens:
Nobis superbeque haud superbis nil feras.
Si tale quid dicat Proclus, cunctans tremit;
Fides at audet scribere & firmè loqui.
Tu qui peregrinos temere fundis sonos,
Attende Procle: ne insolenter dictites,
Dum tu assequendi occasionem das scopi,
Silere Proclos, rusticanos at loqui.
Natura cunctis, summe DEVS, incognita,
Quam nube cæca condis & caligine,
Vt hinc sciamus, cum vsque sit recondita,
Tamen patere operationibus suis.
Tu mobilem semper poli concham ardui
Cælestium pulchre rotundata orbium
Extendis altitudine, atque eiusmodi
Intensione stabilis haud sedem grauem.
Tu pellis instar explicauisti polum:

Namque tuus Orpheus fila contrectans
lyræ
Deum canentis, nuncupat pellem polum:
Quod longa porrecta in spatia profunda-
que
Subtilitas sit corporum cælestium:
Quamquam asserat speciem hunc habere fu-
midam
Acuta perspicacis animaduersio,
Dum luminum conuersio per inania
Obiectum obit spectationis abditæ:
Siue hunc bipartitum globum instar for-
nicis
Sursum eleuatum aut eminentem prædicet,
Seu versus ipsum orbem infimum labi putet:
Namque ex volutionibus notis supra,
Spectatur altera inferius abscondita:
Firmamen vt habeat basim quæ in te sita est,
In sede, fixo quæ caret fundamine.
Consurgit vt supra, premitur infra polus,
Porrigiturque ad latitudinis cauum,
At circulo pares habet distantias,
Ac stans fugit, saliensque firmus permanet,
Et motionem ceu quietem, mirum, habet.
Contrario motu cietur quam orbis hic,
Ne occursus iste complicatorum orbium
Contentioso dissipetur impetu:
Nam cursibus contrariis par maxime est,
Velocitatis nutus vbi renititur,
Obsistat vt reuolutionum vinculum:
Ne deferatur motionis magna vis
Per inanitatem circulorum obeuntium:

Sed

Ὁ σὸς γὰρ Ὀρφεὺς τὴν θεόφθογγον λύραν
Κρούων ὁ Δαβὶδ, δέρριν εἶπε τὸν πόλον·
Ὡς ἐκταθείσης πρὸς τὰ μήκη καὶ βάθη
Τῆς ἁπλότητος τῶν ἐν ὕψει σωμάτων.
Εἰ καὶ καπνοῦ δὲ τοῦτον ἐμφάσεις ἔχειν
Προβλεπτικὴ τις εἶπεν ὀξυδερκία,
Κἀνεμβατούσης τῆς φορᾶς τῶν ὀμμάτων
Πρὸς τὴν ἀμυδρὰν τῆς ῥοπῆς θεωρίαν.
Ἢ σφαῖραν ἡμίτμητον ἀψῖδος δίκην
Ὑψουμένην ἄνωθεν, ἢ κυρτουμένην,
Ἢ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν κάτω φορουμένην.
Ἐκ τῶν ἄνω γὰρ γνωστικῶν κυλισμάτων,
Κάτωθεν ἄλλη φαίνεται * κεκρυμμένη,
* Ὅπως ἔχει στήριγμα τὴν ἐν σοὶ βάσιν,
Εἰς βάθρον ἀστήρικτον * ἐστηριγμένη.
Ἄνω γὰρ ἦρται καὶ βαθύνεται κάτω,
Ἐκπίπτεται δὲ πρὸς τὸ χάσμα τοῦ πλάτους,
Ἴσως δὲ κύκλῳ τὰς ἀποστάσεις ἔχει,
Ἑστὼς δὲ φεύγει, καὶ διάττων προσμένει·
Στάσιν δὲ τὴν κίνησιν ἀρρήτως ἔχει.
Τρέχει δὲ τῷ σύμπαντι τὴν ἐναντίαν,
Μήπως τὸ συγκίνημα τῶν ἐλασμάτων
Ὤθημα πάσχον ἐκραγῇ τῇ συστάσει.
Ἐν τοῖς ἐναντίοις γὰρ εἰκότως δρόμοις,
Ἡ τοῦ πάχους σύνδεσις ἀντωθουμένη,
Παρακρατεῖ τὸ σφίγμα τῶν κυλισμάτων,
Μήπως καταχθῇ τῆς φορᾶς ἡ σφοδρότης
Ἐν τῇ κενώσει τῶν τομῶν καταδρόμων·

Ἀλλ'

Ἀλλ' ὥσπερ εἰς σύνδεσμον αὐτεσφιγμένον
Τοῖς αὐθελιγμοῖς συγκρατεῖται τοῦ τάχους,
Βάσει τρεχούσῃ καὶ φορᾷ πεπηγμένῃ.
Ἔστι δὲ πασῶν ἀκροτήτων ἀκρότης,
Ὅρος δὲ πάντων ἐστὶ τῶν ὁρισμάτων·
Ἀφίσταται δὲ τῶν ἀφεστώτων ὅλων,
Οὐδὲν δὲ τούτου μέτρον ὡς ἀμετρία.
Ἐντεῦθεν αὐτὸν ἐκπλαγέντες ὡς μέγαν,
Ὡς εὐρὺν, ὡς ἄπειρον, ὡς ἐπηρμένον,
Μύθους ἔπλαττον, ὡς ἀτλαντικοῖς πόνοις,
Μακρῶν ὑποστήριγμα κιόνων ἔχει·
Ἴσως τὰ μακρὰ τῆς ἀδηλίας βάθη
Στύλων ἀβάθρων ἐκτυποῦντες ἐμφάσει.
Μέγας γάρ ἐστιν ὡς θεοῦ μικρὸς θρόνος·
Ἥβα δὲ γηρῶν, καὶ παρακμὴν οὐκ ἔχει.
Ἕως ὁ πηγνὺς αὐτὸν εἱλίξει λόγος.
Στολίζεται δὲ τὸν χιτῶνα τὸν μέγαν,
Τὸν ἀέρα κλωσθέντα κερκίδι ξένῃ·
Χυτὸν, διαυγῆ, λεπτὸν, ἠραιωμένον,
Εἰς πᾶσαν ἐνδυόντα σωματουργίαν.
Προέρχεται δὲ νυμφικῶς ἐστεμμένος,
Λαβὼν διαυγεῖς μαργαρίτας ἀστέρας.
Ἔχει δὲ πρὸς τὰ στέρνα λυχνίτην ἕνα,
Ὡς πῦρ ἀποστίλβοντα πρὸς τὴν ἡμέραν.
Ἄλλον δὲ λευκόπυρσον ὡς πρὸς τοὺς πόδας,
Δεικνύντα λευκὴν πανταχοῦ τὴν ἑσπέραν·
Φρουρεῖ δὲ πᾶσαν, ὡς ἐν εἱρκτῇ τὴν φύσιν.
Τηρεῖ δὲ τὰ στοιχεῖα φραγμώσας ὅλα.

Κόλπος

Sed hæreat, quasi vinculo adstrictus, polus,
Perniciitatis inuolutionibus,
Basi vaganti, & lationi immobili.
Polus omnium est extremitatum summitas,
Ac terminorum terminus plane omnium,
Abscedita cunctis procul distantibus,
Immensitasque sola mensura illius.
Hinc obstupentes plurimi, ingentem velut,
Et latum & immensum, eleuatumque altius,
Fingere vt hic Atlanticis laboribus
Ingentium fulcrum columnarum occupet:
Obscuritatis forsitan voragine
Sub talium expressa columnarum typo.
Ingens enim est, velut Dei paruus thronus:
Pubes senescenti est, vigor nec deficit,
Dum Sermo pollens hunc ciet qui condidit.
Velatus ille est maximo velamine,
Nempe Aeris, radio nouo qui textus est:
Hic fusilis, tenuis, refulgens, rarus est,
Penetrans in omnem corporum molem illico.
Procedit ergo splendida ornatus toga,
Vt margaritas clara gestans sidera:
At pectori adiunctum vnicum lychnitem habet,
Vt flamma, splendentem diurna ad tempora:
Candore fulgentem alterum, quasi ad pedes,
Vbique candidum indicantem vesperum.
Vt carcere omne continet rerum genus:
Elementa seruat cuncta, cingitque aggere:

Sinusque

Sinuſque motu præditorum eſt omnium,
Anteuenit omnem cuncta motum concitans,
Punctique tellurem inſtar in medio gerit:
Nullaque firma in ſede ſtabilitus, tamen
Cinctum orbe centrum parte ab omni ſu-
ſtinet:
Conuoluit idem abyſſum, vt in cunabulis:
Circundat omnem, rete ceu quodam, plagam.
Coercet omnia quæ, Deus, ſolus regis:
Tantamque molem arcens ſuis amplexibus,
Arctatur extra, latitudo qua patet:
Immenſitas namque orbium cæleſtium
Dimenſa tecum, eſt punctum in anguſto ſi-
tum.
Summe artifex multiplicis adeo tegminis,
Naturam enim deſcribis omnem, ceu liber,
Tua dioptra, contegiſque infra abditos,
Atque accolas, hoc ſubdiali vmbraculo:
Cremas quidem vtriſque ignibus clarum æ-
thera;
At minime conſumis calore condita,
Imo vt placet rem quamque rite colloeas.
Tu perbeatas Angelorum eſſentias,
Vel ſpiritum indicas, vel ora flammea,
Vim feruidam pingens acutamque his datam:
Vel quadriformæ imaginis fingis nota,
Dum robur ac diuerſitatem harum exprimis.
Aut luminum expandis numerum in his ma-
ximum,
Lucem vt tuam poſſint videre apertius,
Et lateat ipſas quod cietur hic nihil.
Nam hymnos canunt tibi, Imperatori ſuo,
Cherubim,

Κόλπος δὲ παντὸς γίνεται κινουμένου,
Φθάνει γὰρ πᾶν κίνημα, συγκινῶν ὅλα,
Στιγμὴν δὲ τὴν γῆν ὥσπερ ἐν μέσῳ φέρει.
Ἐπ' οὐδειὸς δὲ πήγματος πεπηγμένος,
Τὸ κοσμαγωγὸν ἀντερείδει κεντρίον·
Σῴζει δὲ τὴν ἄβυσσον ὡς ἐν σπαργάνῳ·
Κυκλοῖ γὰρ τὴν σύμπασαν, ὡς ἐν δικτύῳ·
Σφίγγει δὲ πάντα σοὶ μόνῳ κρεμάμενα.
Καὶ τὸν τοσοῦτον * ὄγκον ἐγκλείσας ἔσω,
Ἔξωθεν αὐτὸς τῷ πλάτει συσφίγγεται·
Μετρουμένη γὰρ οὐρανῶν ἀμετρία,
Ὡς πρὸς σὲ στιγμὴ γίνεται στενουμένη.
Ὦ μηχανουργὲ τῆς πολυστρόφου στέγης,
Διαγράφεις γὰρ πᾶσαν ὡς θέλεις φύσιν
Τῇ σῇ διόπτρᾳ, καὶ στεγάζεις τοὺς κάτω,
Καὶ τοὺς παροίκους, εἰς ὑπαίθριον * σκέπην,
Διαφλέγων μὲν καὶ πυρῶν τὸν αἰθέρα,
Πλὴν μὴ φλογίζων τῇ πυρώσει τὴν κτίσιν,
Ἀλλ' ὡς δοκεῖ σοι πᾶσαν ἁρμόζων φύσιν.
Ὦ τὰς ἀδήλους οὐσίας τῶν ἀγγέλων
Ἢ πνεῦμα δεικνὺς ἢ πυρίστομον φλόγα,
Τὸ θερμὸν αὐτῶν καὶ τομὸν διαγράφων·
Ἢ τετραμόρφῳ σχηματίζων εἰκόνι,
Τὸ στερρὸν αὐτῶν ζωγραφῶν καὶ ποικίλον·
Ἢ πλῆθος αὐτῶν ἐξανοίγων ὀμμάτων,
Ὡς καὶ τὸ σὸν φῶς ἐμφανέστερον βλέπειν,
Καὶ μὴ λαθεῖν τι τῶν κάτω κινουμένων
Σοὶ γὰρ φέρουσιν ὕμνον, ὡς νικηφόρῳ,

Χερου-

Χερουβίμ, ἀρχαὶ, καὶ θρόνων στρατεύματα,
Καὶ τοὺς Σεραφὶμ εἰς ἀκίνητον τάχος
Ἑστὼς πτεροῦται, καὶ πεπηγμένος τρέχει.
Καὶ ταῖς δυσὶ μὲν τοῦ προσώπου τὴν θέαν
Σκέπει πτέρυξι, ταῖς δυσὶ δὲ τοὺς πόδας,
Καὶ ταῖς δυσὶ πρὸς ὕψος ἵπταται μέγα·
Καὶ τὸ † τριφεγγὲς τῆς ἁγιστείας * σέλας
Εἰς ἓν συναρμόζουσι κύκλον † σέβας·
Δεικνύντες δυσσύνοπτα τῇ διαιρέσει,
Καὶ τῇ συνέξει τοῦ θεορρύτου λόγου,
Διαιρετῶς μὲν τὰς ὑποστάσεις σέβειν,
Ἡνωμένως δὲ προσκυνεῖν τὴν οὐσίαν·
Ἐκφαντικῇ δὲ † τρανοῦντες ὀρθοδοξίᾳ,
Τὴν † ἑνότητα τοῦ λόγου σαρκουμένου,
Εἰς ἀλλόφυλον μὴ ῥυῆναι τετράδα,
Ἀλλ' ἓν πρόσωπον καὶ θεαρχίαν μίαν,
Πρὸ σαρκὸς ὑμνεῖν καὶ μετὰ † σαρκὸς λόγον,
Τὸν αὐτὸν ἄνθρωπόν τε καὶ θεὸν φύσει,
Μὴ προσθέσει χυθέντα, μὴ διαιρέσει
Τομὴν παθόντα, μὴ τραπέντα συγχύσει,
Διπλοῦν τὸν ἁπλοῦν, μηδαμοῦ πεφυρμένον.
Ὢ πρὸς τὸ κάλλος τῶν ἐν ὕψει * σωμάτων
Λειμῶνα πολλῶν ἐμφυτεύσας ἀστέρων,
Καὶ νύκτα κοσμῶν, καὶ στολίζων ἡμέραν·
Καὶ φῶς καθαίρων, καὶ μελαίνων ἑσπέραν,
Καὶ πῦρ γεωργῶν, καὶ κατασπείρων ὕδωρ,
Τὰ κοινὰ τοῖς χρήζουσι θησαυρίσματα.
Ὢ λεπτόσωμον ἐκχέων τὸν ἀέρα·

Πρὸς

Cherubim, Poteſtates, Thronorum exercitus,
Seraphimque cunctus celeritate immobili
Stans aduolat, fixuſque pernix curſitat:
Binis & alis velat aſpectum ſuum,
Aliique geminis protegit pedes ſuos,
At alteris binis in altum tollitur.
Aptantque Numinis iubar ter lucidum
Ad vnicam venerationem principem.
Sicque euidenter indicant, dum diuidunt
Iunguntque Verbum, quod fluit diuinitus,
Hypoſtaſes diuidue honorandas quidem,
Subſtantiam at ſolum eſſe adorandam vnicam:
Plana docentes, recta & in Deum fide,
In carne Filium editum, Verbum ſacrum,
Extraneam haud quaternionem admittere,
Perſonam at vnam, principatum vnum Dei,
Verbum ante carnem colere, poſt carnem quoque,
Simul Dei naturâ & hominis prælitum:
Non auctione factum, & indiuiſum ea
Partitione, a mixtione liberum:
Idem eſt duplex, ſimplexque, purum maxime.
Tu pulchritudine orbium cæleſtium,
Quamplurimorum ſiderum pratum ſeris,
Ornas tenebras, & diem velo induis,
Lucemque luſtras, veſperumque atrum facis,
Ignem excolis, ſemenque in vndas coniicis,
Opes egenis quas recondis omnibus.
Subtile corpus, Aerem, tu diſſipas,

Ad hunc enim reuertor ipse identidem,
Quem dum loquor respiro hunc vel maxime,
Qui cum se vbique fundat, est fixus tamen:
Spiraminisque libripens iustissimus:
Fluxus perennis, munus argento haud datum,
Non diues, aut quantumlibet princeps potens,
Auræ amplioris percipere tractum queat.
Effundit in cunctos suam æque gratiam:
Tum singulis simplex patet, tum multiplex,
Recisus integer est. fluitat haud turbide:
Coniunctus in dispertiendis flatibus:
Concretus & stans, vndiquaque profluit.
Titana Solem tu creasti maximum:
Nam me iuuat cum Sole rursus colloqui,
Auide intuens notisque signans hoc iubar:
Commune lumen, peruidentem omnia oculum.
Hic altor ignis omnium, qui vesperum
Cum subter est terram facit, supra at diem.
Hic orbis est speculum, vel e contrario,
Scintilla visus, splendor vnde luminum,
Vel fulgor emicans procul, peregrina vel
Vtcunque res inducta, visum perficit,
Nil motioni est illius reconditum,
Estque omnibus sua lampas irradians satis.
Et ad profundum extremitatum præuenit,
Lucisque fontes orbe concitos habet.
Communis est hortator opificum omnium:
Versatur at cursu polo contrario,
Immotus

Πρὸς γὰρ τὸν αὐτὸν αὖ πανέρχομαι πάλιν,
Καὶ μᾶλλον αὐτὸν νῦν λαλῶν ἀναπνέω,
Τὸν πανταχοῦ ῥέοντα, καὶ πεπηγμένον,
Τὸν δυσπάλαιστον τῆς πνοῆς ζυγοστάτην,
Τὸν ἄφθονον ῥοῦν, τὴν ἀνάργυρον δόσιν.
Οὐ πλούσιος γὰρ, οὐ δυνάστης δεσπόσει
Πνοῆς περιττῆς ἐξ ἐκείνου συρμάδα,
Ἀλλ' εἰς ὅλους φέρουσι τὴν ἴσην χάριν,
Καὶ πᾶσιν ἁπλοῦς φαίνεται καὶ ποικίλος,
Τομαῖς ἀτμήτοις, εἰσροαῖς ἀσυγχύτοις·
Ἐν τῷ μερίζειν τὰς πνοὰς ἑνωμένος,
Ἐν τῷ προχεῖσθαι πανταχοῦ * συνημμένος.
Ὦ τὸν γίγαντα τοῦτον ἥλιον κτίσας·
* Σφύζω γὰρ αὐτῷ προσλαλῆσαι καὶ πάλιν,
Βλέπων ἀπλήστως καὶ γράφων τὸν ἥλιον,
Τὸ κοινὸν ὄμμα, τὴν πανοπτείαν κόρην·
Τὸ πάντροφον πῦρ, τὸν ὑπὸ γῆς μὲν ἑσπέρας,
Ὑπὲρ δὲ τὴν γῆν ἐργάτην τῆς ἡμέρας·
Τὸ κοσμικὸν κάτοπτρον, ἢ τοὐναντίον
Τὸν ὀπτικὸν σπινθῆρα, τὴν τῶν ὀμμάτων
Ἔκλαμψιν ἢ † πρόσλαμψιν, ἢ ξένην φύσιν
Ἐν εἰσαγωγαῖς * ἐκδοχὰς ποιουμένην.
Οὐδὲν γὰρ αὐτοῦ τῆς φορᾶς ἀπεκρύβη,
Ἀρκεῖ δὲ πᾶσι τῇ ῥοπῇ τῆς * ἀκτῖνος·
Φθάνει γὰρ μέχρι τοῦ † βάθους τῶν περμάτων·
Φωτὸς δὲ πηγὰς κοσμοκινήτους ἔχει.
Ἔστι δὲ κοινὸς ἐργεπείκτης τῶν κάτω.
Τρέχει δὲ τῷ σύμπαντι τὴν ἐναντίαν·

Ὅπως ἀκλινὴς τῆς φορᾶς ἡ σφοδρότης,
Ἐξ ἀντιπάλων σφίγγεται καταδρομῶν·
Καὶ μὴ ῥαγῇ τὸ σφίγμα τῶν κυλισμάτων,
Ἐν τῇ κατ' εὐθὺ τῶν † ἐλασμάτων πάσει·
Ἀλλ' ὥσπερ εἰς σύνδεσμον ἀντισφιγμένος,
Τοῖς ἀνθελιγμοῖς συγκρατεῖται τοῦ τάχους,
Βάσει τρεχούσῃ καὶ φορᾷ πεπηγμένῃ·
Εἰ μὴ γὰρ ἦν εὔτακτος, ἀλλ' ἐξετράπη,
Τὸν κόσμον εἶχεν ἐν ῥοπῇ καταφλέγειν.
Ὦ τὴν ἀμυδρὰν τῆς σελήνης λαμπάδα
Ἐκ τοῦ πυραυγοῦς ζωπυρώσας ἡλίου·
Κιρνᾷ γὰρ αὐτῇ γλαυκὸν ἐξ αὐτοῦ σέλας·
Οὐκ οἶδα πῶς λέγουσιν, ἀλλ' ὅμως τάχα,
Οὐχ ὡς δεηθεὶς φαύσεως ἀλλοτρίας,
(Τὸ φῶς γὰρ αὐτὸς καὶ πρὸ ἡλίου βρύεις)
Ἀλλ' ὥστε ῥυθμὸν ἐντεθῆναι τῇ κτίσει
Καλῆς ἀνάγκης καὶ σοφῆς ἐξουσίας·
Καὶ τὴν μὲν οὕτως ἐνδεῆ τῆς λαμπάδος,
Τὰς ὑγροποιοὺς ἀντιλήψεις εἰσάγειν·
Δεῖται γὰρ ὑγρᾶς συμπλοκῆς ἡ θερμότης·
Τὸν δὲ ζέοντα, τῆς φλογὸς διεκχύσει
Τὰς ἐντεθείσας ἐκνοτίζειν ἰκμάδας·
Ὅπως γένηται μίξις ὥσπερ ἐν γάμῳ,
Καὶ συζυγέντων πρὸς τὸ τίκτειν τῶν δύο,
Εὔτεκνα δείξει τῶν σπαρέντων τὰ βρέφη,
Λαβοῦσα θερμὸν ἡ σελήνη νυμφίον.
Ὦ μηδὲν ἐχθρὸν, μηδὲ πρὸς μάχην κτίσας,
Ἀλλ' ὡς ἀδελφὰς οἰκοδεσπότης πατὴρ,

Εἰρηνοποιῶν

Immotus vt ſic lationis impetus
Decurſibus prematur aduerſis ſibi:
Ne vinculum volutionum corruat
Intenſione, quæ fit in rectum, orbium:
Sed ceu implicatus colligante vinculo,
Pernicitatis ſtringitur retinaculis,
Baſi vagante, motione non vaga:
Nam niſi maneret ſtabilis, at diuerteret,
Incendio flagraret orbis illico.
Tu Lunæ opacam lampada orbe in infimo
Accendis, inſtauraſque Solis ignibus:
Nam commodat Sol lumen huic radiis ſuis,
Nec ſat ſcio quî id aſſerant, forſan tamen,
Non tanquam egeres mutuato lumine:
(Siquidem ante Solem lumen infundis tuum)
Sed conditis vt rebus hunc modulum inderes
Pulchræ neceſſitatis, & docti imperI,
Vt indiga almæ lampadis Phœbi ſoror
Induceret perceptiones humidas:
(Humore namque gaudet adiuncto calor)
At feruidus vigore Phœbus aureo
Expromat inſitos vapores illius:
Vt mixtio hæc par ſit iugali vinculo,
Cum copulantur duo creandi gratia;
Fœtuſque pulchros edat e lætis ſatis,
Sponſum calentem Luna coniungens ſibi.
Hoſtile nil pugnaxque condidit Deus:
Sed quaſi ſorores genitor, & rector domus,

Concordia ligat, repugnant quæ sibi,
Quaternionis ordinem edens disparis:
Vt vniuersus mundus hic, magna vt domus,
Quatuor arietum perstet infractus modo:
Firmamine assumpto, quod vndique nititur.
Res iungis ita, natura quarum dissidet,
Suades & illas domicilia coniungere,
Hoc prælio aspirante nutum ad vnicum,
Vt reliqua communis sit his concursio:
Et hæc quidem contexat aereum hoc opus,
Subtile stamen, vitæ ad almum spiritum.
At ignis hæc natura fila valida net,
Tunicamque conficit fouenda ad corpora.
Producere alia imbres solet largos aquæ,
Feruore nimio ne crementur cætera.
Ac terra demum ædes decoras efficit,
Et in dies nobis parat conuiuia.
Sic altius quam mens capiat, essentias
Pugnare quæ videntur, vna colligas.
Æstatis etenim flammeus vigor suum
Feruorem in hiemem frigidam haud mutat cito,
(Nam summitates, cum repentinæ, nocent)
Sed temperatum ad tempus, autumnum & grauem,
Sensim rigorem nutricat dulcedine.
Nec frigore a duro, calorem ad feruidum,
At floridum ver primum adit, placide amouens
Brumam rigentem, vt mox calores ingerat.
Atque hæc vicissim agunt reciproca via,
Instar

Εἰρηνοποιῶν τὰς ἐναντίας φύσεις,
Τάξιν τε δεικνὺς τῆς ἀτάκτου τετράδος.
Ὅπως ὁ κόσμος οὗτος, ὡς οἶκος μέγας,
Ἄρρηκτος ἔσται τεττάρων † κιόνων δίκην,
Λαβὼν ὑποστήριξιν αὐτωθουμένην.
Οὕτως συνάπτεις τὰς ἀσυμβάτους φύσεις,
Πείθεις δὲ ταύτας ἐν συνοικίᾳ μένειν,
Εἰς ἓν θέλημα συμπνεούσης τῆς μάχης.
Ὡς λοιπὸν αὐτῆς κοινὸν εἶναι τὸν δρόμον·
Καὶ τὴν μὲν ἔργων ἀερόσημον πλέκειν,
Ὕφασμα λεπτὸν εἰς ἀναπνοὴν * βίου.
Τὴν δ' αὖ πυρὸς νήθουσαν ἀρραγεῖς μίτους,
Χιτῶνα ποιεῖν εἰς τὸ θάλπειν τὴν φύσιν·
Τὴν δ' αὖ φέρειν ἔνομβρον ἐξ ἔθους ὕδωρ,
Μή πως τὸ θερμὸν φθαρτικῶς * ὑποβράσῃ.
Τὴν γῆν δὲ ποιεῖν εὐπρεπῆ τὴν οἰκίαν,
Καὶ πάντας ἡμᾶς ἑστιᾶν καθ' ἡμέραν.
Οὕτως ὑπὲρ νοῦ ἐργάσω τὰς οὐσίας,
Ἐν τῇ δοκήσει τῆς μάχης ἡνωμένας.
Καὶ τοῦ θέρους μὲν ἡ φλογώδης ἀκρότης,
Οὐκ εὐθὺς εἰς χειμῶνα τὴν θέρμην τρέπει,
(Αἱ γὰρ μετάρσεις βλαπτικαὶ * τῶν ἀθρόων)
Ἀλλ' εἰς τὸ μετόπωρόν τε καὶ κρᾶσιν μέσην,
Τῷ μαλθακῷ τὴν ψύξιν ἠρέμα τρέφει.
Κἀντεῦθεν εὐθὺς οὐ πρὸς ἄκρατον ζέσιν,
Ἀλλ' εἰς ἔαρ μέτεισι, καὶ λεληθότως
Τὸν κρυμὸν ὠθεῖ, καὶ τὸ καῦμα συλλέγει.
Καὶ ταῦτα δρῶσιν ἐξ ἀμοιβαίου δρόμου,

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Κόραις ὁμοίως συγχορεύσαις ἅμα,
Καὶ συμβαλοῦσαις τοὺς ἑαυτῶν δακτύλους,
Ὅπως χορὸν πλέξωσιν εὐρύθμου βίου.
Ὡς ἐμεγαλώθη τῶν σοφῶν συγκλισμάτων
Ἡ παντοποιὸς ἐμφανῶς ἐξουσία.
Χειμῶνος ὥρα, καὶ τὰ δένδρα συντόμως
Ἐκ τῆς πυράγρας τοῦ κρύους μαραίνεται,
Φθίνει τὸ κάλλος, ἀσθενοῦσιν οἱ κλάδοι,
Ἐκρεῖ τὸ φύλλον ὥσπερ ἐκ νεκροῦ τρίχες.
Καὶ μικρὸν οὔπω τὴν φθορὰν ἀποξέει,
Καὶ κάλλος αὖθις καὶ νέας τρίχας † φέρει,
Βλαστοὺς τὸ κάλλος, καὶ τὰ φύλλα τὰς τρίχας,
Καὶ τῶν ἀδήλων ἐξεγείρεται τάφων,
Πρὸς τὴν συνήθη τοῦ γένους ἀνάστασιν.
Θέρους ὁ καιρὸς, οὐκ ἔχω λέγειν ὅπως
Ἐκεῖνος οὗτος ὁ φλογώδης ἥλιος,
Ἐν ταυτότητι τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου,
Πῇ μὲν μελαίνει τὰς χρόας ὑποφλέγων,
Πῇ δ' αὖ γε λευκὰ δεικνύει τὰ σώματα.
Καὶ ξηρὰ μὲν δρᾷ τῶν σπαρέντων τὰ βρέφη,
Ὑγρὰς δὲ ποιεῖ τῶν ὀπῶν τὰς ἰκμάδας·
Κιρνᾷ γὰρ * αὐτὰς τῷ πρὸς ἀέρα δρόμῳ.
Καὶ θερμὸν ὑγρῷ συμπλέκει * ὁδοιπόρῳ,
Ὅπως κερασθῇ τῇ μεσαζούσῃ σχέσει
Ἡ τῶν ἐν αὐτοῖς ποιοτήτων ἀκρότης·
Καὶ μήτε φλέξει δραστικῶς ἡ θερμότης,
Ὑγρᾶς ἐν αὐτῇ μὴ παρούσης ἰκμάδος·
Μήτε πρὸς ἄκραν ἐξολισθήσῃ χύσιν,

Instar puellarum choros agitantium,
Digitosque conserentium inter se suos,
Vitæ decoræ vt choream agant pulcherrimam.
O quanta quamque ampla est tuorum operum, Deus,
Opifex potestas hæc, palam oculisque omnium!
Bruma vigente, arbusta stirpesque ocius
Penetrabili vstæ frigore, arescunt: decor
Recedit, infirmi labascunt ramuli,
Cadunt folia, tanquam cadaueri pili.
Post paululum labem eluunt istam arbores,
Reddunt venustatem, comas gignunt nouas,
Baccis decus inest, folia sunt velut comæ:
Hæc abditis quasi e sepulcris prodeunt,
Generis sui assuetam ad reuiuiscentiam.
Æstatis ecce tempus instat, nec scio
Quonam modo Sol ille flammis lucidus,
Momento eodem temporis, cursu & pari,
Hic inficit nigrore vultus quos cremat,
Idem alibi rursus alba corpora indicat:
Idem aridi fœtus satorum vt sint facit,
Reddit liquorum idem vapores humidos:
Hos namque miscet cursibus per aerem.
Viæque comes vdo calens adiungitur,
Vt temperatum misceatur in modum,
Hæc qualitatum summitas, quæ ipsis inest:
Ne rapide adurat omnia immodicus calor,
Cum nullus adsit intus vuidus vapor:
Neu humoribus redundet iste neutiquam

Curſus liquore deſtitutus humido.
At veluti bini ad vnicum artifices opus:
Vapor quidem humectat, paritque gramina,
Et gignit Autumni aſperos fœtus grauis:
In quis leuia quamplurimá inuolucra ſunt
Ne vel grauetur tener & infirmus liquor,
Nimis aut prematur arctiore vinculo,
Atque inde pómi ſuccus omnis excidat.
Nam gramen eſt concretionis indigens,
At mollitudinis liquorum firmitas.
Ergo duobus vnus occurrens calor,
Laxans & aſtringens modo dictu nouo,
Quod deficit, donis replet contrariis:
Herbæ quidem radicem adhærentem creat,
Feruore mox tenui liquores condiens,
Vt carneum ſuauem cibum rore apparat.
Vt accidit cum cordibus duriſſimis
Scintilla Solis mentium ſuperuenit,
Quæ fouet & emollit, alit & corroborat,
Ex ſterilitate fructum amœnumque inſerit.
Tu quadriiugi currus modo aptas quattuor
Elementa, curſus aſt habenis ſuſtines,
Septem dierum conuolutis orbibus:
Vitæ ſed axem vertis humanæ citum
Menſura eadem, fluctuante nec rota.
Repagulorum limites ſeruas ratos,
Excurrat vt ne vehiculum orbitam ſuam,
Lacerumque fiat, turbet aut ſpectaculum,
Aut

Τῆς ὑγρότητος ἡ φορὰ μονουμένη·
Ἀλλ' ὥσπερ εἰς ἓν ἔργον ἐργάται δύο,
Τέγγει μὲν ἰκμὰς, καὶ περιβάλλει τὴν πόαν,
Καὶ τῆς ὀπώρας ὠμὰ τίκτει τὰ βρέφη,
Ἐν οἷς τὰ πολλὰ λεπτὰ πίνει σπαρτία,
Μή πως βαρυνθῇ τῶν ὀπῶν ἡ χαυνότης,
Καὶ θλῖψιν ἕξει τῇ δέσει τοῦ σφίγματος,
Κἀντεῦθεν ἰκμὰς τῆς ὀπώρας ἐκπέσῃ.
Ἐπεὶ ἢ δεῖται πήξεως μὲν ἡ χλόη,
Χαυνώσεως δὲ τῶν ὀπῶν ἡ στερρότης·
Θέρμη συναντήσασα ταῖς δυσὶ μία,
Χαυνοῦσα καὶ σφίγγουσα τῷ ξένῳ λόγῳ,
Πληροῖ τὸ λεῖπον δωρεαῖς ἐναντίαις·
Καὶ τῇ χλοῇ μὲν ῥίζαν ἑδραίαν φύει·
Λεπτὴ δὲ * χυλώσασα τοὺς ὀποὺς ζέσει,
Τὴν βρῶσιν ὡς ἔνσαρκον ἀρτύει * δρόσῳ.
Ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ὠμότητα καρδίας,
Σπινθὴρ νοητοῦ περιβαλόντος ἡλίου,
Θάλπει, μαλάττει, καὶ πεπαίνει καὶ τρέφει,
Καὶ καρπὸν ἐντίθησιν ἐξ ἀκαρπίας.
Ὦ τετράπωλον ὥσπερ ἅρματος θέσιν,
Στοιχεῖα πάντων, ἡνιοχῶν * ἡ τοὺς χρόνους,
Ἐν ἑπτακύκλοις ἡμερῶν * περιδρόμοις·
Διεξάγων δὲ τοῦ βίου τὸν ἄξονα,
Ῥυθμῷ * συνήθει, καὶ τροχῷ βεβηκότι·
Καὶ συμφυλάττων τὰς συνεκτικὰς θύρας,
Μή πως ὄχημα τοῦ συνήθους ἐκδράμῃ,
Καὶ σκύλμα πέμψῃ, καὶ ταράξῃ τὴν θέαν,

Δημο-

Δημοφθόρου τε † λύσιν ἐμβάλῃ μάχης·
Ἀλλ' ὥσπερ πάντων τακτὸν εἶναι τὸν δρόμον,
Καὶ μηδὲν ἡμᾶς αὐτοδέσποτον βλέπειν·
Κοινὴν δὲ δούλην πᾶσαν εἶναι σου * κτίσιν·
Καὶ μήτε συνδεθεῖσαν εἰς λύσιν τρέχειν,
Μηδ' αὖ παρελθεῖν τοὺς πεπηγμένους ὅρους,
(Εἰ μὴ μόνος σὺ τὴν τροπὴν ἀπεργάσῃ·
Καὶ γὰρ συνήδεις προσκοπῶν τὸ συμφέρον)
Τῶν σῶν μεγίστων ἐργοχείρων τὴν κλίσιν·
Μήτε τρέπεσθαι πᾶν γένος, καὶ συγχύσεις
Ταῖς κοσμολέθροις ἐκτροπαῖς παρεισάγειν,
Μηδ' αὖ μένειν ἄτρεπτον, ἀλλ' ἔχειν ὅρους
Τρεπτῆς ἀνάγκης, μὴ λαθοῦσα τῷ χρόνῳ,
Θεὸς νομισθῇ τοῖς ὁρῶσιν ἡ κτίσις.

Τίς γὰρ σελήνην ἢ τὸν ἥλιον βλέπων,
Ὀφθαλμιῶντας τῇ πρὸς ἔκλειψιν νόσῳ,
Οὐκ εὐθὺς ἔγνω τῇ διδασκάλῳ φύσει,
Ὡς οὐκ ἂν ἠλλάξαντο φωστῆρος γνόφον,
Εἰ μὴ παθητοῖς ἐζοφοῦντο λαμπάσι;
Ἢ τίς τὸν αὐτὸν συνωνύμως ἀστέρα,
Καὶ φωσφόρον γνοὺς, καὶ σκοπήσας ἕσπερον,
Οὐκ οἶδεν αὐτὸν ἐργάτην διπλοδρόμων,
Κήρυκα νυκτὸς, καὶ προφήτην ἡμέρας;

Τίς τὸν μέγιστον οὐρανὸν τοῦτον βλέπων,
Καὶ τὴν ἀεικίνητον ἣν ἔχει βίαν,
Τῶν ἀστέρων τε τοὺς συνεκτικωτάτους,
Νῦν μὲν βορείας, νῦν δὲ κινήσεις νότου,
Ἐν ἐνδρομῇ ποιοῦντας, ἢ μεταστάσει·

Ἢ τὴν

Aut concitet pugnæ asperæ cladem horridam:
At cursus omnium ordinatus rite sit,
Et nil sub aspectum cadat iuris sui:
Naturaque omnis condita vni seruiat,
Nec, vincta, solui vinculis possit suis:
Neu transiliat vnquam datos fines sibi,
(Nisi tu ipse commutationis autor es:
Nam quid iuuent offensiones, prospicis)
Manuum tuarum opus, quæ opifices maximæ:
Neue omne mutari genus, & inducere
Turbas ruinis orbis ingentes queat:
Nec rursus immotum maneat, at limites
Necessitatis occupet, ne temporis
Lapsu æstimetur res creata quis Deus.
Lunam quis, almum lumen aut Solis videns
Defectionis subiici laboribus,
Natura ab optima magistra haud percipit,
His luminibus vllas tenebras non fore,
Ni inducerent eas patibiles lampades?
Quisve vnum & idem sidus acri lumine,
Modo Phosphorum, modo Vesperum, si perspicit,
Hoc nesciat binorum opificem cursuum,
Lucis prophetam, noctis esse nuncium?
Quis maximum hunc cæli ambitum circumspicit,
Rapidissimam conuersionemque illius,
Tum siderum quæque ampliora lumina,
Cum nunc ad Aquilonem, iam ad Australem plagam
Excursione, aut transitu, flectunt iter:

Aut aeris perfusi abyssum maximam,
Hic frigore gelidam, calore hic torridam,
Incursionibus & coactis subditam,
Essentiam immutabilem animo cogitans.
Quod semper immutatur, haud seruum æsti-
met?
Quis grandinem, aut æstum, vel atrum nu-
bilum,
Ignesve iaculatos, fauillam ve madidam,
Terram trementem, mox remissamve in-
tuens,
Ignoret esse subditum tam agitabile?
Quis tot procellis concitum Mare aspicit,
Nec cernit illud, more fugitiui viri,
Extra refugiens, ac retentum intra alueum?
Hoc, sæpius feruore adustum frigido,
Ac turbulentis fluctuum concursibus,
Quasi Mænas insana & furens, toto impetu
Circumfluum allidit solo, iraque æstuans,
Audentius dilatat os vasti æquoris,
Et miscet vndas murmure, & spumam ex-
spuit,
Labrisque circumfunditur viridi salo:
Ac fluminum plerasque scatebras hauriens,
Salsuginem crudam e profundo proiicit:
Turbatum at ingluuie suæ temulentiæ
Effringere obices tentat, atque excurrere;
Sed truditur, sistitque perculsum metu:
Nec vda vero transit vndarum ostia,
At labitur retro supinis fluctibus,
Vt famula quæ suis retrahitur crinibus:
Siquidem est coercitio creaturę vtilis,

Quo

Ἢ τὴν ἄβυσσον τοῦ χυθέντος ἀέρος,
Ψυχρουμένην νῦν, καὶ πάλιν πυρουμένην,
Καὶ προσβολὰς πάσχουσαν ἠναγκασμένας,
Οὐ τὴν ἄπειρον ἐννοήσεις οὐσίαν,
Δούλην νομίζει τὴν ἀείπειρον * κτίσιν;
Τίς βρασμὸν ἢ * χάλαζαν, ἢ χύσιν ζόφου,
Ἢ πῦρ καταχθὲν, ἢ βραχεῖαν αἰθάλην,
Ἢ γῆν τρέμουσαν καὶ παρειμένην βλέπων,
Οὐκ οἶδε δούλην τὴν κλονουμένην κτίσιν;
Τίς τὴν θάλασσαν ἀστατοῦσαν προσβλέπων,
Οὐκ οἶδεν αὐτὴν δραπέτου τινὸς δίκην,
Φεύγουσαν ἔξω, καὶ κρατουμένην ἔσω;
Ἢ πολλάκις ζέουσα τῇ ψυχρᾷ ζέσει,
Καὶ ταῖς ἀτάκτοις προσβολαῖς τῶν ῥευμάτων,
Ὅλην ἑαυτὴν οἷα μαινὰς ἀγρία,
Τῇ γῇ * περικρύψασα, καὶ θυμουμένη,
Θρασύνεται μὲν, καὶ πλατύνει τὸ στόμα,
Καὶ πολλὰ κράζει, καὶ τὸν ἀφρὸν ἐκπτύει,
Καὶ συμπέφυρται πρὸς τὰ χείλη τῷ σάλῳ·
Κρουνοὺς δὲ πολλῶν ἐκποδοῦσα ῥευμάτων,
Ἄπειρον ἅλμην ἐκ βάθους ἐρεύγεται.
Τῇ πλησμονῇ δὲ τῆς μέθης παράτιλεται,
Ῥῆξαι τε τὰς κλεῖς, καὶ † διαδρᾶσαι θέλει·
Ἀνθέλκεται δὲ, καὶ φοβεῖται, καὶ μένει,
Καὶ τὰς ἐνύδρους οὐ * παρέρχεται θύρας,
Ἀλλ' εἰς ἑαυτὴν ὑπτίως ἀνατρέχει,
Ὡς οἷα δούλη τῶν τειχῶν κρατουμένη.
Μαστίζεται γὰρ συμφερόντως ἡ κλύσις,

Ὅπως

Ὅπως ἀπλήγῳ σωφρονισθῶμεν φόβῳ·
Φειδοῖ προνοίας τοῦ τεχνίτου τῶν ὅλων·
Καὶ συσταλῶμεν, ὡς φοβητρῷ παιδία,
Ἢ καὶ τὰ μικρὰ τῶν κυνῶν τετυμμένα,
Τὸ τῶν λεόντων σωφρονίζουσι θράσος.
Ὦ μέχρι παντὸς ἐνδιδοὺς ὑπερθέσεις
Ταῖς ἐκπροθέσμοις τῶν χρεῶν προθεσμίαις·
Ὁ δοστατῶν δὲ τὴν ἁμαρτίαν φόβῳ,
Βίας τε ποιῶν εἰς τὸ σῶσαι τὸν βίον,
Καὶ μὴ δικάζων * συντόμως, ὁπηνίκα
Σφαλῶμεν ἡμεῖς, ἡ κτίσις δὲ τύπτεται,
Ποινάς τε πάσχει τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων,
Ἀλλοτρίῳ μώλωπι τραυματουμένη·
Ὡς ἐν † μετάρσει λοιμικῆς ἀῤῥωστίας,
Ἄλλων ἐχόντων τὴν * τομὴν τῶν τραυμάτων,
Ὁ τοῦ πάθους κίνδυνος εἰς ἄλλους τρέχει.
Καὶ γίνομαι νῦν τῶν φρενῶν ἐν ἐκστάσει,
Πῶς ὁ κριτὴς δίκαια θεσπίζων ὅλοις,
Προσωποληπτεῖ, καὶ φιλανθρώπῳ σχέσει,
Ἄλλου σφαλέντος, ἄλλον ἕλκει πρὸς δίκην·
Καὶ πῶς ὁ κρίνων τοῖς δικάσουσι κρίσιν,
Ἢ δῶρα λαμβάνουσιν ἐγκαλῶν μέγα,
Αὐτὸς δὲ δῶρα λαμβάνειν ἐπείγεται,
Πτωχοὺς ὑπουργοὺς ἀξιοχρέους ἔχων·
(Ὡς ἄν τις εἴποι * πιστικοὺς δομεστίκους)
Ἐξ ὧν ἀπαιτεῖ καὶ προδοῦναι † τὴν δίκην.
Σφύζει δι' αὐτοὺς, μὴ φοβούμενος ψόγον·
Καὶ λαμβάνει θέλημα χρυσίου πλέον·

Ἀρτῳ

Quo verberibus absque instruamur territi:
(Quæ prouidentiæ venia opificis Dei est)
Et cohibeamur pueri vt a larua solent,
Seu verberati paruuli flagro canes
Audaciam feram leonum comprimunt.
Tu das moras longissimas ad debiti
Solutionem præstituto tempori:
Obsistis omni crimini formidine:
Incolumis vt sit vita, vim fieri sinis:
Nec iudicas rigide, quibuscunque accidit
Errare nos horis: opus sed conditum
Patitur, meorum & criminum pœnas luit,
Dum vulneratur vulnere alieno graui:
Vt pestilentis cum viget morbi lues,
Quamuis in aliis vlcerum est summus dolor,
Contagio grassatur eadem ad cæteros.
Nunc rapior extra me, stupetque mens mihi,
Vti ille iudex, qui statuit æqua omnibus,
Acceptor est personæ, & hominum gratiâ,
Cum peccet vnus, plectat alium eius loco:
Quoue is modo qui iudicantes iudicat,
Acerrimeque punit auidos munerum,
Festinet ipse oblata dona sumere,
Cui creditores sunt ministri pauperes,
(Vt quis domesticos fideles dixerit:)
Poscitque vt illi iusque fasque negligant:
Exultat inde, nec veretur dedecus:
Auro voluntatem æstimat contra bonam:

Panis-

Paníſque fruſto legibus vim infert
ſuis:
Attrahitur & ſuſpiriis, ſi acceperit:
Lenitur vndæ frigidoque poculo,
Vectigal etiam lacrymæ calidæ capit:
Perſæpe ad vſque rem puſillam deuenit,
Occaſionem, fallat vt ius, quæritans:
Pleraſque ſcindit ſyngraphas obnoxias:
Chirographorum mille confundit to-
mos,
Et liberatis cautionem amplam notat:
Iuſtiſſimorum pacta certa pignorum
Facit irrita illico, notatque ſedulo,
Ac ipſe per ſe ſtatuit vt decreta vult:
Infringit ac leges, timere quas nequit:
Et omnium ſoluit reorum vincula,
Fureſque iuſtificat, placidus eſt impiis,
Scorta alloquitur, & publicanos diligit:
Quin Dauidis ſi concini hymnos au-
diat,
Puros & inſontes, vel homicidas, facit:
Idemque diluit nefanda crimina,
Conſtituit improbos, probos inter viros.
Non atro enim liquore iudex maximus,
Cruore tingens at ſuos digitos rubro,
Exarat iſto regias notas modo.
Tu intendis arcum ſæpe, quo ferias
malos,
Aſt impetum teli volantis ſuſtines:
Nam intenſionem dum paras arcus tui,
Tardus ſagittarius es, vbi iactu eſt opus.
Rurſus frequenter tendis arcus cornua,

Tum

Ἄρτῳ δὲ μικρῷ τοὺς νόμους βιάζεται·
Ὑφέλκεται δὲ καὶ στεναγμοῖς, εἰ λάβοι·
Ψυχρῷ δὲ παθεὶς θέλγεται ποτηρίῳ,
Καὶ λῆμμα θερμοῦ δακρύου προΐζεται·
Καὶ μέχρι λεπτοῦ πολλάκις κατέρχεται,
Ζητῶν ἀφορμὴν εἰς τὸ κλέψαι τὴν δίκην·
Σχίζει δὲ πολλὰς συγγραφὰς ὑπαιτίους,
Τόμους δὲ ἀθροῖ μυρίων χειρογράφων,
Τοῖς * ἀφεσίμοις δαψιλῶς ὑπογράφει,
Τὰς † ὑποθήκας, καίπερ οὔσας ἐνδίκους,
Γοργῶς ἀκυροῖ, καὶ χαράττει συντόμως,
Αὐτὸς καθ' αὐτὸν ὡς θέλει ψηφίζεται·
Νόμους σαλεύει, μὴ φοβούμενος νόμους·
Λύει τὰ δεσμὰ τῶν ὑπευθύνων ὅλων·
* Λῃστὰς δικαιοῖ, σπένδεται καταχρείοις·
Πόρναις ὁμιλεῖ, τοῖς τελώναις συμμένει.
Εἰ δὲ προσκαίρως ψαλμὸν ἐκ Δαβὶδ μάθοι,
Εἴωθε ποιεῖν καὶ φονεῖς ἀναιτίους.
Καὶ † διαλύσεις τῶν κακῶν ἐγκλημάτων,
Εἰ καὶ παρανόμους, ἐννόμους ὁρίζεται.
Οὐκ ἐκ βαφῆς γὰρ ὁ κριτὴς μελανδόχου,
Ἀλλ' αἱματώσας τοὺς ἑαυτοῦ δακτύλους,
Βαφαῖς ἐρυθραῖς βασιλικῶς ὑπογράφει.
Ὦ τόξα τείνων εἰς τὸ πλῆξαι πολλάκις,
Περικρατῶν † δὲ τὴν βολὴν ὑπηγμένην,
Τοῦ γὰρ βέλους μὲν ἐντρεπίζεις τὴν βάσιν,
Ἀργὸς δὲ γίνῃ πρὸς τὸ βάλλειν τοξότης·
Καὶ πολλάκις τὸ τόξον ἐντείνας, πάλιν

Χαλᾷς τὸ κέντρον, καὶ μεθέλκεις τὸν τόνον·
Καὶ τῇ δοκήσει σχηματίζεις τὸν φόβον,
Καὶ τῆς ἀπειλῆς ζωγραφεῖς τὴν εἰκόνα·
Ἕως φοβηθεὶς πρὸς τὸ πλῆκτρον ὁ βλέπων
Κλίνῃ τὰ νῶτα, καὶ προκύψας εἰς γόνυ,
Καὶ τῷ φόβῳ τὸ σῶμα συστείλας ὅλον,
Φύγῃ τὸ τραῦμα τῆς βολῆς κινουμένης.
Εἰ μὲν δοκεῖ γὰρ τὰς βολὰς αὐτὸ βλέπειν,
Ἐπιμότερον γίνεται τῷ τοξότῃ.
Εἰ δ' αὖ μετάσχῃ τοῦ κακοῦ μεταιχμίου,
(Μεταίχμιον δὲ τῆς μάχης ἁμαρτία)
Παρατρέπει τὸ πλῆκτρον εἰς τοὐναντίον.
Θέλει γὰρ οὕτως ἀστοχεῖν ὁ τοξότης·
Καὶ πλάττεται μὲν τῷ δοκεῖν τὸν ὀργίλον,
Ἅπαξ δὲ * πλήττει, καὶ παραινεῖ πολλάκις,
Φόβοις, ἀπειλαῖς, ἐντροπαῖς, ἐνυπνίοις·
Στοργῇ κολάζων· δεῖ γὰρ εἶναι τῇ φύσει
Καὶ τὴν ἀπειλὴν τοῦ θεοῦ σωτηρίαν,
Ὃς πρὸς τὸ σώζειν μηχανᾶται * ποικίλα,
Καὶ ψυχοκερδὴς γίνεται * πλουτοπράτης,
Καὶ τοῖς λαβεῖν θέλουσιν, οὐρανοπράτης.
Καὶ μαργαρίτας οὐ δοκεῖ προτιθέναι,
Οὓς οὐκ ἀπωστράκωσαν Ἰνδικοὶ * λίθοι,
Ἀλλ' αἱ πενιχραὶ τοῦ βίου πεισάσης.
* Φρυκτοὺς δέ σοι δείκνυσιν ἄνθρακας λάλους·
Εἴπερ λαλοῦσιν ὄντες ἠνθρακωμένοι·
Στικτοὺς, ἐρυθροὺς, ὡς τὸ πῦρ ἐξημμένους,
Τὸ φῶς ἐπαυγάζοντας ἐκ τῶν τραυμάτων·

Τιμῆς

Tum ſpiculum laxas, retrahis & miſſile:
Opinione, infers ſuperuacuos metus,
Minitationis exprimiſque imaginem:
Donec metu exanimatus hoc telum videns,
Sua terga vertat, prouolutus ad genu,
Ac præ timore comprimens artus ſuos,
Declinet ictum concitatæ cuſpidis.
Aduerſa nam tela intueri ſi lubet,
Paratus ad vulnus ſagittifero tum erit:
Sin cautus a media receſſerit via,
(Peccatum at interſtitium habetur prœlii)
Auertit in contrarium iaculum leue.
Nam ſponte is arcipotens aberrat a ſcopo,
Ac ſimulat, vt credatur ira concitus:
Sed percutit ſemel, monetque ſæpius
Terroribus, minis, pudore, inſomniis:
Amore caſtigans: minas etenim Dei
Par eſt ſalubres eſſe natura ſua:
Dum multa molitur, ſalutem vt conferat,
Lucrator animorum ac opum fit venditor,
Venditque cælum comparare optantibus.
Quin margaritas huic placet proponere,
Non quas procellæ concreant concha Indicæ,
Anguſta vitæ ſed ferunt diſcrimina.
Truces loquaceſque indicat carbunculos:
(Siquidem loquuntur, igne cum ſint torridi)
Punctis rubentes, igneos, ac flammeos,
Lumine cicatricum micantes aureo:

Pretii lapillos parui,& immensi tamen,
Plane paratos ad corollarum decus:
Queis tabidi artus,æstibusque feruidi,
Multo magis quam flamma prunarum nitent,
Regnum ad Thronorum perpetim viuentium,
Vbi consident qui tempserint mortalia,
Vultum tyranni nec feri trepidauerint.
Prudens flagellum:immensitas ô copiæ!
Bonitas inexhausta! vnica ex formidine
Hos purgat,atque tempus ante iudicI
In morbum,vt ignem in expiantem, coniicit:
Castigat at nos hoc magistro miseriæ.
Mercedem & ex morbi dolore præparat:
Sic quæ putatur mulcta vitæ,pœnaque,
Vt causa sit,præstat,salutis publicæ.
Fundamen vndas tu rotundasti soli,
Variabili at fulcro grauatum sustines:
Et fundis in firmaminis locum aera,
Aut me latet quamnam alteram statuas basim,
Qualemue fundum moliaris ponderi,
Vt non opus sit præter hoc fundo altero.
Vel potius ignotis cathenis pensilem,
Reddis vehendis commodam nauem omnibus.
(Nam nauis est Tellus supernatans aquis,
Et stans,& orbis domicilia secum vehens)
Ripis arenam congregas, muros Maris,
Obstaculum infirmum procellis dans sali.
Tonitru creas,clarumque statuis fulgetrum
Fomiti-

Τιμῆς βραχείας, τοὺς ὑπερτίμους λίθους
Ὅλους ἐπιτίμους εἰς προσθήκην στεμμάτων.
Ὧν αἱ πακεῖσαι τῶν μελῶν ἀναβράσεις,
Στίλβουσι μᾶλλον ἢ τὸ πῦρ ἐξ ἀνθράκων,
Εἰς * βασιλείαν τῶν ἀειζώων θρόνων,
Τῶν μήτε θνητῶν ἐκκοπὴν † δεδοικότων,
Μήτε θρασὺν τύραννον ἐπτοημένων.
Ὦ τῆς σοφῆς μάστιγος, ὦ πλούτου βάθος·
Ὦ χρηστότης ἄπληστος· ἐξ ἑνὸς φόβου,
Τοὺς μὲν καθαίρει, καὶ πρὸ καιροῦ τῆς δίκης
Καθαρτικὸν πῦρ ἐμβαλοῦσα, τὴν νόσον·
Ἡμᾶς δὲ νύττει συμφορᾷ † διδασκάλῳ,
Καὶ μισθὸν ἡμῖν ἐκ νόσου τεχνάζεται·
Καὶ τὴν δοκοῦσαν τοῦ βίου τιμωρίαν,
Κοινὴν ἀφορμὴν ἐκτελεῖ σωτηρίας.
Ὦ γῆς ὑποστήριγμα τορνεύων ὕδωρ,
Ἰσῶν δὲ τὴν βρίθουσαν ἀστάτῳ βάσει·
Ἢ βάθρον αὐτῇ προσχέων τὸν ἀέρα,
Οὐκ οἶδα ποίαν † ἑδράζων ἄλλην βάσιν,
Ποῖον δὲ ταύτῃ δημιουργῶν πυθμένα,
Ὡς μὴ δεηθῇ τοῦ μετ' αὐτὸν πυθμένος.
Σειραῖς γὰρ μᾶλλον ἠγνοημέναις ὅλοις,
Ποίων κρεμαστὴν τὴν πάνορμον ὁλκάδα·
Ἡ γῆ γὰρ ὁλκάς ἐστιν εἰς ὕδωρ τάχα,
* Ἐσῶζα, καὶ φέρουσα τὴν οἰκουμένην·
† Ψάμμον γὰρ τεῖχος τῇ θαλάσσῃ συλλέγων,
Καὶ λεπτὸν ἀντίφραγμα τῇ ζάλῃ πλέκων.
Κλίζων δὲ βροντὴν, ἀστραπὴν γὰρ θεσπίσας,

Ἐκ τῶν † ἐνύχρων ἐκτρέχειν πυρεκβόλων.
Ὦ τὰς ἀνεμώδεις οὐσίας θησαυρίσας,
Ἐκ τῶν ἀδήλων ὡς ἐπίστασαι πόρων·
Αὖθις δὲ ταύτας * ἐκχέων ἐν ἐξόδῳ,
Ὅταν χαρίζῃ τὰς πνοὰς τοῖς οἰκέταις.
Ὦ τοῦ κεραυνοῦ τὴν ὁδὸν περιτρέπων,
* Ἀναστρέφων δὲ τὴν ἄνω φορὰν κάτω,
Χέων δὲ τὴν ἄβυσσον ἐκ βάθους ἄνω,
Ὅταν προβάλλῃ τοὺς ἀναγκαίους φόβους,
Καὶ τῷ φόβῳ δρᾷς ἐκκοπὴν ἁμαρτίας.
Ὦ πῦρ φλογίζον τῇ χαλάζῃ συμπλέκων,
Ὅταν ξυνεργεῖς συμφορὰς Αἰγυπτίοις·
Καὶ μήτι πυρσοῖς ἐξατμίζων τὴν δρόσον,
Μηδ' αὖ γε τεφρῶν τῇ χαλάζῃ τὴν φλόγα·
Ἀλλ' ὡς βραβευτής, καὶ συνάπτων τὴν πάλην,
Καὶ πνεῦμα πέμπων, καὶ μεσάζων τὴν μάχην.
Ὦ τὰς ἐπάλξεις τῶν νεφῶν, καὶ τοὺς λόφους,
Κρεμῶν ἐν ὕψει, καὶ μεθέλκων ἐν βάθει,
Καὶ πῆ μὲν ἐκ γῆς, εἰ θέλεις, μετάρσιον
Ὕδωρ ἀνέλκων, πῆ δὲ διψῶσαν πάλιν
Τὴν γῆν * ποτίζων, καὶ δροσίζων ἀφθέτως
Τὴν ξηρότητα τοῖς ἐνύγροις ἰκμάσι,
Μήπως ἀποσκλάσασα τῇ ξηρᾷ ζέσει,
Σπεῖρα προέλθῃ πρὸς γονὴν τῶν σπερμάτων.
Ὦ τὰς ῥεούσας ὡς καλδίεις ἐκχύσεις,
Ποιῶν ὁμοίας τοῖς ἀποσκλήροις λίθοις,
Ἃς οὔτε χειμών, οὔτε καύματος * ζέσις,
Εἴργει τυπωθῆναι πρὸς τὸ σοὶ δεδογμένον.

Πῆ μὲν

Fomitibus ignis humidis excurrere.
Tu flaminum condis leues essentias,
Et promis ex abſconditis meatibus:
Effundis auras rurſus, vt docet Exodus,
Illas miniſtris largiens vltro tuis.
Cuiſum retorques fulminis in aliam plagam;
Surſumque tendentem impetum, deorſum trahis:
Extollis à profundo abyſſum alta ad loca:
Quando vbi neceſſe eſt territas pauoribus,
Flagitium vt omne comprimas formidine.
Tu grandini perfundis ignem flammeum,
Dum Ægyptiis clades nouas das cladibus:
Nec facibus exhauris vaporem roſidum,
Nec grandinis vi torridam flammam obruis:
Sed vt arbiter pugnæ, vices qui temperat,
Es pacis idem medius & certaminis.
Tu nubium turres & altos aggeres
Appendis in ſublimi, & infra deiicis:
Nunc ſi velis, tellure ab infima trahis
Excelſam aquam: nunc aridam terram rigas
Humore largo, commodis valde imbribus:
Vt ſiccitas vndis liqueſcat humidis,
Ne ardore fracta, & ſterilis illa reddita,
Ad ſeminum conceptionem prodeat.
Tu, cum imperas, effuſiones imbrium
Pares ſilicibus efficis duriſſimis:
Quas nulla hiems, nec feruor æſtus maximi
Fingi vetat nutum ad voluntatis tuæ:

Nam mox aquas vt gelida saxa frigore
Ignaua bruma indurat; æstas at modo
Lapides rigentes grandinis iacit horridæ.
Causas sacrorum oraculorum rite quis
Examinauit in hoc opere lapidario?
Audaciusq; quale os Stagiritæ sophi
De grandinis vi orationes euomit?
Vt Sol vaporem ad se humidum cum traxerit,
Et concauis in nubium meatibus
Frigus pruinosum inferens, totam obtegit
Rigoris exspirationem in infimo,
In saxa molle vertit, induratque rem:
Hinc grando rigidi marmoris vires habens,
Diffunditur veluti cylindri saxei.
Iam frigoris contensione hiems fera,
Torpore fluminis indito compagini,
Non, rarefactum, fluere tunc illud sinit,
At contrahens stringensque concretum indicat.
O syllogismorum vagos fluctus nimis!
Structura inanis ludicrorum infantium,
Dum colligunt paleas, vt ædificent casas.
O bulla saliens, & tumore turgida,
Quæ spiritu ampullata verba inflat leui:
Hanc veluti rem fragilem caducamque illico
Effingit vna stilla, guttaque disiicit.
Si frigus astringit gelata hæc marmora,
Idemque siccæ præstat æstatis calor,
Quæso vnde ad vnicam actionem dispares,

Πῆ μὲν γὰρ αὐτὰς, οἷα πετραίους πάγους,
Χειμὼν ἀπεσκλήρωσε, πῆ δὲ καὶ θέρος
† Σπόρους ἀφῆκε τῆς χαλάζης τοὺς λίθους.
Τίς τὰς ἀφορμὰς τῶν ἀπορρήτων λόγων,
Ταύτης ἀπηκρίβωσε τῆς λιθουργίας;
Ποῖον θρασυνθὲν τοῦ Σταγειρίτου στόμα
Τοὺς τῆς χαλάζης ἐξερεύγεται λόγους·
Ὡς ἥλιος μὲν ὑγρὸν ἐκπάσας πάχος,
Καὶ πρὸς τὰ κοῖλα τῶν νεφῶν ὀρύγματα,
Τὴν ψύξιν ἐνθεὶς, καὶ * περιστείλας ὅλην
Τῆς ψυχρότητος ἐν βάθει τὴν ἰκμάδα
Λιθοῖ τὸ χαῦνον, καὶ παχύνει τὴν φύσιν,
Κἀντεῦθεν ἡ χάλαζα μαρμαρουμένη,
† Λύσις κυλίνδρων γίνεται λιθοδρόμων.
Ὁ δ᾽ αὖ γε χειμὼν ψυχρότητος ἐκτάσει,
Νάρκωσιν ἐνθεὶς τῆς ῥοῆς τῇ συστάσει,
Χεῖσθαι μὲν αὐτὴν οὐκ ἐᾷ χαυνουμένην,
Σφίγγων δὲ καὶ πρῶν δεικνύει πεπηγμένην.
Ὦ συλλογισμῶν εὐόλισθα κύματα,
Καὶ κλίσμα χαῦνον παιδικῶν ἀθυρμάτων,
Τὰ λεπτὰ κάρφη συλλεγόντων εἰς στέγην.
Ὦ πομφόλυξ σφύζουσα καὶ φυσωμένη,
Καὶ πνευματοῦσα τοὺς * ἐνογκώδεις λόγους,
Ἣν ὡς ἄβαθρον καὶ διάρρυτον κτίσιν,
Ψεκὰς συνιστᾷ, καὶ σταγὼν ἀνατρέπει.
Εἰ συστρέφει γὰρ τοὺς πάγους ἡ ψυχρότης,
Καὶ ταῦτα ποιεῖ τοῦ θέρους ἡ θερμότης,
Πόθεν συνῆλθον εἰς † συνέργειαν μίαν,

Εναν-

Ἐναντίως ἔχοντες ἐργάται δύο;
Ποῖαι δὲ χῶναι, καὶ κυλιστραὶ καὶ στρόφοι,
Τὴν ψύξιν ἐσφαίρωσαν εἰς ῥυτὴν λίθον;
Πόθεν δὲ καὶ φλὸξ τῇ βροχῇ μεμιγμένη,
Καὶ τὰς φιλέχθροις συστροφαῖς εἰλουμένη,
Ἅλωσιν οὐ πέπονθεν ἀλληλοφθόρον;
Εἰ δ' αὖθις ἢ νοῦν ἐξυκίνητον στρέφων,
Ἢ πνεῦμα λεπτὸν εἰς * ἀνάπτυξιν λόγου,
Εἰπεῖν τι πιστὸν τῶν ἀποκρύφων μάθοι,
Καὶ τοῦτο τῆς σῆς δέεται ἑρμηνείας·
Ὡς μὴ τὸ μῆκος ἢ τὸ κάλλος τοῦ πλάτους,
Μόνον σκοπίζας ἐκπλαγῇ τῶν κτισμάτων,
Ἀλλ' ὥστε μᾶλλον τῇ νοήσει τοῦ βάθους
Πρὸς ὕψος ἀρθεὶς, γνωστικῶς σε θαυμάσῃ.
Ἀλλ' εἰπὲ λοιπὸν τῷ Σταγειρίτῃ Πλάτων,
Καὶ τὸν μαθητὴν πεῖσον, εἰ πείσεις λέγων,
Ἐκ τῶν ἄνω κάτελθε, καὶ λάλει κάτω,
Μήπως ἐπαρθεὶς τῷ μετεωρσίῳ θράσει,
Ὥσπερ νεοττὸς αἰετοῦ, καὶ μὴ θέλων,
Αὖθις κατέλθῃς, μὴ φέρων τὸν ἥλιον.
Ἀλλ' ὦ παρ' ἡμῖν ἐμφανῶς κεκρυμμένε,
Καὶ φῶς * μὲν οἰκῶν, τίς δὲ τὴν σὴν οὐσίαν
Ζητοῦσι, πολλὴν ἀντιπέμπων ἑσπέραν,
Ὡς συγκαλύπτων οὐ μόνον τὴν σὴν φύσιν,
Ἐν συστολῇ δὲ δεικνύων καὶ τὴν κτίσιν·
Ὅπως ἐάν τις ἐξερευνήσαι λόγῳ
Τὴν σὴν ἀνεξερεύνητον οὐσίαν θέλῃ,
Πρώτην λάβοι κάλυμμα τὴν συγγενῆ κτίσιν.

Καὶ

Ac sibi repugnantes opifices currerent?
Quæ infundibula, quæ machinæ versatiles,
Frigus rotundarent in vdum scrupulum?
Et vnde flamma mixta madidis imbribus,
Atque inuolucris acta tam discordibus,
Non patitur inde euersionem mutuam?
Sin rursus aciem mentis intendens suæ,
Arguto & ingenio explicans sententiam,
Proferre discat credibile quid in abditis,
Sane hoc tuæ opus est Prouidentiæ, ô Deus:
Vt neutiquam longique latique hoc decus
Rerum stupescat conditarum cogitans,
Magis at magisque intelligens profunda, te,
Euectus ad summa, agnitum mirans colat.
Suggere quod est reliquum Stagiritæ Plato,
Et hoc alumno, si potes, persuadeas,
Descende ab altis, & loquere summissius,
Ne audacia elatus superbæ mentis, vt
Aquilæ ferocis pullus, inuitus quoque
Labaris infra denuo, Solem haud ferens.
At tu qui apud nos & lates, clare & pates,
Lumen quidem habitas, sed tuam quærentibus
Essentiam, caliginem cæcam iniicis,
Cum non tegas modo tui vim numinis,
Anguste at ostendas creatum quicquid est:
Vt si quis indagare ratione audeat
A nemine inuentam tuam substantiam,
Velum creati sumat operis antea,

Et nu-

Et nubila horrescens, retro mox commeet.
Tu effabilem nulli obtines præstantiam,
Teque velut in speculo indicas re in condita,
Vt quisque discendi auidior mortalium
Tui per ipsam imagines, quantum licet,
Non altiores mente rationes petat:
Sed traditus puer vt magistello suo,
Ad litterarum primulas currit notas:
Hæc interim doctus rudimenta infima,
Sese applicet studio creatorum omnium:
Ac syllabas solerter, vt substantias,
In se inuicem perdiscat annexas probe:
At Solis & Lunæ positiones, velut
Distincta rite puncta signet temporum.
Et quando doctrinæ hæc sciet primordia,
Communiores ac tenebit regulas,
Eritque mens affixa particulis in his
Sermonis, oratorie ac res exprimet:
Legumque Mundi euadat hinc peritior:
Nec terminos transiliat antiquissimos,
Nouisque studeat constitutis legibus:
Tum multa peragens, ac progressus longius
Speculationi altæ viam faciat sibi:
Atque ordinem concipiat animo eius loci,
Hunc maximarum ceu magistrum rerum habens:
Perfectius cognoscat inde & plenius,
Nil ante cæcam præter vmbram nosse se:
Dumtaxat ita, quasi ex mera ignorantia,

Se

Καὶ τὴν ὁμίχλην ἐκπλαγεὶς ὑποστρέφοι.
Ὢ τῆς ἀνερμηνεύτου τὴν ἐξοχὴν ἔχων,
Δεικνὺς δὲ σαυτὸν ἐν κατόπτρῳ τῇ κτίσει,
Ὅπως ἕκαστος ἐκμαθεῖν ἠπειγμένος,
Τὰς σὰς δι' αὐτῆς, ὡς ἐφικτὸν, ἐμφάσεις,
Μὴ τοὺς ὑπὲρ νοῦν ἀδεῶς ζητεῖ λόγους·
Ἀλλ' ὡς νέος τις ἐκδοθεὶς διδασκάλῳ,
Καὶ πρὸς τὰ πεζὰ ταῦτα γράμματα τρέχων,
Τέως τυπωθῇ τοῖς κάτω μαθήμασι,
Προσκαρτερήσας τῇ σχολῇ τῶν κτισμάτων·
Καὶ συλλαβὰς μὲν ἐμφρόνως τὰς οὐσίας,
Τὰς εἰς ἑαυτὰς συντεθείσας ἐκμάθῃ·
Τὰς ἡλίου δὲ καὶ σελήνης ἐκθέσεις,
Ὡς τῶν χρόνων * εὔστικτα σημεῖα, ξέσῃ·
Ὅταν δὲ πᾶσαν τὴν προπαιδείαν μάθῃ,
Καὶ τῆς καθολικῆς ἐκτριβῇ προσῳδίας,
Πήξῃ τε τοῦ νοῦ εἰς τὰ τοῦ λόγου μέρη,
Καὶ ῥητορειῶν ἐκφράσῃ τὰ κτίσματα,
Τοῖς κοσμικοῖς δὲ πᾶσιν ἐντύχῃ νόμοις,
Καὶ τοὺς παλαιοὺς μὴ † παρατρέπων ὅρους,
* Εἰς διατάξεις ἀσχοληθῇ τὰς νέας·
Καὶ πολλὰ * πράξας, καὶ προκόψας εἰσβάλοι,
Ταῖς εἰσαγωγαῖς τῆς ἄνω θεωρίας,
Καὶ τὴν ἐκεῖ σύνταξιν εἰς φρένας λάβοι,
Τὴν τῶν μεγίστων πραγμάτων παιδεύτριαν·
Τότε προβαίνων ἐντελέστερον μάθοι,
Ὡς οὐδὲν ἔγνω πλὴν * σκιᾶς κεκρυμμένης·
Οὕτω τι λοιπὸν † εἴπερ ἐξ ἀγνωσίας,

Τὸ,

Τὸ, Γνῶθι σαυτὸν, εἰς διάσκεψιν λάβοι,
Καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς ἐνδιατρίβων φύσει,
Τέως ἑαυτῷ συλλαλήσοι, καὶ μάθοι·
Πόθεν παρήχθη, μηδὲν ὢν πρὸ τοῦ βίου;
Καὶ πῶς τὰ μικρὰ τοῦ σπόρου προβλήματα
Ἐν τοῖς μερισμοῖς τῶν τοσούτων ὀργάνων
Παρεντεθέντα, πῆ μὲν * ὀμμάτων θέσεις,
Πῆ δὲ φλέβας τίκτουσι, πῆ δὲ συνδέσεις
Τῶν ἐντέρων πλέκουσι, καὶ χεῖρας πάλιν
Φύουσι, καὶ σπείρουσι τοῖς ποσὶ βάσιν;
Καὶ πῶς μερισθὲν εἰς νομὰς πολυτρόπους,
Τὸ τοῦ σπόρου σύστημα ποικίλῳ τρόπῳ
Μίαν καθιστᾷ τῶν μελῶν τὴν οὐσίαν;
Πόθεν δὲ πηγὰς αἱμάτων ἐπισυνάγει,
Τάσιν δὲ νεύρων * ἐμφύει τῷ σώματι,
Κύζει δὲ πλευρὰς, ὀρθίζει δὲ τρίχας,
Σφίγγει δὲ ταρσοὺς, καὶ μερίζει δακτύλους·
Χαυνοῖ δὲ γλῶτταν εἰς τὸ συστρέφειν λόγους,
Καὶ πλῆκτρον εἶναι τοῦ λαλοῦντος ὀργάνου·
Παρακρατεῖ δὲ σπονδύλοις τὸν αὐχένα,
Μή πως ὄλισθον * τῇ περιστροφῇ πάθοι·
Ῥιζοῖ δὲ πυκνοὺς τῶν ὀδόντων τοὺς μύλας,
Ὅπως ἀλεσθῇ πρὸς τροφὴν τὰ σιτία;
Καὶ πῶς φυτουργεῖ τὴν πυρώδη καρδίαν,
Σπινθῆρος ἔνδον μηδενὸς πεφυκότος,
Ἣν ἐν μέσῳ τέθεικεν· ὥσπερ οἱ τρόπιν
Πηγνῶντες, αὐτῇ πλευρὰ βάλλουσι ξύλα,
Ἐκεῖθεν ἔνθεν, εἰς τὸ σῶσαι τὸ σκάφος.

Πόθεν

Se noscat ipsum, mentis & spectet bona,
Nostræque naturæ immorans mortalium,
Secum loquatur, cogitetque talia:
Productus vnde est, qui ante vitam nil
erat?
Qui vero iactus tam pusilli seminis
Est insitus tot artuum compagibus?
Vbinam duorum luminum sedes sita est?
Quonam modo gignuntur hinc venæ,
tot &
Connexiones viscerum, atque ambæ ma-
nus
Nascuntur: hoc satu, vt pedum fulcra edita?
Quî distributa plurima in loca seminis
Natura visque, vltro & citro, variis modis
Compingit vnicam artuum substantiam?
Qua rupe fontes elicit tot sanguinis,
Molemque fœtuum inserit per corpora,
Costasque fingit, & capillis dat decus,
Talosque constringit, manum in digitos
secat:
Linguam relaxat, quo sonos contorqueat
Orationis, garruli vt plectrum organi:
At vertebris ceruicis onus hoc sustinet,
Conuersione quo minus lapsum ferat:
Densas & ori dentium stabilit molas,
Vt nutrientia conterantur tritica?
Quîue igneum præcordiis cor conserit,
Intus fauilla nulla quamuis emicet?
Hocque indidit medio; carinam figere
Vt qui volunt, hi transtra lignea astruunt
Hinc inde, quo seruetur incolumis ratis.

Aſt vnde formæ imaginem pulchram ex-
primit,
Et pulchritudinem dat informi prius?
Qualeſve maternos ſinus indagat, vt
Modo his figuram fœminæ effingat, modo
Robuſta fundat maſculorum corpora:
Et vnde fontes irrigandis fœtibus,
Et vnde dulcis riuulos lactis trahit?
Et qui fit vt pariter calor plantis datus
Impuberum molem organorum adaugeat,
Accretiones corporis dans partibus:
Floreſque puberibus pilorum addit loco:
Et gramine aſpectum vireſcente decorat,
Feruorque fructus cogitur profundere,
Donec vigorem ætas ſenilis auferat,
Hæc quæ iuuentutis cito autumnum
terit:
Flacceſcit iſte nam calor velocius.
Ariſta canos at ſeneſcentum induit,
Caput labaſcit, nutat atque flectitur,
Inclinat & humi, prægrauante pondere,
Appetere meſſis proſpicit dum tempora.
Si ſumat iſtam carneam noſtram lyram,
Et carminum cognoſcat & numerum &
modos,
Ac deſerens mutum ſuum ſilentium
Enunciet noſtram infimam melodiam:
Quo ſeminis vis fluxa concreſcat modo,
Carnemque generet, duraque euadat ite-
rum,
Neruoſque iungat, oſſaque annectat ſimul:
Aut quantulam memoria cellulam occupet,
Conſeruat

Πόθεν δὲ μορφοῖ καὶ τυποῖ τὴν εἰκόνα,
Καὶ κάλλος ἐντίθησιν ἐξ ἀμορφίας;
Ποίους δὲ κόλπους μητρικοὺς ὑποτρέχων,
Πῆ μὲν τὸ θῆλυ σχηματίζει τῇ πλάσει,
Πῆ δὲ προβάλλει σωματώσεις ἀρρένων;
Πόθεν δὲ πηγὰς τοῖς κυήμασι βρύει,
Καὶ τοῦ γάλακτος τοὺς ἀγωγοὺς εἰσάγει;
Καὶ πῶς ὁμοίως τοῖς φυτοῖς ἡ θερμότης
Αὔξει τὸ σῶμα τῶν αἰήθων ὀργάνων,
Καὶ τὰς ἐπιδόσεις τῶν μελῶν ἐργάζεται·
Ἄνθη δὲ βάλλει τοῖς ἐνήβοις τὰς τρίχας,
Καὶ τὴν πρόσοψιν ὡραΐζει τῇ χλόῃ,
Ὀργᾷ δὲ καρποὺς ἐξενεγκεῖν ἡ ζέσις·
Ἕως ἂν ἔλθῃ τῆς παρακμῆς ὁ χρόνος,
Ὁ τὴν ὀπώραν ἐκπιέζων τῶν νέων·
Μαραίνεται γὰρ εὐθέως ἡ θερμότης·
Λευκαίνεται δὲ τῶν γερόντων ὁ στάχυς·
Καρηβαρεῖ δὲ, καὶ δοκεῖ κεκυφέναι.
Τῇ γῇ δὲ προσνένευκε, καὶ βρίθει κάτω.
Τὸν γὰρ θερισμὸν γειτνιῶντα προσβλέπει·
Εἰ τὴν καθ' ἡμᾶς σαρκικὴν λάβοι λύραν,
Καὶ γνῷ τὸν εἱρμὸν τῶν μελῶν καὶ τοὺς τόνους,
Καὶ τὴν ἄηχον ἐκφυγὼν ἀφωνίαν,
Εἰπεῖν δυνηθῇ τὴν κάτω μελῳδίαν·
Καὶ πῶς τὸ ῥευστὸν τοῦ σπόρου παχύνεται,
Καὶ τὴν σάρκα ποιεῖ, καὶ πάλιν σκληρύνεται,
Καὶ νεῦρα καὶ σύμπηξιν ὀστώδη πλέκει.
Ἢ πηλίκον δοχεῖον ἡ μνήμη φέρει,

Ἐν ᾧ φυλάττει τὰς δοχὰς τῶν πραγμάτων.
Εἴποι δὲ πῶς ἔμπρακτος ἡ φύσις τρέχει
Πρὸς τὰς ἐν ἡμῖν θρεπτικὰς λειτουργίας,
Ὡς αὖ δέ τις δέσποινα τῆς οἰκουργίας,
Κινεῖ πρὸς ἔργα τοὺς ἑαυτῆς * ἐργάτας,
Καὶ τοὺς ὀρεκτικοὺς μὲν ὀξύνει πόρους,
Τοὺς ἑλκτικοὺς δὲ πάντας ἰθύνει τόνους·
Βάλλει δὲ κλεῖθρα τῶν καθεκτικῶν πύλαις,
Ἕως λαβοῦσα καιρὸν ἀλλοιώσεως,
Ἐξαιματώσει τὰς τροφὰς ἡ θερμότης,
Καὶ τὴν ἀποκρινοῦσαν ὠθήσει θύραν,
Καὶ πᾶν περιττὸν ἐκφορήσει φορτίον.
Ἡ πῶς ἐνεργεῖς ἀντιλήψεις εἰσάγει,
Πρὸς τὰς ἐν ἡμῖν ποικίλας διακρίσεις,
Ἀφήν, ἄκουσμα, γεῦσιν, ὄσφρησιν, θέαν.
Καὶ τῆς ἀφῆς μὲν τῷ δικαστῇ δακτύλῳ,
Ζυγοστατεῖ τὸ χαῦνον * ἐκ τοὐναντίου.
Στενὰς δὲ ποιεῖ τῆς ἀκοῆς εἰσόδους,
Καὶ κοχλοειδεῖς τὰς θύρας ἐργάζεται,
Ὡς αὖ καθ' εἱρμὸν εἰσρέωσιν οἱ κτύποι,
Καὶ μὴ καταπλήξωσι τοὺς ἔσω πόρους,
Ἤχοις ἀτάκτοις ἐμπεσόντες οἱ ψόφοι.
Σαρκοῖ δὲ καὶ τὴν γλῶτταν ἠρεμωμένην.
Δέον γὰρ αὐτὴν δέρμα σομφῶδές γ' ἔχειν,
Πρὸς τὰς ἀνακλάσεις τι τῶν ἐδεσμάτων,
Καὶ τὰς ἑτοίμους ἀντιλήψεις τῶν πόρων,
Δι' ὧν λαβοῦσα τὰς τροφὰς ἡ χαυνότης,
Πρὸς πᾶν τὸ ῥευστὸν εὐδιάκριτος μένει.

Conſeruat vbi, quas percipit, rerum notas.
Tum referat vt natura currit ſedula
Ad apta nobis nutriendis munia.
Matrona veluti, quæ familiæ præſidet,
Vrget miniſtros officia quoſque ad ſua:
Partim appetentes hæc meatus incitat,
Partim attrahentes dirigit cunctos tonos:
Adhibetque portis clauſtra deducentibus,
Donec, cibi mutationis tempore,
Feruor alimenta mutet ipſa in ſanguinem,
Simul atque portam excretionis truſerit,
Onus & ſuperuacuum foras proiecerit.
Perceptiones quî efficaces inferat,
Ad ſenſuum tot iudicia noſtris data
Neruiſque & oculis, naribus, linguæ, auribus.
Hinc tactibus, digito quidem æquo iudice,
Examinat molle a ſuo contrario.
Auditionis tranſitus arctos facit,
Et flexuoſas machinatur ianuas,
Fluant in aures ordinis ſerie, vt ſoni,
Ne forte lædantur meatus intimi,
Si pulſibus grauiſſimis ſoni irruant.
Et ſpongioſa carne linguam contegit:
Nam pelle molli præditam eſſe oportuit,
Refractionem ad eſculentorum omnium,
Atque vt meatus apprehendant commode,
Fungoſa per quos laxitas capiens cibos,
Diiudicat pulchre liquores quoslibet.

Πάλιν δι' αὐτῶν ἐκβάλῃ τὰ δάκρυα,
Τὰς εἰσόδους πλώσασα ταῖς διεξόδοις.
Εἰ τοὺς λαβυρίνθους δὲ τῶν λόγων φράσῃ,
Ὁ τῶν ἀδήλων οὐσιῶν ζυγοστάτης,
Καὶ πῶς ὁ νοῦς σύνεστι πηλίνῳ βάρει,
Καὶ πνεῦμα πηλῷ καρτερεῖ συνημμένον·
Καὶ πῶς ἐν ὕλῃ τὴν ἀϋλίαν ἔχει,
Εἰ μηδὲν αὐτὸν ὑλικὸν περιγράφει.
Ἢ πῶς μέγιστον ὄμμα τῆς ψυχῆς ἔφυ,
Καὶ τῶν ἀδήλων ὀπτικοὺς ἔχει πόρους·
Καὶ νῦν μὲν εἰς γῆν τῆς ἐνεργείας * μένει,
Νῦν δὲ πρὸς αὐτὸν ἅλλεται τὸν † αἰθέρα·
Καὶ πλωϊὸς ἀρθεὶς, καὶ τὸν ἥλιον φθάσας,
Τὰς τῶν ἄνω τε καὶ κάτω ζητεῖ φύσεις·
Καὶ τῶν μὲν ἀρκεῖ, τὰς δὲ συμμέτρως βλέπει,
Τῶν δὲ στοχασμοῖς ἐννοεῖ τὰς εἰκόνας.
Καὶ τὴν ὄρεξιν μηδαμοῦ στῆσαι θέλων,
† Ἐφέλκεται μὲν τὰς ἁπάντων αἰτίας,
Καὶ τὴν ἐκείνης γνῶσιν ἀθρῆσαι θέλει·
Καὶ πολλὰ κάμνει, καὶ τὸν ἔσχατον πόλον
Δοκεῖ παρελθεῖν· ἀλλ' ἐκεῖ † μύει μόνον,
Εἰ καὶ διαυγοῦς εὐπορήσει καρδίας.
Ὅταν δὲ τούτους τοὺς πολυπλόκους μίτους
Λύσῃ σχολάζων, καὶ βαθύνῃ, καὶ φράσῃ,
Ὅπως ὁ κρυπτὸς τῶν φρενῶν ὁδοστάτης,
Ὁ ψυχοκλέπτης, ὁ φθορεὺς τῆς καρδίας,
Ἡ τοῦ σκότους ἔπαρσις, ὁ πρῶτος δράκων,
Ἔξωθεν ἔνδον ἡδονὰς παρεισάγει·

Rurſus per ipſos lacrymas fundit pias,
Egreſſione vt eluat quæ ingreſſa ſunt.
Si porro labyrinthos latentes explicet
Oraculorum, eſſentiarum libripens
Subtilium: qui mens luroſo ponderi
Adhæreat, cœnoque iunctus ſpiritus:
Qui liber a concretione in mole ſit,
Si nulla materies eum complectitur.
Quîue oculus animi maximus ſit inſitus,
Vt eius acies penetret abditiſſima:
At nunc humi eſt affixus actionibus,
Tollens modo ſe ſalit in oras ætheris:
Præpetibus ac pennis volans Solem anteit,
Indagat & ſuperas & imas quaſque res:
His ſufficit ſane, has mediocriter videt,
Ac cæterarum imagines ſignis capit.
Et appetitum ſiſtere haud vſquam volens,
Attrahitur ad cauſam omnium excelſiſſimam,
Atque illius notitiam habere percupit:
Multum laborat, ac poli altum verticem
Prætergredi putat: ſed ibi perſtringitur,
Sit perſpicaci corde quamuis præditus.
Aſt inuoluta hæc quando fila ſoluerit,
Vnum hoc ſtudens, ſcrutatus alte, & dixerit
Abſtruſus vt graſſator ille mentium,
Prædoque animorum, cordis humani lues,
Elatio caliginis, primus Draco,
Intro ferat ductas voluptates foris:

Nam mox aquas vt gelida ſaxa frigore
Ignaua bruma indurat; æſtas at modo
Lapides rigentes grandinis iacit horridæ.
Cauſas ſacrorum oraculorum rite quis
Examinauit in hoc opere lapidario?
Audaciùs quale os Stagiritæ ſophi
De grandinis vi orationes euomit?
Vt Sol vaporem ad ſe humidum cum traxerit,
Et concauis in nubium meatibus
Frigus pruinoſum inferens, totam obtegit
Rigoris exſpirationem in infimo,
In ſaxa molle vertit, induratque rem:
Hinc grando rigidi marmoris vires habens,
Diffunditur veluti cylindri ſaxei.
Iam frigoris contenſione hiems fera,
Torpore fluminis indito compagini,
Non, rarefactum, fluere tunc illud ſinit,
At contrahens ſtringenſque concretum indicat.
O ſyllogiſmorum vagos fluctus nimis!
Structura inanis ludicrorum infantium,
Dum colligunt paleas, vt ædificent caſas.
O bulla ſaliens, & tumore turgida,
Quæ ſpiritu ampullata verba inflat leui:
Hanc veluti rem fragilem caducamque illico
Effingit vna ſtilla, guttaque diſiicit.
Si frigus aſtringit gelata hæc marmora,
Idemque ſiccæ præſtat æſtatis calor,
Quæſo vnde ad vnicam actionem diſpares,

Πῆ μὲν γὰρ αὐτὰς, οἷα πετραίους πάγους,
Χειμὼν ἀπεσκλήρωσε, πῆ δὲ καὶ θέρος
† Σπῤῥοὺς ἀφῆκε τῆς χαλάζης τοὺς λίθους.
Τίς τὰς ἀφορμὰς τῶν ἀποῤῥήτων λόγων,
Ταύτης ἀπηκρίβωσε τῆς λιθουργίας;
Ποῖον θρασυνθὲν τοῦ Σταγειρίτου στόμα
Τοὺς τῆς χαλάζης ἐξερεύνηται λόγους·
Ὡς ἥλιος μὲν ὑγρὸν διασπάσας πάχος,
Καὶ πρὸς τὰ κοῖλα τῶν νεφῶν ὀρύγματα,
Τὴν ψύξιν ἐνθεὶς, καὶ * περιστείλας ὅλην
Τῆς ψυχρότητος ἐν βάθει τὴν ἰκμάδα
Λιθοῖ τὸ χαῦνον, καὶ παχύνει τὴν φύσιν,
Κἀντεῦθεν ἡ χάλαζα μαρμαρουμένη,
† Λύσις κυλίνδρων γίνεται λιθοδρόμων.
Ὁ δ' αὖ γε χειμὼν ψυχρότητος ἐκτάσει,
Νάρκωσιν ἐνθεὶς τῆς ῥοῆς τῇ συστάσει,
Χεῖσθαι μὲν αὐτὴν οὐκ ἐᾷ χαυνουμένην,
Σφίγγων δὲ καὶ ἀσῶν δείκνυσι πεπηγμένην.
Ὦ συλλογισμῶν εὐόλισθα κύματα,
Καὶ κλύσμα χαῦνον παιδικῶν ἀθυρμάτων,
Τὰ λεπτὰ κάρφη συλλεγόντων εἰς στέγην.
Ὦ πομφόλυξ σφύζουσα καὶ φυσωμένη,
Καὶ πνευματοῦσα τοὺς * ἐνογκώδεις λόγους,
Ἣν ὡς ἄβαθρον καὶ διάῤῥυτον κλύσιν,
Ψεκὰς συνιστᾷ, καὶ σταγὼν ἀνατρέπει.
Εἰ συστρέφει γὰρ τοὺς πάγους ἡ ψυχρότης,
Καὶ ταῦτα ποιεῖ τοῦ θέρους ἡ θερμότης,
Πόθεν συνῆλθον εἰς † συνέργειαν μίαν,

Εναν-

Ἐναντίως ἔχοντες ἐργάζονται δύο;
Ποῖαι δὲ χῶναι, καὶ κυλίστραι καὶ στρόφοι,
Τὴν ψυχὴν ἐσφαίρωσαν εἰς ῥυτὴν λίθον;
Πόθεν δὲ καὶ φλὸξ τῇ βροχῇ μεμιγμένη,
Καὶ τοῖς φιλέχθροις συστροφαῖς εἱλυμένη,
Ἄλωσιν οὐ πέπονθεν ἀλληλοφθόρον;
Εἰ δ' αὖθις ἢ νοῦ ἐξυκίνητον στρέφων,
Ἢ πνεῦμα λεπτὸν εἰς * ἀνάπτυξιν λόγου,
Εἰπεῖν τι πιστὸν τῶν ἀποκρύφων μάθοι,
Καὶ τοῦτο τῆς σῆς δέσποτα προμηθείας·
Ὡς μὴ τὸ μῆκος ἢ τὸ κάλλος τοῦ πλάτους,
Μόνον σκοπίζοις ἐκπλαγῇ τῶν κλισμάτων,
Ἀλλ' ὥστε μᾶλλον τῇ νοήσει τοῦ βάθους
Πρὸς ὕψος ἀρθεὶς, γνωστικῶς σε θαυμάσῃ.
Ἀλλ' εἰπὲ λοιπὸν τῷ Σταγειρίτῃ Πλάτων,
Καὶ τὸν μαθητὴν πεῖσον, εἰ πείσεις λέγων,
Ἐκ τοῦ ἄνω κάτελθε, καὶ λάλει κάτω,
Μή πως ἐπαρθεὶς τῷ μετεωρίῳ θράσει,
Ὥσπερ νεοττὸς αἰετοῦ, καὶ μὴ θέλων,
Αὖθις κατέλθῃς, μὴ φέρων τὸν ἥλιον.
Ἀλλ' ὦ παρ' ἡμῖν ἐμφανῶς κεκρυμμένε,
Καὶ φῶς * μὲν οἰκῶν, τοῖς δὲ τὴν σὴν οὐσίαν
Ζητοῦσι, πολλὴν ἀντιπέμπων ἑσπέραν,
Ὡς συγκαλύπτων οὐ μόνον τὴν σὴν φύσιν,
Ἐν συστολῇ δὲ δεικνύων καὶ τὴν κλίσιν·
Ὅπως ἐάν τις ἐξερευνήσαι λόγῳ
Τὴν σὴν ἀνεξερεύνητον οὐσίαν θέλῃ,
Πρώτην λάβοι κάλυμμα τὴν συγγενῆ κλίσιν,

Καὶ

Ac ſibi repugnantes opifices currerent?
Quæ infundibula, quæ machinæ verſatiles,
Frigus rotundarent in vdum ſcrupulum?
Et vnde flamma mixta madidis imbribus,
Atque inuolucris acta tam diſcordibus,
Non patitur inde euerſionem mutuam?
Sin rurſus aciem mentis intendens ſuæ,
Arguto & ingenio explicans ſententiam,
Proferre diſcat credibile quid in abditis,
Sane hoc tuæ opus eſt Prouidentiæ, ô
Deus:
Vt neutiquam longique latique hoc decus
Rerum ſtupeſcat conditarum cogitans,
Magis at magiſque intelligens profunda, te,
Euectus ad ſumma, agnitum mirans colat.
Suggere quod eſt reliquum Stagiritæ
Plato,
Et hoc alumno, ſi potes, perſuadeas,
Deſcende ab altis, & loquere ſummiſſius,
Ne audacia elatus ſuperbæ mentis, vt
Aquilæ ferocis pullus, inuitus quoque
Labaris infra denuo, Solem haud ferens.
At tu qui apud nos & lates, clare & pa-
tes,
Lumen quidem habitas, ſed tuam quæren-
tibus
Eſſentiam, caliginem cæcam iniicis,
Cum non tegas modo tui vim numinis,
Anguſte at oſtendas creatum quicquid eſt:
Vt ſi quis indagare ratione audeat
A nemine inuentam tuam ſubſtantiam,
Velum creati ſumat operis antea,

Et nu-

Et nubila horreſcens, retro mox commeet.
Tu effabilem nulli obtines præſtantiam,
Teque velut in ſpeculo indicas re in condita,
Vt quiſque diſcendi auidior mortalium
Tui per ipſam imagines, quantum licet,
Non altiores mente rationes petat:
Sed traditus puer vt magiſtello ſuo,
Ad litterarum primulas currit notas:
Hæc interim doctus rudimenta infima,
Seſe applicet ſtudio creatorum omnium:
Ac ſyllabas ſolerter, vt ſubſtantias,
In ſe inuicem perdiſcat annexas probe:
At Solis & Lunæ poſitiones, velut
Diſtincta rite puncta ſignet temporum.
Et quando doctrinæ hæc ſciet primordia,
Communiores ac tenebit regulas,
Eritque mens affixa particulis in his
Sermonis, oratorie ac res exprimet:
Legumque Mundi euadat hinc peritior:
Nec terminos tranſiliat antiquiſſimos,
Nouiſque ſtudeat conſtitutis legibus:
Tum multa peragens, ac progreſſus longius
Speculationi altæ viam faciat ſibi:
Atque ordinem concipiat animo eius loci,
Hunc maximarum ceu magiſtrum rerum habens:
Perfectius cognoſcat inde & plenius,
Nil ante cæcam præter vmbram noſſe ſe:
Dumtaxat ita, quaſi ex mera ignorantia,

Se

Καὶ τὴν ὁμίχλην ἐκπλαγεὶς ὑποστρέφοι.
Ὦ τὴν ἀνερμήνευτον ἐξοχὴν ἔχων,
Δεικνὺς δὲ σαυτὸν ἐν κατόπτρῳ τῇ κτίσει,
Ὅπως ἕκαστος ἐκμαθεῖν ἠπειγμένος,
Τὰς σὰς δι' αὐτῆς, ὡς ἐφικτὸν, ἐμφάσεις,
Μὴ τοὺς ὑπὲρ νοῦν ἀθέως ζητεῖ λόγους·
Ἀλλ' ὡς νέος τις ἐκδοθεὶς διδασκάλῳ,
Καὶ πρὸς τὰ πεζὰ ταῦτα γράμματα τρέχων,
Τέως τυπωθῇ τοῖς κάτω μαθήμασι,
Προσκαρτερήσας τῇ σχολῇ τῶν κτισμάτων·
Καὶ συλλαβὰς μὲν ἐμφρόνως τὰς οὐσίας,
Τὰς εἰς ἑαυτὰς συντεθείσας ἐκμάθῃ·
Τὰς ἡλίου δὲ καὶ σελήνης ἐκθέσεις,
Ὡς τῶν χρόνων * εὔστικτα σημεῖα, ζέσῃ·
Ὅταν δὲ πᾶσαν τὴν προπαιδείαν μάθῃ,
Καὶ τῆς καθολικῆς ἐντριβῆ προσῳδίας,
Πήξῃ τε τοῦ νοῦ εἰς τὰ τοῦ λόγου μέρη,
Καὶ ῥητορεύων ἐκφράσῃ τὰ κτίσματα,
Τοῖς κοσμικοῖς δὲ πᾶσιν ἐντύχῃ νόμοις,
Καὶ τοὺς παλαιοὺς μὴ † παρατρέπων ὅρους,
* Εἰς διατάξεις ἀσχοληθῇ τὰς νέας·
Καὶ πολλὰ * πράξας, καὶ προκόψας εἰσβάλοι,
Ταῖς εἰσαγωγαῖς τῆς ἄνω θεωρίας,
Καὶ τὴν ἐκεῖ σύνταξιν εἰς φρένας λάβοι,
Τὴν τῶν μεγίστων πραγμάτων παιδεύτριαν·
Τότε προβαίνων ἐντελέστερον μάθοι,
Ὡς οὐδὲν ἔγνω πλὴν * σκιᾶς κεκρυμμένης·
Οὕτω τε λοιπὸν † εἴπερ ἐξ ἀγνωσίας,

Τὸ,

Τὸ, Γνῶθι σαυτὸν, εἰς διάσκεψιν λάβοι,
Καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς ἐνδιατρίβων φύσει,
Τέως ἑαυτῷ συλλαλήσοι, καὶ μάθοι·

Πόθεν παρήχθη, μηδὲν ὢν πρὸ τοῦ βίου;
Καὶ πῶς τὰ μικρὰ τοῦ σπόρου προβλήματα
Ἐν τοῖς μερισμοῖς τῶν τοσούτων ὀργάνων
Παρεντεθέντα, πῇ μὲν * ὀμμάτων θέσεις,
Πῇ δὲ φλέβας τίκτουσι, πῇ δὲ συνδέσεις
Τῶν ἐντέρων πλέκουσι, καὶ χεῖρας πάλιν
Φύουσι, καὶ σπείρουσι τοῖς ποσὶ βάσιν;
Καὶ πῶς μερισθὲν εἰς νομὰς πολυτρόπους,
Τὸ τοῦ σπόρου σύστημα ποικίλῳ τρόπῳ
Μίαν καθιστᾷ τῶν μελῶν τὴν οὐσίαν;
Πόθεν δὲ πηγὰς αἱμάτων ἐπεισάγει,
Τάσιν δὲ νεύρων * ἐμφύει τῷ σώματι,
Κλίζει δὲ φλέβας, ὡραΐζει δὲ τρίχας,
Σφίγγει δὲ ταρσοὺς, καὶ μερίζει δακτύλους·
Χαυνοῖ δὲ γλῶτταν εἰς τὸ συστρέφειν λόγους,
Καὶ πλῆκτρον εἶναι τοῦ λαλοῦντος ὀργάνου·
Παρακρατεῖ δὲ σπονδύλοις τὸν αὐχένα,
Μή πως ὄλισθον * τῇ περιστροφῇ πάθοι·
Ῥιζοῖ δὲ πυκνοὺς τῶν ὀδόντων τοὺς μύλας,
Ὅπως ἀλεσθῇ πρὸς τροφὴν τὰ σιτία;
Καὶ πῶς φυτουργεῖ τὴν πυρώδη καρδίαν,
Σπινθῆρος ἔνδον μηδενὸς πεφυκότος,
Ἣν ἐν μέσῳ τέθεικεν· ὥσπερ οἱ τρόπιν
Πηγνῦντες, αὐτῇ πλευρὰ βάλλουσι ξύλα,
Ἐκεῖθεν ἔνθεν, εἰς τὸ σῶσαι τὸ σκάφος.

Πόθεν

Se noſcat ipſum, mentis & ſpectet bona,
Noſtræque naturæ immorans mortalium,
Secum loquatur, cogitetque talia:
Productus vnde eſt, qui ante vitam nil
erat?
Qui vero iactus tam puſilli ſeminis
Eſt inſitus tot artuum compagibus?
Vbinam duorum luminum ſedes ſita eſt?
Quonam modo gignuntur hinc venæ,
tot &
Connexiones viſcerum, atque ambæ ma-
nus
Naſcuntur: hoc ſatu, vt pedum fulcra edita?
Quî diſtributa plurima in loca ſeminis
Natura viſque, vltro & citro, variis modis
Compingit vnicam artuum ſubſtantiam?
Qua rupe fontes elicit tot ſanguinis,
Molemque fœtuum inſerit per corpora,
Coſtaſque fingit, & capillis dat decus,
Taloſque conſtringit, manum in digitos
ſecat:
Linguam relaxat, quo ſonos contorqueat
Orationis, garruli vt plectrum organi:
At vertebris ceruicis onus hoc ſuſtinet,
Conuerſione quo minus lapſum ferat:
Denſas & ori dentium ſtabilit molas,
Vt nutrientia conterantur tritica?
Quîue igneum præcordiis cor conſerit,
Intus fauilla nulla quamuis emicet?
Hocque indidit medio; carinam figere
Vt qui volunt, hi tranſtra lignea aſtruunt
Hinc inde, quo ſeruetur incolumis ratis.

Aſt

Aſt vnde formæ imaginem pulchram exprimit,
Et pulchritudinem dat informi prius?
Qualeſve maternos ſinus indagat, vt
Modo his figuram fœminæ effingat, modo
Robuſta fundat maſculorum corpora:
Et vnde fontes irrigandis fœtibus,
Et vnde dulcis riuulos lactis trahit?
Et qui fit vt pariter calor plantis datus
Impuberum molem organorum adaugeat,
Accretiones corporis dans partibus:
Floreſque puberibus pilorum addit loco:
Et gramine aſpectum vireſcente decorat,
Feruorque fructus cogitur profundere,
Donec vigorem ætas ſenilis auferat,
Hæc quæ iuuentutis cito autumnum terit:
Flacceſcit iſte nam calor velocius.
Ariſta canos at ſeneſcentum induit,
Caput labaſcit, nutat atque flectitur,
Inclinat & humi, prægrauante pondere,
Appetere meſſis proſpicit dum tempora.
Si ſumat iſtam carneam noſtram lyram,
Et carminum cognoſcat & numerum & modos,
Ac deſerens mutum ſuum ſilentium
Enunciet noſtram infimam melodiam:
Quo ſeminis vis fluxa concreſcat modo,
Carnemque generet, duraque euadat iterum,
Neruoſque iungat, oſſaque annectat ſimul:
Aut quantulam memoria cellulam occupet,
Conſeruat

Πόθεν δὲ μορφοῖ καὶ τυποῖ τὴν εἰκόνα,
Καὶ κάλλος ἐντίθησιν ἐξ ἀμορφίας;
Ποίους δὲ κόλπους μητρικοὺς ὑποτρέχων,
Πῇ μὲν τὸ θῆλυ σχηματίζει τῇ πλάσει,
Πῇ δὲ προβάλλει σωματώσεις ἀῤῥένων;
Πόθεν δὲ πηγὰς τοῖς κυήμασι βρύει,
Καὶ τοῦ γάλακτος τοὺς ἀγωγοὺς εἰσάγει;
Καὶ πῶς ὁμοίως τοῖς φυτοῖς ἡ θερμότης
Αὔξει τὸ σῶμα τῶν ἀνήβων ὀργάνων,
Καὶ τὰς ἐπιδόσεις τῶν μελῶν ἐργάζεται·
Ἄνθη δὲ βάλλει τοῖς ἐνήβοις τὰς τρίχας,
Καὶ τὴν πρόσοψιν ὡραΐζει τῇ χλόῃ,
Ὀργᾷ δὲ καρποὺς ἐξενεγκεῖν ἡ ζέσις·
Ἕως ἂν ἔλθῃ τῆς παρακμῆς ὁ χρόνος,
Ὁ τὴν ὀπώραν ἐκπιέζων τῶν νέων·
Μαραίνεται γὰρ εὐθέως ἡ θερμότης·
Λευκαίνεται δὲ τῶν γερόντων ὁ στάχυς·
Καρηαρβεῖ δὲ, καὶ δοκεῖ κεκυφέναι.
Τῇ γῇ δὲ προσνένευκε, καὶ βρίθει κάτω.
Τὸν γὰρ θερισμὸν γειτνιῶντα προσβλέπει·
Εἰ τὴν καθ' ἡμᾶς σαρκικὴν λάβοι λύραν,
Καὶ γνῷ τὸν εἱρμὸν τῶν μελῶν καὶ τοὺς τόνους,
Καὶ τὸν ἄηχον ἐκφυγὼν ἀφωνίαν,
Εἰπεῖν δυνηθῇ τὴν κάτω μελῳδίαν·
Καὶ πῶς τὸ ῥευστὸν τοῦ σπόρου παχύνεται,
Καὶ τὴν σάρκα ποιεῖ, καὶ πάλιν σκληρύνεται,
Καὶ νεῦρα καὶ σύμπηξιν ὀστώδη πλέκει.
Ἢ πηλίκον δοχεῖον ἡ μνήμη φέρει,

Ἐν ᾧ φυλάττει τὰς δοχὰς τῶν πραγμάτων.
Εἴποι δὲ πῶς ἔμπρακτος ἡ φύσις τρέχει
Πρὸς τὰς ἐν ἡμῖν θρεπτικὰς λειτουργίας,
Ὡς αὖ δέ τις θεράπαινα τῆς οἰκουργίας,
Κινεῖ πρὸς ἔργα τοὺς ἑαυτῆς * ἐργάτας,
Καὶ τοὺς ὀρεκτικοὺς μὲν ὀξυνεῖ πόρους,
Τοὺς ἑλκτικοὺς δὲ πάντας ἰθύνει τόνους·
Βάλλει δὲ κλεῖθρα τῆς καθελκτικῆς πύλαις,
Ἕως λαβοῦσα καιρὸν ἀλλοιώσεως,
Ἐξαιματώσει τὰς τροφὰς ἡ θερμότης,
Καὶ τὴν ἀποκρινοῦσαν ὤθησει θύραν,
Καὶ πᾶν περιττὸν ἐκφορήσει φορτίον.
Ἡ πῶς ἐνεργεῖς ἀντιλήψεις εἰσάγει,
Πρὸς τὰς ἐν ἡμῖν ποικίλας διακρίσεις,
Ἀφήν, ἄκουσμα, γεῦσιν, ὄσφρησιν, θέαν.
Καὶ τῆς ἁφῆς μὲν τῷ δικαστῇ δακτύλῳ,
Ζυγοστατεῖ τὸ χαῦνον * ἐκ τοὐναντίου.
Στενὰς δὲ ποιεῖ τῆς ἀκουῆς εἰσόδους,
Καὶ κοχλοειδεῖς τὰς θύρας ἐργάζεται,
Ὡς αὖ καθ' εἱρμὸν εἰσρέωσιν οἱ κτύποι,
Καὶ μὴ καταπλήξωσι τοὺς ἔσω πόρους,
Ἤχοις ἀτάκτοις ἐμπεσόντες οἱ ψόφοι.
Σαρκοῖ δὲ καὶ τὴν γλῶτταν ἠραιωμένην.
Δέον γὰρ αὐτὴν δέρμα συμφῶδές γ' ἔχειν,
Πρὸς τὰς ἀνακλάσεις τε τῶν ἐδεσμάτων,
Καὶ τὰς ἐπιμόνους ἀντιλήψεις τῶν πόρων,
Δι' ὧν λαβοῦσα τὰς τροφὰς ἡ χαυνότης,
Πρὸς πᾶν τὸ ῥευστὸν ἀδιάκριτος μένει.

Πόθεν

Conseruat vbi, quas percipit, rerum notas.
Tum referat vt natura currit sedula
Ad apta nobis nutriendis munia.
Matrona veluti, quæ familiæ præsidet,
Vrget ministros officia quosque ad sua:
Partim appetentes hæc meatus incitat,
Partim attrahentes dirigit cunctos tonos:
Adhibetque portis claustra deducentibus,
Donec, cibi mutationis tempore,
Feruor alimenta mutet ipsa in sanguinem,
Simul atque portam excretionis truserit,
Onus & superuacuum foras proiecerit.
Perceptiones quî efficaces inferat,
Ad sensuum tot iudicia nostris data
Neruisque & oculis, naribus, linguæ, auribus.
Hinc tactibus, digito quidem æquo iudice,
Examinat molle a suo contrario.
Auditionis transitus arctos facit,
Et flexuosas machinatur ianuas,
Fluant in aures ordinis serie, vt soni,
Ne forte lædantur meatus intimi,
Si pulsibus grauissimis soni irruant.
Et spongiosa carne linguam contegit:
Nam pelle molli præditam esse oportuit,
Refractionem ad esculentorum omnium,
Atque vt meatus apprehendant commode,
Fungosa per quos laxitas capiens cibos,
Diiudicat pulchre liquores quoslibet.

Aſt vnde tam amplas fiſtulas hoc obtinet
Vehiculum odoratus, meat quâ ſpiritus
Vitalis auræ: morbo & illis ſi accidat
Vt obſtruantur, ceu laqueo animal angitur,
Aut cogitur animam per os effundere.
Imitata cæli hæc vis ſitus, hos luminum
Orbes duos obiecit inſtar ſiderum,
Poſſemus eiaculatione vt orbium
Aere repercuſſo, ſagittantes velut,
Haurire lucem e luce; vt ignem ex torribus.
At capitis a neruis duobus extimis,
Facto canalis in modum foramine,
Tranſmittit hoc lucis meatu ſpiritum:
Tuniciſque veſtit pupulas molliſſimis,
Ac ſi domi quis virgines cuſtodiat.
Foramen anguſtum aperit at meatui,
Vt ſpiritus qui e riuulis effunditur
Non comprimatur, ſi via huic præcluſa ſit:
Neu obnubilet, viſus hebetet aut lucidos,
Aut lumina obducat nigra caligine:
Neu turbet aciem flatus hic, aut inquinet,
Effuſus impetu, via latiſſima.
O quanta quamque ampla eſt tuorum operum, DEVS,
Notitia inexplicabilis, ſermonibus
Quæ non notatis prædicat nubem ſacram:
Et nunc datum vt caliginoſis cordibus
Hæc luminum vis præferat claram facem:
Sed enim per oculos cum notas turpes trahat,

Rurſus

Πόθεν δὲ καὶ σύνεργας εὐπόρους ἔχει,
Ὀσφραντικῆς ὄχημα, καὶ βιοτρόφου
Πνοῆς ἀγωγούς· ὧν φραγέντων ἐκ πάθους,
Ἀγωνιᾷ τὸ ζῶον, ὡς ἐν ἀγχόνῃ,
Ἢ καὶ * περιπνεῖν ἐκβιάζει τὸ στόμα.
Μιμουμένη δὲ τὰς ἐν οὐρανῷ θέσεις,
Φωστῆρας ἀντέθηκεν ὀφθαλμοὺς δύο,
Ὅπως ἔχοιμεν ταῖς βολαῖς τῶν ὀμμάτων,
Τὸν ἀέρα πλήττοντες, ὡς οἱ τοξόται,
Φῶς φωτὶ σύρειν, ὡς τὸ πῦρ ἐξ ἀνθράκων.
Ἐκ τοῦ ἄνω δὲ τῆς κεφαλῆς ἀκροστέγων,
Νεύρων διατρήσασα σωλῆνος δίκην,
Καὶ πνεῦμα φωτὸς ἐμβαλοῦσα τῷ πόρῳ,
Τοῖς μὲν χιτῶσι συγκαλύπτει τὰς κόρας,
Ὡς εἴ τις οἴκοις συμφυλάττει παρθένους·
Ὀπὴν δὲ μικρὰν ἐξανοίγει τῷ πόρῳ,
Ὅπως τὸ πνεῦμα τῶν ὀχετῶν διατρέχον,
Μήτε στενωθῇ, τῆς ὁδοῦ πεφραγμένης,
Καὶ πνευματώσῃ καὶ σκοτώσῃ τὴν θέαν,
Καὶ τὰς ἐπιχύσεις προσπλάσῃ ταῖς ὄψεσι·
Μὴ δ' αὖ ταράξῃ καὶ θολώσῃ τὰς κόρας,
Ὁρμῆς ἀπλήστοις ἐκχυθὲν πρὸς τὸ πλάτος.
Ὡς ἐμεγαλύνθη τῶν σοφῶν σου κτισμάτων
Ἡ γνῶσις ἡ δύσφραστος, ἣ τοῖς ἀγράφοις
Λόγοις ἀπαγγέλλουσα τὸν θεῖον γνόφον·
Καὶ νῦν ἐφεῖται τῆς ζοφώδους καρδίας,
Δᾳδοῦχον εἶναι τὴν ῥοπὴν τῶν ὀμμάτων,
Εἴπερ δι' αὐτῶν ἐμβαλοῦσα τοὺς ῥύπους,

Πάλιν δὲ αὐτῶν ἐκβάλῃ τὰ δάκρυα,
Τὰς εἰσόδους πλωΐσα τοῖς διεξόδοις.
Εἰ τοὺς λαβυρίνθους δὲ τῶν λόγων φράσῃ,
Ὁ τῶν ἀδήλων οὐσιῶν ζυγοστάτης,
Καὶ πῶς ὁ νοῦς σύνεστι πηλίνῳ βάρει,
Καὶ πνεῦμα πηλῷ καρτερεῖ συνημμένον·
Καὶ πῶς ἐν ὕλῃ τὴν ἀϋλίαν ἔχει,
Εἰ μηδὲν αὐτὸν ὑλικὸν περιγράφει.
Η πῶς μέγιστον ὄμμα τῆς ψυχῆς ἔφυ,
Καὶ τῶν ἀδήλων ὀπτικοὺς ἔχει πόρους·
Καὶ νῦν μὲν εἰς γῆν ταῖς ἐνεργείαις * μένει,
Νῦν δὲ πρὸς αὐτὸν ἅλλεται τὸν αἰθέρα·
Καὶ πλείονος ἀρθεὶς, καὶ τὸν ἥλιον φθάσας,
Τὰς τῶν ἄνω τε καὶ κάτω ζητεῖ φύσεις·
Καὶ τὰς μὲν ἀρκεῖ, τὰς δὲ συμμέτρως βλέπει,
Τῶν δὲ στοχασμοῖς ἐννοεῖ τὰς εἰκόνας.
Καὶ τὴν ὄρεξιν μηδαμοῦ στῆσαι θέλων,
† Εφέλκεται μὲν τῶν ἁπάντων αἰτίας,
Καὶ τὴν ἐκείνης γνῶσιν ἀθρῆσαι θέλει·
Καὶ πολλὰ κάμνει, καὶ τὸν ἔσχατον πόλον
Δοκεῖ παρελθεῖν· ἀλλ' ἐκεῖ † μύει μόνον,
Εἰ καὶ διαυγοῦς εὐπορήσει καρδίας.
Ὅταν δὲ τούτους τοὺς πολυπλόκους μίτους
Λύσῃ σχολάζων, καὶ βαθύνῃ, καὶ φράσῃ,
Ὅπως ὁ κρυπτὸς τῶν φρενῶν ὁδοστάτης,
Ὁ ψυχοκλέπτης, ὁ φθορεὺς τῆς καρδίας,
Ἡ τοῦ σκότους ἔπαρσις, ὁ πρῶτος δράκων,
Ἔξωθεν ἔνδον ἡδονὰς παρεισάγει·

Σπείρων

Rurſus per ipſos lacrymas fundit pias,
Egreſſione vt cluat quæ ingreſſa ſunt.
Si porro labyrinthos latentes explicet
Oraculorum,eſſentiarum libripens
Subtilium:qui mens lutoſo ponderi
Adhæreat,cœnoque iunctus ſpiritu s:
Qui liber a concretione in mole ſit,
Si nulla materies eum complectitur.
Quîue oculus animi maximus ſit inſitus,
Vt eius acies penetret abditiſſima:
At nunc humi eſt affixus actionibus,
Tollens modo ſe ſalit in oras ætheris:
Præpetibus ac pennis volans Solem anteit,
Indagat & ſuperas & imas quaſque res:
His ſufficit ſane,has mediocriter videt,
Ac cæterarum imagines ſignis capit.
Et appetitum ſiſtere haud vſquam volens,
Attrahitur ad cauſam omnium excelſiſſimam,
Atque illius notitiam habere percupit:
Multum laborat,ac poli altum verticem
Prætergredi putat:ſed ibi perſtringitur,
Sit perſpicaci corde quamuis præditus.
Aſt inuoluta hæc quando fila ſoluerit,
Vnum hoc ſtudens, ſcrutatus alte, & dixerit
Abſtruſus vt graſſator ille mentium,
Prædoque animorum,cordis humani lues,
Elatio caliginis, primus Draco,
Intro ferat ductas voluptates foris:

Et cogitatus ferit, vt hinc culpam creet.
Itidem tyrannum se gerens, hominem trahit
Affectionum ad seruitutem, vt belluam.
Hic mobiles mentes videri aues facit,
Sues adulteros, rapaces vt lupos,
Vespasque violentos, furentes pardales,
Et sanniones mutat in fœdos canes,
Qui blandientes impetunt morsu aspero:
At luridos ex liuidis angues parit,
Fundens venenum fictione pessima.
Acuitque acerba tela fastus turgidi:
Nam tingit illa inflante mentes pharmaco,
Lapsu eleuato, honore valde ignobili,
Humili tumore, gloriaque ingloria,
Ridente luctu ludicri vmbram tam leuem.
Idololatriam auri auaris inserit,
Originem primam malorum & cladium:
Satiata quæ affatim, satietatem haud capit:
Tabescit at libidinum tota æstibus:
Expletione & auctione alens sitim,
Temulentiæ flammam aureæ accendit magis.
Tum qui sit hac vi præditus, lapsus polo,
Vt non modo istud corpus, hostem vt barbarum,
Cum spiritu committat aduerso agmine:
At dirus alma mancipet præcordia,
In seruitutem liberam naturam agat,
Mentesque, iuris quæ sui, subigat sibi,
Captiuitate affligat ac miserrima:

Hinc

Σπείρων λογισμοὺς εἰς γονὴν ἁμαρτίας·
Ἢ πῶς τυραννεῖ καὶ μεταίρει τὴν φύσιν,
* Εἰς τὴν παρὰ φύσιν τῶν παθῶν κτηνωδίαν.
Καὶ πλεῖστα μὲν δείκνυσι τὰς κούφας φρένας,
Σύας δὲ πόρνους, καὶ λύκους τοὺς ἅρπαγας,
Σφῆκας δὲ πλήκτας, θυμικοὺς δὲ παρδάλεις·
Ποιεῖ δὲ τοὺς εἴρωνας ἀθλίους κύνας,
Σαίνειν δοκοῦντας, καὶ δάκνειν ἠπειγμένους.
Ὄφεις δὲ πικροὺς ἐκτελεῖ τοὺς βασκάνους,
Τὸν ἰὸν ἐνθεὶς τῇ κακῇ * περιπλάσει·
Θήγει δὲ πικρὰ καὶ τὰ τοῦ τύφου βέλη·
* Βλάπτει γὰρ αὐτὴν ψυχοκόμπῳ φαρμάκῳ,
Τιμῆς ἀτίμου, πλάσεως ἐπηρμένης.
Ὄγκου πετηνοῦ, δυσκλεοῦς ἀδοξίας,
Θρόνῳ γελῶντι τῆς σκιᾶς τοῦ παιγνίου.
Εἰδωλολατρείαν δὲ τοῖς φιλαργύροις,
Τὴν ῥίζαν ἐντίθησι τῶν κακῶν ὅλων·
Ἣ καὶ κορεσθῇ μᾶλλον, οὐκ ἔχει κόρον,
Ἀλλ' εἰς ὀρέξεις τήκεται καὶ φλεγμονὰς,
Τῇ πλησμονῇ διψῶσα, καὶ τῇ προσθέσει
Τὸν βρασμὸν ἐξάπτουσα τῆς χρυσῆς μέθης.
Ἢ πῶς τοσοῦτον καὶ πεσὼν ἔχει κράτος,
Ὡς μὴ μόνον τὸ σῶμα βαρβάρου δίκην,
Ἀντιστρατεύειν πρὸς μάχην τοῦ πνεύματος·
Ἤδη δὲ καὶ τῆς ἅπτεται τῆς καρδίας,
Καὶ δουλαγωγεῖ τὴν ἐλευθέραν φύσιν,
Καὶ τὰς ἐν ἡμῖν αὐτοδεσπότους φρένας
Ἐν αἰχμαλώτῳ συμφορᾷ περιτρέπει.

Πάθη

Πείθει τε πολλὰ καὶ τὰ λοιπὰ συμπνέειν·
Ἕλικτος γὰρ λοξοειδῶς, ὡς ὄφις,
Ἔπι δὲ δεινὸν ἐν φρονήσει θηρίον·
Στιχοδρομεῖ δὲ τὴν κάτω φορὰν τρέχων·
Κεχρημένος γὰρ ὡς ποσὶ τῇ κοιλίᾳ,
Λείχων δὲ τὸν χοῦν τοῖς λύκων τάχα τρόποις,
Καὶ γαστριμάργῳ τῶν παθῶν ὑπερζέσει,
Κινεῖ τὸ συμπέρασμα τῆς ἁμαρτίας,
Πρὸς ἣν ἕκαστος γεῦσιν ἡδέως τρέχει.
Καὶ συγκεραννὺς ἡδονῇ τὴν πικρίαν,
Μελικράτῳ φθείρει με δηλητηρίῳ.
Σύμβουλος ἐχθρὸς, καὶ κατήγορος φίλος,
Σφαγεὺς προσηνὴς, καὶ φονεὺς συνεργάτης,
Πλανῶν ὁδηγὸς, ἀλιμενὴς ὁδοστάτης,
Ἄσπενδος, ἀπρόσδεκτος, ἀπειθὴς δράκων·
Θέλγει γὰρ ἡμᾶς, μηδενὸς προσκειμένου·
Κάλλος παρεισᾷ, μηδενὸς κινουμένου·
Πρόσωπα μορφοῖ, ζωγραφεῖ διαπλάσεις,
Τὸν νοῦν ἐραυνᾷ, ψηλαφᾷ τοὺς δακτύλους,
Γέλωτα ποιεῖ, συμβιβάζει τὸ στόμα·
Καὶ τῇ δοκήσει δι' ἀφανοῦς ἁμαρτίας,
Ἔμπρακτον ὤδινησε τὴν ἁμαρτίαν.
Οὐκ ἀγνοῶν γὰρ τῶν ἐκείνου φασμάτων
Τὸ δυσπαθὲς φρόνημα, καὶ τοῦτο πλέον
Θλίβει με καὶ δάκνει με καρκίνου δίκην,
Φθέγγοντα καὶ πράττοντα τὴν ἁμαρτίαν.
Πλὴν τὸν γέροντα τοῦτον ἀρρήτως ὄφιν,
Τὸ τοῦ σκότους κάτοπτρον, ἡ θεία κρίσις

Προύθηκεν

Hinc ſuadet aggredi facinora pleraque:
Nam tortuoſa, ceu Draco, irrepit via,
In intimiſque ſenſibus trux bellua eſt,
Ingreditur & ſolo, infimum carpens iter:
Alui miniſterio pedum loco vtitur,
Lingens luporum more ſueto puluerem:
Intemperante affectionum incendio
Studet facinus ad vmbilicum ducere,
Ad quem cibum auidus quiſque curſitat
libens.
Miſcetque amarorem voluptati aſperum,
Mulſo venenoſo parans mihi necem,
Patronus infeſtus, benignus proditor,
Iugulum petens blande, enecans quos ad-
iuuat,
Dux in via fallens beneuolus ac latro,
Et perfidus, gratuſque & eloquens Draco:
Namque allicit nos, præmio nullo dato:
Formæ exhibet decus, nec vlla mota res:
Laruas figurat, ſpectra fingit inania,
Scrutatur animum, tangit & digitos manus,
Riſum excitat, labellaque oris comprimit:
Et opinione delitentis criminis,
Crimen reapſe noxium mox parturit.
Iam illuſionum Dæmonis non neſcium,
Propoſiti iniqui ac peſſimi, tanto magis
Me pungit ac mordet: rubens cancer velut,
Quod flagitium & auerſer, & præſtem ta-
men.
Niſi ſi vetuſtum anguem hunc inaudito
modo,
Caliginis ſpeculum, Dei ſententia

Nobis

Nobis ob oculos posuit, vt, si quidem notas
Ad imaginem sacram editas non tollimus,
Habeamus ipsum ludibrI tanquam loco,
Anguemque ludamus, licet hiatum paret.
Plerique enim mentem superbam & asperam,
In prœlioque inuulnerabilem illius
Vim molis expertem, grauati his artubus
Ac terreo contemperati puluere,
Retudere gnauiter, perinde ac si scuta
Repellerent humi sagittas irritas.
Si singula hæc spectanda proponat sibi,
Et vilium ac vulgarium mortalibus
Victoria habita, notionem prædicet:
Vel promouens gradum, organum capiat sacrum,
Vox clamitantis cordis in vastis locis:
Aut forcipi si se Cherubinæ admouens,
Sermonis almi sumat hinc carbunculum:
Aut flammeum currum, igneosque equos trahens,
Iter polorum currere arduum volet,
Equesque vita appareat sublimior,
Carne hunc deorsum dimouere nescia.
Deducat ignem, rorem & appendat supra:
Cunctas trahens, vel distrahens, mutansve res,
Obturet ac fide os leonum audacium,
Rorem esse monstret ignem in ardenti pyra:
Nilumue feriat, sanguine immutans aquas,
Et suadeat fulgere Solem in nubilo:
Ac diuidat abyssum in stupendam semitam:

Præstet

Προὔθηκεν ἡμῖν, εἴ γε τοὺς κατ' εἰκόνα
Γράφοντας ἡμῖν μὴ χαράξομεν τύπους,
Ὅπως ἔχωμεν αὐτὸν ἀντὶ παιγνίου,
Παίζοντες εἰς δράκοντα, κἂν χαίνῃ μέγα.
Πολλοὶ γὰρ αὐτοῦ τὴν ἐπηρμένην φρένα,
Καὶ τὴν ἄφυκτον ἐν μάχαις ἀϋλίαν,
Ὕλην ἔχοντες σαρκικῶν βαρημάτων,
Καὶ τῇ χοώδει συμπεφυρμένοι κόνει,
Ἤμβλυναν, ἀπέστρεψαν, ὥσπερ ἀσπίδες
Τὰ σαθρὰ πρὸς γῆν ἀντιπέμποντες βέλη.
Εἰ ταῦτα πάντα πρὸς διάσκεψιν λάβοι,
Καὶ τῶν δοκούντων εὐτελῶν καὶ συντρόφων,
Τὸν σφυγμὸν εὑρών, τῇ διαγνώσει φράσοι·
Ἢ καὶ προκόπων θεῖον ὄργανον λάβοι,
Φωνὴ βοῶντος εἰς ἐρήμους καρδίας·
Ἢ τὴν πυράγραν τοῦ χερουβὶμ ἐγγίσας,
Λάβοι παρ' αὐτοῦ τοῦ λόγου τὸν ἄνθρακα·
Ἢ τὸν πυραυγῆ δίφρον, ἢ τοὺς ἐμφλέγους
Ἵππους ἐλαύνων, οὐρανῶν ὁδὸν δράμοι,
Ἱππεὺς γὰρ δειχθῇ τῷ βίῳ μετάρσιος,
Τῆς σαρκὸς αὐτὸν μὴ καταπτώσης κάτω.
Ἢ πῦρ κατάξει καὶ κρεμάσει τὴν δρόσον,
Ἕλκων, μεθέλκων, ἀντιβάλλων τὰς φύσεις·
Φράξει γὰρ πίστει τῶν λεόντων τὸ στόμα,
Δρόσον γὰρ δείξει τῆς καμίνου τὴν φλόγα·
Ἢ καὶ παράξει Νεῖλον εἰς αἷμα τρέπων,
Πείσει δὲ λάμπειν ἐν ζόφῳ τὸν ἥλιον,
Σχίσει γὰρ τὴν ἄβυσσον εἰς τρίβον ξένην,

Στύλο,

Στύλων δὲ δείξει * νυκτὸς ἔμπυρον σέλας,
Ἄρτους δὲ σῖτου μὴ πεφυκμένου πλάσει,
Λιμὸν δὲ θάλψει τῇ βροχῇ τῶν ὀρνέων,
Πηγὰς δὲ πέτρων ἐκβαλεῖν ἀναγκάσει.
Τείνοι δὲ χεῖρας εἰς τροπὴν ἐναντίων,
Τοῦ σταυροειδοῦς συμβόλου τὴν εἰκόνα.
Ἴδοι δὲ πυρσῷ μὴ φλογισθεῖσαν βάτον,
Τὰ κρυπτὰ τοῦ μέλλοντος εἰκονίσματα.
Τότε προκύψας, ὡς ὁ Μωσῆς, * ἐμφόβως,
Καὶ καπνὸν εὑρὼν ἐν θυέλλῃ καὶ γνόφῳ,
Καὶ πρὸς τὸ νύγμα τῆς ὀπῆς ἀφιγμένος,
Μόλις τὰ κρυπτὰ τῶν ὀπισθίων μέρη
Θεοῦ σκοπήσει, καὶ πλέον μηδὲν βλέπων,
Πλέον ποθήσῃ τὸν κεκρυμμένον πόθον.
Ἀργοὶ γάρ εἰσι τῶν * ἐρώντων οἱ πόθοι,
Εἰ συντόμως τύχωσι τοῦ ποθουμένου.
Καὶ πᾶς ἐρευνῶν τοῦ θεοῦ τὴν οὐσίαν,
Ὅσον θεωρεῖ, πρὸς τοσοῦτον συμμύει.
Εἰ γάρ τις εἰς ἄβυσσον, ἀπλήστοις κόραις,
Ἢ καὶ πυραυγῆ δίσκον ἡλίου βλέπων,
Ὅσον * θεωρεῖ, τὰς κόρας ἀμβλυώεται·
Ποῖος πανόπτης † ἐντονήσει νοῦς βλέπειν,
Τὸν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἡλίου φωτὸς πόρον;
Ἀλλ' ὦ παρὼν πόρρωθεν ἑδραίῳ τάχει,
Ὁ πᾶσι γνωστὸς καὶ δυσεύρετος μένων,
Καὶ πᾶσι ληπτὸς, καὶ κρατεῖσθαι μὴ θέλων·
Πᾶσι γὰρ ὢν ἄγνωστος, ἐγνώσθης ὅλοις
Ἐξ ὧν ἐνεργεῖς, † εἰς τὸ πάντας σε βλέπειν.

Ὅσον

Præſtet columnam noctis igneam facem,
Panemque fingat frugibus nullis datis:
Compeſcat & famem imbre demiſſo alitum:
Ac flumen vndæ fluere cogat e petra.
Intendat aut palmas ad hoſtium fugam,
Imaginem exprimens ſalutaris crucis:
Cernatque magno incendio haud vſtum rubum:
Abſtruſa ſigna euentuum prænuncia:
Tandem procumbens præ metu, Moſis modo,
Cum inuenerit fumum in procella nubeque,
Et ad foraminis profectus terminum,
Latentia ægre poſterarum partium
Dei intuebitur, nihilque vltra videns,
Deſiderabit cupidius quod abditum eſt:
Nam amantium ſunt languidi cupidines,
Quando cito optatis frui conceditur.
Iam quiſquis ipſam eſſentiam quærit Dei,
Quanto acrius ſpectet, magis conniueat.
Proinde ſi ſpectator auidus lumina
Dum iactat in voraginem, aut Solis iubar,
Quanto inſpicit magis, hoc magis perſtringitur:
Quæ perſpicaciſſima videre mens queat
Solaris huius luminis fontem abditum?
Tu qui eminus præſto es celeritate ſtabili,
Et cognitus cunctis, & inuentu arduus,
Qui percipi a cunctis potes, nec vis capi:
Nam nemini perceptus, omnibus agnitus
Tuis operibus, queis vbique cerneris:

Nam

Nam quanta magnitudo naturæ tuæ eſt,
Quæ incomprehenſa arctatur excellentia,
Huc vſque nobis actionem cernere
Tuam ſinis: nec angelis ſolum in tuis,
Queis igneas ſubſtantias indens, facis
Materiem ab omni mole mire liberam:
Sed ſi quis ordo eſſentiis ſublimior
Globis in æthereis poliſque nos látet,
In quaque mundi parte, qui nunc cernítur,
Quive ante fuerat, poſtque erit, ſi ſic voles.
Namque exit in flammam atque aquam, tum in aerem,
Terramque: in aſtris, ſtirpibuſque, auibuſque, ineſt:
Itque in natantium & genus repentium,
In omne gramen: denique in hominem magis,
Ob quem iſta, poſt quem tanta currunt ſedulo.
Radius tuus ſedenim, locus quem non capit,
Paruadit omnia, nec premitur anguſtiis:
Neque maximarum eſt artifex rerum modo,
At cuncta ſimul amplectitur firmiſſime.
Nos dirige iſto, quo tui opificI licet
Orbis figuras ſciſcitari ſplendidas.
Nam ecquis, videt dum poma, pictas vel roſas,
Non illico agnoſcit coloris opificem?
Quis ſuaue olens dum nare ducit Balſamum,
Non te ante odoratur magis quam balſamum?
Cedrum quis attollit, quis eius porrigit
Baccas, & vnguentum acre ligno coniicit?
Quis Nardum inungit, delibuto & gramine
Aroma

"Οσον γὰρ ἐν σοὶ τὸ μέγεθος τῆς οὐσίας,
Ἐν * ἀκαταλήπτοις ἐξοχαῖς συνεστάλη,
Τοσοῦτον ἡμῖν τὴν ἐνέργειαν βλέπειν
Τὴν σὴν ἐφῆκας, οὐκ ἐν ἀγγέλοις μόνον,
Οἷς τὰς πυραυγεῖς ἐμφυτεύσας οὐσίας,
Τὴν ἄϋλον μυστικῶς ἀπειργάζω·
Ἀλλ᾽ εἴ τις ἡμᾶς οὐσιῶν ὑπερτέρα
Λέληθε τάξις οὐρανοῖς, ἐν αἰθέρι,
Ἐν παντὶ κόσμῳ, τῷ τε νῦν ὁρωμένῳ,
Καὶ τῷ πρὸ αὐτοῦ, καὶ μετ᾽ αὐτὸν, εἰ θέλεις.
Χωρεῖ γὰρ εἰς πῦρ, εἰς ὕδωρ, εἰς ἀέρα,
Εἰς γῆν, ἐν ἄστροις, ἐν φυτοῖς, ἐν ὀρνέοις,
* Εἰς πᾶν τὸ νηκτὸν, εἰς τὸν ἕρποντα στόλον,
Εἰς πάντα χόρτον, εἰς τὸν ἄνθρωπον πλέον,
Δι᾽ ὃν τοσαῦτα καὶ μεθ᾽ ὃν παρατρέχει.
Ἡ σὴ γὰρ ἀκτὶς μηδαμοῦ χωρουμένη,
Εἰς πάντα χωρεῖ, μηδαμοῦ στενουμένη·
Οὐ τῶν μεγίστων οὖσα τεχνῖτις μόνον,
Ὁμοῦ δὲ πάντων ἀσχέτως δεδραγμένη·
Ἴθυνον ἡμᾶς, ἔνθα τῆς κοσμουργίας
Τῆς σῆς ἔνεστιν ἱστορεῖν τὰς ἐμφάσεις.
Τίς γὰρ θεωρῶν μῆλον ἢ βαφὴν ῥόδου,
Οὐκ εὐθὺς ἔγνω τῆς βαφῆς τὸν ἐργάτην;
Ἢ ποῖος εἰς ὄσφρησιν ἐλθὼν βαλσάμου,
Οὐ σὲ προσεισέπνευσε βαλσάμου πλέον;
Τίς κέδρον ὑψοῖ, καὶ πλατύνει τοὺς κλάδους,
Καὶ πικρὸν ἐντίθησι τῷ ξύλῳ μύρον;
Τίς νάρδον ἑψεῖ, καὶ μυρίζων τὴν πόαν,

Ἀρωματίζειν ἐκβιάζει τὸν στάχυν;
Πόθεν δὲ φοῖνιξ ἐν καταξήροις τόποις,
Καρποὺς μελουργεῖ τῶν ἐνίκμων βοτρύων;
Τίς καὶ τὰ κίτρα ταῖς ἀκάνθαις ὁπλίσας,
Συνῆψεν αὐτοῖς αὐτοχάλκευτα ξίφη;
Τίς σπαργανοῖ τὰ τέκνα τῶν φυτῶν * ὅλα;
Καὶ τοῖς μὲν ἐντίθησιν ὀστώδη βάσιν,
Οἷς ἐστιν ἐκτὸς ἀσθενὴς ἡ γυμνότης,
Τοῖς δὲ περιβάλλει στερρὸν ἔξωθεν δέρας,
Οἷς ἐστιν ἐντὸς εὐπαθὴς ἡ χαυνότης.
Τίς τῷ λέοντι θάρσος, ἢ τῇ δορκάδι
Δρόμους ἐνῆκεν ἀντιφάρμακον φόβου;
Τίς ταῦρον ἐκράτυνεν ὥσπερ ἐργάτην,
Ἀροτριᾶν μέλλοντα; τίς τῶν ὀρνέων
Τὴν γλῶτταν ἐστόμωσεν ὀργάνου δίκην;
Ὡς καὶ νομίζειν τοὺς κενοὺς μυθογράφους,
Εἶναι παρ' αὐτοῖς γνωστικὴν ὁμιλίαν.
Πόθεν δὲ καὶ γρὺψ εὐσθενὲς λαβὼν κράτος,
Καὶ βοῦν ἀναρπῶν ἐξ ἑτοίμων ἐκ πάγων,
Καὶ πτηνὸς ἦρται, καὶ βαδίζει τετράπους;
Τίς τὰς καμήλους καίπερ οὔσας ὀργίλους,
Ἔπεισε μητρὸς μὴ μιαίνεσθαι γάμῳ;
Καὶ κτῆνος οὕτω βράζον εἰς λάγνον πάθος,
Πρὸς τὴν ἄθεσμον μῖξιν ἐγκρατὲς μένον,
Πέρσας ἐλέγχει τοὺς θολοῦντας τὸν βίον.
Ποίους ὁρισμοὺς ἐκμαθὼν Ἱπποκράτους,
Τετρωμένος δίκταμον ἐμφαγὼν τράγος,
Τὸν ἰὸν εὐθὺς τῶν βελῶν ἀποπλύνει;

Ποῖος

Aroma ſpicam cogit almam fundere?
Aſt vnde Palma arentibus nata in plagis,
Mel fundit in fructus racemoſque vuidos?
Quis mala citria muniens tot ſpiculis,
Aptauit ipſis arma naturalia?
Quis ſtirpium fœtus recentes obtegit?
Ac his quidem indit nuclei baſim oſſeam,
Queis nuditas extra imbecilla eſt ſcilicet:
Aliiſque duram opponit exterius cutem,
Queis intus eſt mollitia delicatior.
Ecquis Leoni audaciam, timido at damæ
Curſus timoris remedium tutum exhibet?
Tauro quis vt opifici dedit robur, ſolum
Vertat vt aratro? quisve linguam garrulis
Velut organum formauit auibus tinnulum?
Vt inde rentur fabulatores noui
Ipſas habere cognitos vocum ſonos.
Aſt vnde quæſo maximis Gryps viribus
Bouem vnguibus rapidiſſimis alte eleuans,
Aleſque volat, & quadrupes greſſus mouet?
Quiſnam Camelos, æſtuent irâ licet,
Perſuaſit vt parentis haud ſe polluant
Contactibus? libidinoſum ergo hoc pecus,
Dum temperat conſtanter a venere impia,
Perſas nefandæ impuritatis arguit.
Decreta quænam didicit a Coo ſene,
Vt ſaucius caper ferus Dictamnum edat,
Et ſic ſagittarum venenum reſpuat?

Ecquis Galenus Accipitrum vulnera
Lactucæ amaris purgat e liquoribus,
Caliginosam luminum his nubem aufe-
rens?
At Pardalis feræ cruorem haurit capræ
Vexata morbo: sic medetur & sibi.
Sed vuidis quercus sacratæ frondibus,
Vstos Camelus mox sapores euomit.
At viride gramen si canis gustauerit,
Depellit atræ bilis ægritudinem.
Raui at lupi terram, lepusque cantharos,
Leoque simias: olor ranunculos,
Hædique difficilem cum edunt Scammo-
niam,
Cibo hoc dolores eruditatis leniunt.
Et absque falso numine Æsculapii,
Angues vorando sana fit Ciconia.
Vnde at Catoblepas anhelans vim igneam,
A nare flatum torrida emittens ferum,
Incendit flumen solum versus iacit,
Iaculatur ac telum procul, tanquam ar-
ciger,
Ætnæam vt ardere rapidam flammam
putes,
Fulminibus & pares vaporum turbines?
Vt nisi iuberetur gerere pronum caput,
Flammæque feruidos ciere infra globos,
Terram cadaueribus premi contingeret.
Iam quî genera præstantiora animalium
Terrentur a re viliori qualibet?
Formidat omnis equus flagelli verbera,
Oestroque perculsus fugam taurus capit:

Terret

Ποῖος Γαληνὸς ἱεράκων τῆς νόσου
Ὅπως καθαίρει πικροφύλλων θριδάκων,
Ἀχλὺν δὲ αὐτῶν ὀπτικὴν ἀποξέων;
Καὶ πάρδαλις μὲν λύθρον αἰγὸς ἀγρίου
Πίνει νοσοῦσα, καὶ καθαίρει τὴν νόσον.
Τρεῖς δὲ φύλλοις ἐκ δρυὸς καθαρσίου,
Χυμοὺς κάμηλος ἐξεμεῖ κεκαυμένους.
Χλωρὰν δὲ τὴν ἄγρωστιν εἰ φάγῃ κύων,
Χολῆς μελαίνης ἐξερεύγεται πάθος.
Λύκοι γὰρ τὴν γῆν, οἱ λαγοὶ γὰρ κανθάρους,
Λέων πιθήκους, οἱ γὰρ κύκνοι βατράχους,
Τράγοι δὲ τὴν ἄπειρον ἀσκαμμωνίαν
Δειπνοῦντες, ἐκπλύνουσι τὴν ἀπεψίαν.
Ἀσκληπιοῦ δὲ τοῦ νόθου θεοῦ δίχα,
Τρώγων πελαργὸς, οὐ νοσήσει, τοὺς ὄφεις.
Πόθεν κατώβλεψ πυρσὸν ἔμφυτον πνέων,
Ἐκ ῥινὸς ἐμφύσημα πυρφορουμένης,
Κάτω τὸ ῥεῦμα τῆς πυρᾶς ἀντιστρέφει·
Πόῤῥω δὲ πέμπει τὴν φορὰν, ὡς τοξότης,
Αἰτναίαν ὥσπερ καὶ καταῤῥυτον φλόγα,
Δίκην * κεραυνοῦ πυρσοβολῶν * ἀτμίδα·
Εἰ μὴ δὲ θεσμὸν εἶχε συγκεκυφέναι,
Καὶ τῆς φλογὸς τὸ βράσμα συγκινεῖν κάτω,
Τὴν γῆν βαρύνειν εἶχεν αἷς λειψαίοις.
Πόθεν δὲ τὰ προὔχοντα τῶν ζώων γένη,
Ἐκ τῶν δοκούντων μετρίων φαυλίζεται;
Καὶ πᾶς μὲν ἵππος σειρομάστιγα τρέμει,
Οἴστρῳ δὲ φεύγει ταῦρος ἐπτοημένος·

Φοβεῖ δὲ τὸν λέοντα τυπηθεὶς κύων.
Ἡμᾶς δὲ κώνωψ εὐτελὴς διαστρέφει,
Δάκνων, προσαυλῶν, ἐξυπνίζων πολλάκις.
Καὶ τῶν ἐλεφάντων ἐκφοβοῦσι τὸ κράτος;
Τὰ μικρὰ γρυλλίζοντα τῶν χοίρων βρέφη.
Καὶ μικρὸς ὕλλος ὑγροχέρσῳ θηρίῳ
Φθορὰν ἐφιστᾷ τῇ τομῇ τῶν ἡπάτων·
Λάθρα γὰρ αὐτῷ προσβαλὼν κεχηνότι,
Διατρέχει τὰ σπλάγχνα σωλῆνος δίκην,
Τεμὼν δὲ κρυπτὴν ἐξ ὄπισθεν θύραν
Φονεὺς διαδρὰς οἴχεται σεσωσμένος.
Ἄλλη δέ τις πέφυκεν ὀρνέου φύσις,
Ἡ τοὺς ὀδόντας βόσκεται τοῦ θηρίου,
Καὶ τοῖς περιττοῖς ἑστιᾶται λειψάνοις·
Στοργὴν δὲ δεικνύουσα γυναίου φίλου,
Καὶ τῆς τραπέζης τὴν τροφὴν αἰδουμένη,
Ὅταν τὸν ὕλλον γειτνιῶντα προσβλέπῃ,
Κράζει, πτεροῦται, τοῖς ποσὶ περιτρέχει,
Κνήθει δὲ τοῖς ὄνυξι, καὶ πρὸ τοῦ φόνου,
Κῆρυξ ὀλέθρου γίνεται ζωηφόρος·
Καὶ τῆς τραπέζης ἐξελέγχει τοὺς φίλους,
Μὴ* συμμαχοῦντας εἰς ἀνάγκην τοῖς φίλοις·
Ἐξῆρκεν γάρ, οἶμαι, τὰς ἐν ὀγκώσει φύσεις,
Ἐκ τῶν ἀμυδρῶν συμμαχεῖσθαι σωμάτων,
Ὡς μή τις αὐτῶν τὰς ἐπάρσεις προσβλέπων,
Πάθοι λεληθὼς δυσσεβεῖς ὑποψίας·
Ὃ καὶ πέπονθεν ἡ κατ' Αἴγυπτον μέθη,
Οὐ τοῖς μεγίστοις ἠπατημένη μόνον,

Ἀλλ'

Terret Leonem verberatus & canis.
At nos culex vilißimus torquet male,
Mordens ſtrepenſque, ſæpius ſomno exci-
tans:
Sicut Elephantum territant ferociam
Ipſi puſilli grunnientes porculi.
At paruus Hyllus terræ alumno & flu-
minis
Necem ſtruit, feruenſque concîdit iecur:
Nam clanculum irrepens in os eius patens,
Per viſcera excurrit caui tubi modo,
Findenſque poſticum latenter oſtium,
Hoſtis fuga ſuæ ſaluti conſulit.
Eſt alia item natura auis percallida,
Quæ in dentibus depaſcitur monſtri iſtius,
Ex reliquiis epulans opimis belluæ:
Et certi amici quis ſit affectus docens,
Menſæque honorem & gratiam tribuens
cibis,
Quando intuetur Hyllum adeſſe proxime,
Clangit, ſtrepitque alis, pedibus & proſilit,
Et vnguibus corradit, anteque impetum
Præco necis, ſalutis idemque auctor eſt:
Sicque arguit menſarum opipararum aſſeclas,
Non adiuuantes, cum neceßitas iubet.
Namque, arbitror, decebat immanes feras
Exilia hæc corpuſcula ſibi adſciſcere,
Ne forte quis, dum immanitatem harum
videt,
In notiones incidat ſenſim impias:
Ægyptiorum vt accidit temulentiæ,
Quæ non modo his deluſa fuit ingentibus,

Sed vilibus reptilibus, ac fœdis feris:
Totum ſalum impietatis horrendæ ebibens;
Ab hiſque docta Hebræa gens malo ſuo,
Vitæ ſtudens vitia æmulari peſſimæ,
Res conſecrauit muſcam ad vnam conditas.
Orcas quis, hæc portenta maris, alta vt juga,
In vaſtitate immenſi abyſſi continet:
Ne, ſi impetu ferrentur in latas vias,
Naues morarentur, vel alio truderent?
Quisve Remoram piſcem puſillum in æquore
Statuit carinis obuium currentibus?
Hic claſſi in altum vela danti opponitur,
Spirantibuſque auris reſiſtit gnauiter:
Siquidem ala media parte pectoris ſita,
Hunc verſat, & quaſi cymbalum circumplicat;
Quam nauibus quando obiicit currentibus,
Arcet aquilones, fluctuum & curſum impedit,
Spumamque collidit procellis turgidam;
Mucronibus donec nouaculiſque eum
Peritus vrinator incautum ſecet,
Et ſalibus iniectum vaporibus priuet:
Hinc fit medela matribus, quas vellicat
Infans in aluo contineri qui nequit,
Sed proſilire vult, ruenſque illabitur.
Vnde at ſecundas, veluti turtur, nuptias
Natura Purpureonis odit maxime;
Vt ſi quam apud nos hic Lupam conſpexerit,
Corpus ſuum inedia ſinat tabeſcere?

Meretricis

Ἀλλ' ἄχρι φαύλων ἑρπετῶν καὶ θηρίων,
Τῆς δυσσεβείας ἐκπιοῦσι τὸν σάλον.
Οἷς καὶ μαθητεύσαντες Ἑβραῖοι πάλαι,
Τὸν αὐτὸν ἐζήλωσαν ἐν κακοῖς βίον,
Καὶ μέχρι μυίας ἐκθεοῦντες τὴν κτίσιν.
Τίς καὶ τὰ κήτη τῆς θαλάσσης τοὺς λόφους,
Ἐν ταῖς ἐρήμοις τῆς ἀβύσσου συλλέγει;
Μήπως ἐπεὶς φρήσωσι ταῖς τῶν λεωφόροις
Ὁδοστατήσει καὶ ταράξει τὰ σκάφη.
Καὶ τίς τὸν ἰχθὺν τὸν βραχὺν τὸν ναυκράτην
Ποιεῖ τρεχουσῶν ὁλκάδων ἀντιστάτην,
Καὶ πλωτὸν δι' ὀλισθον ἀντιπείρει στόλον,
Καὶ ταῖς * πνεούσαις ἀντιτάττεται βίαις·
Πτέρυξ γὰρ * αὐτὸν πρὸς τὰ τοῦ στέρνου μέσα,
Κυκλοῖ περιπλύξασα κυμβάλου δίκην·
Ἣν τῶν θεουσῶν ἀντερείδων ὁλκάσιν,
Ἱστᾷ τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ῥεῦμα, καὶ τρέχη,
Καὶ κυρτὸν ἀφρὸν ἀντεπικλᾷ τῷ σάλῳ,
Ἕως μαχαίραις ἢ ξυροῖς τεθηγμένοις,
Τέμῃ τὸν ἰχθὺν τεχνικὸς βυθοδρόμος,
Ἁλσί τε τοῦτον ἐμβαλὼν ἐξικμάσει·
Καὶ γίνεται κλεὶς μητρικῶν σπαραγμάτων,
Ὅτε σφαδάζει καὶ προπηδῆσαι θέλει,
Καὶ τοῖς ὀλίσθοις ἐκραγῆναι τὸ βρέφος.
Πόθεν δὲ διττοὺς, ὥσπερ ἡ τρυγὼν, γάμους,
Τοῦ πορφυρίωνος ἡ φύσις βδελύττεται;
Ὃς καὶ παρ' ἡμῖν εἰ σκοπήσοι μαχλάδα,
Λιμῷ τὸ σῶμα τήκεται τεθλιμμένος·

Θέλων

Θέλων δὲ πόρνης μηδὲ τὴν θέαν βλέπειν,
Λάλῳ σιωπῇ σωφρονίζει τὸν βίον.
Τίς τεκνοποιεῖν δεικνύει τὴν ἔγχελυν,
Ἀμήτορον οὖσαν καὶ σπορᾶς ἀλλοτρίαν·
Ἣ τῆς ἑαυτῆς αὐτοπλεύρων ξυσμάτων,
Τὰ τμήματα σπείρουσα πετραίοις πάγεις,
φύει τὰ τέκνα τῇ κυήσει τῇ ξένῃ,
Καὶ * πλευρομήτρα γίνεται θηλαστία·
Καὶ μὴ λαλοῦσα δογματίζει τῇ φύσει,
Ὡς οὐδὲν * ἐξήμαρτε Μωσῆς, εἰ λέγοι
Πλευρὰν γενέσθαι τοῦ βίου λοχεύτριαν·
Οὐ συγχύσεις γὰρ ἐγκαλεῖν ἀσυμφόρους,
Τῷ συντελεστῇ τῶν ἀμηχάνων θέμις·
Ὑμνητέον δὲ μᾶλλον αὐτὸν, ἡνίκα
Ἐκ τῶν παρὰ φύσιν δημιουργεῖ τὴν φύσιν·
Καὶ τοῦτο ποιεῖ δεῖγμα τῆς ἐξουσίας,
Ἄϋλος ὢν ἔνυλον εἰ κτίζει φύσιν,
Καὶ τρεπτὸς οὐκ ὢν τρεπτὸν εἰ ποιεῖ βίον.
Τίς ἐνδιδύσκει τὴν χελώνην ὄστρακον·
Καὶ τὴν ταπεινόσωμον ἐστεγασμένην
Δείκνυσιν ἐντὸς οἰκίας * φορουμένην;
Τίς ἐμφυτεύσας τῷ διαυγεῖ λαμπύρῳ
Σπινθῆρα * λευκὸν, ἑρπετὸν ποιεῖ σέλας,
Τὸν αὐτὸν ἑρπεῖν καὶ πτεροῦσθαι θεσπίσας;
Ποίαις δὲ πηγαῖς ἐν βυθοῖς κεκρυμμένοις,
Δρᾷ * σαλαμάνδρα τὰς καμίνους αἰθάλλειν;
Τίς ἐντίθηκε τοῖς πυρεκγόνοις φρένας,
Διάκρισίν τι τοῦ μαθεῖν τὸ συμφέρον;

Ἐκ τῆς

Meretricis hic dum vitat aſpectum quoque,
Docto inſtruit vitam ſuo ſilentio.
Quis procreare lubricam anguillam docet
Matricis expertem,& carentem ſemine?
Quæ proximorum ſcrupulorum lateribus
Strigmenta duris inſerit dum cautibus,
Natos ſatu & conceptu inaudito creat,
Et latere gignens in mari producitur.
Sic vel tacens, naturam eo facto admonet,
Magnum nihil Moyſem aberraſſe, hoc cum ait,
Vitæ eſſe coſtam procreatricem viri.
Namque impares confuſiones carpere,
In arduarum rerum opifice,eſſet nefas:
Hunc laudibus celebrare ſed magis decet,
Cum perficit naturam ab aduerſis ei;
Ac præbet hoc potentiæ ſpecimen ſuæ,
Simplexque naturam creat non ſimplicem,
Vitam & fouet mutabilem immutabilis.
Teſtudinem quis hac caua concha induit,
Et corpore exili admodum circundatam,
Intra domum oſtendit vagari propriam?
Quis noctilucæ ſplendidæ clara inſita
Scintillula,volaticam lucem efficit,
Præſtans idem animal reptile ac volatile?
Queis fontibus,vel abditis receſſibus,
Vertit caminos Salamandra in puluerem?
Quis flammæ alumnis indidit vim mentis hanc,
Peritiamque iudicandi quid iuuet?

Nam prodeuntes ignis ex fornacibus,
Pulli vt recentes, aduolant flammæ igneæ,
Pro mamma habentes & cibo accensam
facem,
Atque obstetricem torridum focum expetunt:
Ignis voracisque, omne quod consumit, os,
In his modo altor fit parensque animalculis.
Fœcunditatem Cantharorum quis docet,
Desint vt instrumenta proli his commoda?
Qui colligentes stercus abiectissimum,
Illud rotundant, quando sol radios iacit,
Quousque globus accenditur cylindricus,
In sterquilinio concipitque semina:
Proinde sic, fœtu sine parente edito,
Prolem creant vteri dolore liberi.
Quæ præteriit is fabulator maximus,
(Nam Porphyrio acuta est quidem lingua
oppidô,
Ast eius ingenium minime constat sibi)
Ad fabulas accurrit instructas dolo,
Et prata nactus asperos metit rubos;
Mirari at ipsum talia æquius fuit,
Laudando summam numinis potentiam,
Extrema quod pertingat ad fastigia:
At non Dei simulacra temere dicere
Hos stercore infectos, olentes cantharos,
In quo videntur pedibus incuruis suis
Stercus globosum vltro citroque voluere,
Superorum obire & orbium negotium,
Et fingere æthereos globos de stercore.

O mens

Ἐκ τῆς ῥοπῆς γὰρ τοῦ πυρὸς πεπηγμένοι,
Περιτρέχουσιν, ὡς νεοττοὶ, τὴν φλόγα
Θηλὴν ἔχοντες, καὶ τροφὴν τὴν λαμπάδα,
Καὶ τὴν ἑαυτῶν πυρφόρον μαιευτείαν
Ἀεὶ ποθοῦσι· καὶ τὸ παμφάγον στόμα
Μόνον παρ' αὐτοῖς γίνεται ζωοτρόφον.
Τίς τεκνοποιοὺς δείκνυσι τοὺς κανθάρους,
Τῶν πρὸς τὸ τίκτειν οὐχ ὑπαρόντων ὀργάνων;
Οἱ συλλέγοντες κόπρον ἠμελημένην,
Σφαιροῦσιν αὐτὴν * εἰσβαλόντος ἡλίου,
Ἕως πυρωθεὶς τῶν κυλίνδρων ὁ στρόφος,
Ἐγκυμονήσει τὴν σπορὰν τῇ κοπρίᾳ·
Οὕτω τὸ λοιπὸν ἐξ ἀμήτορος τόκου,
Γονὴν * νεουργήσουσιν ὠδῖνος ξένην.
Ἅπερ * παρελθὼν ὁ θρασὺς μυθογράφος·
Τῷ Πορφυρίῳ γλῶσσα μὲν πεπηγμένη,
Γνώμης δὲ φύσις ἀστατεῖν εἰθισμένη·
Μύθοις ἐπεσκίρτησεν ἠπατημένοις,
Λειμῶνας δρῶν, καὶ θερίζων τὰς βάτους·
Ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν ταῦτα μᾶλλον θαυμάσαι,
Καὶ παγκρατὲς τὸ θεῖον ὑμνῆσαι κράτος,
Πῶς καὶ δι' αὐτῶν ἔρχεται τῶν ἐσχάτων·
Καὶ μὴ θεοῦ μίμημα τολμῆσαι λέγειν,
Τοὺς κοπρομόχθους καὶ δυσώδεις κανθάρους,
* Ἐφ' οἷς δοκοῦσιν ἐκ ποδῶν ἀντιστρόφων,
Τὴν σφαιροειδῆ κόπρον ἀντισυστρέφειν,
Καὶ πρᾶγμα ποιεῖν τῶν ἄνω κυλισμάτων,
Καὶ σχηματουργεῖν οὐρανοὺς ἐκ κοπρίας.

Ὦ νοῦς

Ω νοῦς ἀμυδρὸς, ὢ θρασύστομος βία·
Εἰ τῷ θεῷ μὲν εἰς ὑφεσήκει πόλος,
Τῷ καυθέρῳ δὲ γίνεται καθ' ἡμέραν.
Τίς ἀσπόρως τοὺς γῦπας ἐξάγει τίκω,
Φυλῆς παρ' αὐτοῖς οὐχ ὑπούσης ἄῤῥενος,
Σκιὰν προδεικνὺς * γνωστικῆς ἀφθεγξίας;
Οἱ τοῦ γάλακτος ἐμφερογλύτων τῶν πόρων·
Μόνοι γὰρ ἐκβλύζουσιν ὀρνίθων γάλα·
Τὸν μηρὸν ἐκτέμνοντες ἠματωμένοις
Γάλακτος ὁλκοῖς ζωπυροῦσι τὰ βρέφη.
Καί μοι δοκεῖ τὸν γῦπα σεμνῦναι πλέον,
Τῇ συμπαθείᾳ τῆς γονῆς τετμημένον,
Ἢ τὸν μέγιστον εἰς ἀσέλγειαν Δία,
Τμηθέντα μηρὸν εἰς γονὴν ὀλεθρίαν.
Τίς τῶν πελεκανῶν ἀντὶ λόγχης τὸ στόμα,
Ξένοις διωργάνωσε μακρακοντίοις,
Καὶ χάσμα τούτοις ἐξανεῖγε παμφάγον
Πρὸς τὰς ἀπλήστους ἁρπαγὰς τῶν ἰχθύων;
Ποίᾳ δὲ δεινότητι τὰς κόγχας, ὅταν
Ἐν τοῖς ἑαυτῶν συστέλλωσιν ὀστρέοις,
Τέχνῃ διαστέλλουσιν ἠκριβωμένῃ;
Συνημμένας γὰρ τὰς πτυχὰς τῶν ὀστράκων,
Ἀμηχάνως ἔχοντες εἰς λύσιν φέρειν,
Χαλῶσιν αὐτὰς εἰς τὸ πῦρ τῶν ἐντέρων,
Λύσιν γὰρ πάσχει τῶν πτυχῶν ἡ στεῤῥότης,
Τῇ θερμότητι τῶν ἔσω χαυνουμένη·
Θᾶττον γὰρ τὰς πρὶν ἐξεμοῦντες σωδέσεις,
Γυμνῇ διαρπάζουσι τὰς σάρκας μάχῃ.

Τὴν

O mens tenebricosa, osque plenum audaciæ!
Siquidem Deo sedes polorum est vnica,
At scarabeo noua in dies fit singulos.
Quis semine educit sine vllo vultures,
Queis masculam natura prolem non dedit,
Vmbram docentis indicans silentij?
Hi porro lacteis opertis fontibus,
(Soli alituum enim lac feruntur fundere)
Crus dissecantes, sanguine aspersis suo
E tractibus lactis suum reparant genus.
Hinc autumo venerabilem mage vulturem,
Dum prolis affectu suæ se disseeat,
Quam maximum istorum Iouem in libidinem,
Dum prolem ad impiam sibi excidit femur.
Quis lanceæ instar ora Pelicanis dedit
Instructa miris maximisque spiculis:
Atque his hiatum pandit omniuorum, vtilem
Ad tot rapinas piscium quos glutiunt?
Iam quali acumine præditi hi sunt alites,
Dum comprimunt conchas simul cum tegmine,
Dein arte subtilissima illas diuidunt?
At enim cohærentes sibi testas bene,
Cum nesciant solutione frangere,
Conchas relaxant in calorem viscerum:
Sic concoquendo dura testa soluitur,
Feruore mollitis repente carnibus:
Ac protinus nexus solutos euomunt,
Prædantur & nudo esculenta prœlio,

Testace

Testacei scuti priuata tegmine.
Quis lucis alitem sonantem intra domum
Persuasit horas noctis vt subduceret:
Et præuideret Sole nondum orto iubar,
Somno sepultos opifices vt suscitet?
Quis porro Homeri e fictionibus Deus
Phœnicis abradit senectam vsti rogo,
Atque arido condens senem busto alitem,
Viuas sepulcri reliquias mox exhibet?
Graii inde Graiis cedite ergo fabulis,
Pie & reuiuiscentiam modo credite.
Prædictionum quis auibus dedit modos?
Diuinat imbres tempore in sudo humidos
Cornicis os, viridis senecta cui diu est.
Et antequam aura spiret, eius præscia est
Densum fulica dum curuat alarum sinum.
Quales at Ibis nigra doctores habet?
Quæ ipso Galeno in hoc videtur doctior,
Quod clausus est quoties meatus infimus,
Incerta quo pacto referet hanc ianuam,
Oblongum in obliquum latus collum exserit,
Siphunculi in modum suum rostrum struens,
Salsumque fundens visceri succum intimo,
Ita arida his fluxis oneta trudit foras.
Quis semine edidit sine vllo vultures,
Vbi fæminæ omnes, masculum nullum genus?
Hi virginem nostram gerentem lampada
Præ se ferunt, quantum alitis natura quit.

Oportuit

Τὴν ὀστρακώδη μὴ φορούσας ἀσπίδα.
Τίς τὸν μεγιστόφωνον ἔνδον τῆς στέγης,
Ἔπεισεν ὄρνιν ὡρολογεῖν τὴν εὐφρόνην·
Καὶ μὴ παρόντα προβλέπειν τὸν ἥλιον,
Καὶ τοὺς ἐνύπνους ἐξυπνίζειν ἐργάτας;
Θεὸς δὲ ποῖος τῶν Ὁμήρου πλασμάτων
Γῆρας ξέει φοίνικος ἐκπυρουμένου,
* Λυπρῷ δὲ τὸν γέροντα τεφρώσας τάφῳ,
Ζῶντα προβάλλει τοῦ τάφου τὰ λείψανα;
Ἑλληνικοῖς Ἕλληνες ἐξάπτες λόγοις,
Πείσθητε λοιπὸν τὴν ἀνάστασιν σέβειν.
Τίς μαντικοὺς δίδωσι τοῖς πτηνοῖς ὅρους;
Μαντεύεται γὰρ ὑετοὺς ἐν αἰθρίᾳ
Τῆς μακρογήρου τῆς κορώνης τὸ στόμα.
Πρὸ τοῦ δὲ πνεῦσαι, τὰς πνοὰς προδεικνύει
Αἴθυια κολπώσασα τὸ πτηνὸν νέφος.
Ἶβις δὲ ποίων εὐπορεῖ διδασκάλων,
Καὶ τοῦ Γαληνοῦ δείκνυται σοφωτέρα;
Τῆς γὰρ κάτωθεν ἐμφραγείσης ἐξόδου,
Ἀμηχανοῦσα πῶς ἀνοίξει τὴν θύραν,
Τὸν μακρὸν * ἐκτείνασα λοξῶς αὐχένα,
Σίφωνα γοργὸν τεκτονεύει τὸ στόμα,
Καὶ χυλὸν ἅλμης ἐμβαλοῦσα τοῖς ἔσω,
Τὰ ξηρὰ ῥευστοῖς ἐξεφόρτωσεν βάρη.
Τίς ἀσπόρῳ τοὺς γῦπας ἐξάγει τόκῳ,
Φυλῆς παρ' αὐτοῖς οὐχ ὑπούσης ἄρρενος;
Οἱ τὴν καθ' ἡμᾶς πυρφοροῦσαν παρθένον
Δεικνύντες αὐτὴν ὡς ἐφικτὸν ὀρνέῳ·

Ἔδει γὰρ οἶμαι τοῦ τοσούτου θαύματος
Ἔχειν ἀμυδρὰς ἐμφάσεις καὶ τὴν φύσιν,
Ὡς μήτι δόξῃ καινοτομεῖσθαι τόκῳ,
Μήτι πρὸς ἄκρον ἱστορεῖν τι τοῦ τόκου·
Οὐ γὰρ μένουσιν ὡς ἐκείνη παρθένοι,
Ὅταν τὸ πεχθὲν εἰς διέξοδον δράμῃ,
Ῥήξῃ τε κλεῖθρα καὶ παρέλθῃ τὰς θύρας.
Εἰ δ' αὖ γε τίκτουσιν ὀρνίθων γένη,
Ἐγκυμονοῦντα τῇ φορᾷ τοῦ πνεύματος·
Πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ τεκοῦσα παρθένος
Τὸ πιστὸν ἕξει τῆς γονῆς τῆς ἀσπόρου,
Ἐκ ζωοποιοῦ πνεύματος πληρουμένη;
Ποῖος δὲ Φοίβου μαντικώτατος τρίπους
Τὸν μῦν διδάσκει τὸν τυφλὸν, τὸν παμφάγον,
Ἐν τοῖς λαβυρίνθοις ὄντα τῶν ὀρυγμάτων,
Φράττειν πρὸ καιροῦ τῆς φορᾶς τῶν πνευμάτων
Τὰς ἀντιπλόξους τῶν ὀπῶν διεξόδους,
Ἄλλας δὲ ποιεῖν ἀντισωθέτους, ὅπως
Τὸ χῶμα τῆς γῆς τὰς πνοὰς ἀποκρύβοι.
Ποῖος δὲ Νηρεὺς τοῖς ἐχίνοις * ἐνσάλοις
Προβλεπτικὰς δίδωσιν ἐν βυθῷ κέρας,
Ὅπως φυγόντες * πρὸ ζάλης, τὰς τῆς ζάλης,
Εἰς τὴν γαλήνην προσρυῶσι τῶν λίθων;
Τίς τὴν μέλιτταν τὴν σοφὴν, τὴν ἐργάτιν,
Γεωμετρεῖν ἔπεισε, καὶ τριωρόφους
Οἴκους ἐγείρειν ἑξαγώνων κτισμάτων·
Ποιεῖν δὲ τὰς σύριγγας οὐκ ἐπ' ὀρθίας
Γραμμῆς διευθύνουσαν, ἀλλ' ἐγκαρσίαν.

Μήπως

Oportuit ſedenim iſtius miraculi
Naturam imagines habere abſconditas,
Vt nec nouata appareat partu hoc, neque
Arcana prorſus detegat partus ſacri:
Nam virgines intactæ, vt illa, non manent,
Fætuſque maturo meandi tempore
Sua clauſtra confringit foreſque tranſilit.
At ſi parere ſic conſtat iſtos alites,
Vterumque ferre flamine Euri percitos:
Cur non magis quæ Virgo partum pepererit,
Faciet fidem nullo editæ prolis ſatu,
Vitalis auræ plena cum eſſet ſpiritu?
Agedum tripes quis fatidicus Apollinis
Marem edocet luminibus orbum, famelicum,
Cum latitat in labyrinthiis meatibus,
Occludere, antequam irruat venti impetus,
Foraminum cubilis obliquas vias,
Aliaſque conſtruere ſcrobes contrarias,
Telluris agger flamina vt coerceat.
Quis verò Echinis pelagicis Nereus dedit
In fece præſcias futuri pupulas,
Vti ante turbinem procellæ agili fuga,
Rapiant lapillos, pondere vt ſtent firmius?
Quis mellis opifici liquentis optimæ,
Geometriam exercere ſuaſit, ac domos
Tectis tribus, ſexangulares condere?
Et fiſtulas non lineis dirigere
Rectis, at obliqua via, flexo ordine:

Ne forte labantur pedes vſquam infimi
Ex ſarcinis ſuperis, quibus pondus graue
eſt:
Sed paribus vt ſpatiis locati limites
Sint fornicatarum ædium ſtabilimina:
Quo cella ſtet firmata rectis arcubus,
Et nectaris nil dulcis excidat foras.
Geometriam tractans vide Euclide hoc
opus,
Nullam at figuram linearem detrahas,
Ne aculeus magiſtræ apis doctiſſimæ
Te pungat, addiſcas vt inuitus licet.
Quis araneos ſubtilibus digitis creat,
Et nere docet, & fila ad opificium ſuum
Ex viſcerum receſſibus refundere?
Qua linearive arte firmas ad baſes
Fundamina iaciunt, ſtruuntque vincula:
Medioque puncto dirigentes ſtamina,
Induſtria edunt circulos mirabili;
Et interordinio hoc inanis tramitis
Contrarias ſibi columnas comparant:
Subtilis operis pulchra ne molitio
Ab araneo fabricata tandem corruat,
Qui ex vnico duplex opus filo efficit,
Ac veluti rete fila ſunt, tectum & domus.
Hunc erubeſcat, temere quiſquis di-
ctitat
Materiem initium non habere: nam ca-
rens
Si vermis hac, texit, ſecundam certe eam,
Æuo at priores dicere eſt araneos,
Filorum opifices materiæ inhærentium.

Quo

Μήπως ὀλισθήσωσιν οἱ κάτω πόδες
Ἐκ τῶν ἄνωθεν φορτικῶν βαρημάτων·
Εἶναι δὲ μᾶλλον τὰς * παραλλήλους θέσεις,
Τῶν ἀντιλόξων κλισμάτων ἐρείσματα·
Ὡς καὶ τὸν οἶκον ἑστάναι βεβηκότα,
Καὶ μηδὲν ὑγρὸν ἐκπεσεῖν τῆς ἰκμάδος.
Γεωμετρῶν ἐντεῦθεν Εὐκλείδη σκόπει,
Καὶ σχῆμα μηδὲν γραμμικὸν * περιξέσης,
Μήπου σε κέντρον τῆς σοφῆς διδασκάλου
Πλήξῃ μελίττης, καὶ μαθεῖν ἀναγκάσῃ.
Τίς τὰς ἀράχνας λεπτοδακτύλους πλάσας,
Νήθειν διδάσκει, καὶ πρὸς ἔργα τὰς μίτους
Ἐκ τῶν παρ' αὐταῖς ἐντέρων ἀναπλύειν;
Ποία δὲ τέχνη γραμμικὴ πρὸς τὰς βάσεις
Βάλλουσιν ἀρχὰς, καὶ προτείνουσιν θέσεις,
Μέσῳ δὲ κέντρῳ τὰς ἐπάρσεις τῶν μίτων
Κύκλους ἀπαρτίζουσιν ἠκριβωμένους·
Καὶ τῇ μεταξὺ τοῦ κενοῦ διαστάσει,
Στύλους * ὑφαρμόζουσιν ἀντισωθέντους·
Ὅπως τὸ μηχάνημα τῆς λεπτουργίας
Ὡς ἐξ ἀράχνου συντεθὲν μὴ συμπέσῃ,
Ὃς διπλοῦν ἔργον ἐξ ἑνὸς ποιεῖ μίτου,
Λίνα πρὸς ἄγραν, καὶ πρὸς οἴκησιν στέγην.
Ὃν ἐντρεπέσθω πᾶς τις ἀφρόνως λέγων
Ὕλην ἄναρχον· εἰ γὰρ ὕλην οὐκ ἔχων
Σκώληξ ὑφαίνει, τὴν μὲν ὕλην δευτέραν,
Πρωτογόνους δὲ τὰς ἀράχνας λεκτέον,
Ὡς τῶν ἐνύλων ἀρχιτέκτονας μίτων.

Κύκνον δὲ ποῖος ἐξεπαίδευσε τρόπος
Εἰς αὔραν ἐλθεῖν μουσικῆς εὐρυθμίας;
Ὃς τὴν πτερωτὴν ἐξαπλώσας πυκτίδα,
Τερπνὴν ξενουργεῖ ταῖς πνοαῖς μελῳδίαν·
Καὶ τοῦτον οἶδα θαυμάσας πολλῷ πλέον
Ἢ γ' Ὀρφέα κρούοντα μυθώδη λύραν.
Ποίου δὲ κώνωψ εὐπορήσας ὀργάνου,
Φωνὴν ἔχει σάλπιγγος; ἢ ποίῳ λόγῳ
Ἐν σμικρότητι συντεθεὶς ἀμηχάνῳ,
Μόρφωσιν * ἴσχει, καὶ πτερούμενος φέρει,
Στόμα, τράχηλον, ὄμμα, κοιλίαν, πόδας,
Καὶ τὰς ἀδήλους τῶν ἔσω διαπλάσεις,
Ἃς οὐκ * ἀφῆκε ψηλαφᾶν ἡ λεπτότης;
Οὐ γὰρ τοσοῦτον τῶν μεγίστων ἡ φύσις,
Ὅσον τὰ μικρὰ ταῦτα τῶν ἀμηχάνων,
Τὴν πανσθενῆ δείκνυσι μηχανουργίαν.
Πρόελθε μύρμηξ σιτοκλέπτης, ἐργάτης,
Τὸν κόκκον ἡμίτμητον ἐγκλείων κάτω,
Μήπως νοτισθῇ καὶ σαπῇ ταῖς ἰκμάσι,
Καὶ φθαρτικὴν κάτωθεν αὐξήσῃ χλόην.
Ὅταν δὲ πυκναὶ τῶν νεφῶν αἱ συγχύσεις
Τοῖς ἐργομόχθοις ἀντιπνεύσωσιν πόνοις·
Πόθεν σε μάντιν τοῦ Ζαμόλξιδος πλέον
Ἕκαστος οἶδεν εὐσυνόπτως ἀγρότης;
Ὅτι προδεικνὺς αἰθρίαν πεπηγμένην,
Τὸν σῖτον ἁπλοῖ ἐξ ἐνύγρου πυθμένος,
Εἰς ἄξυλον πῦρ, εἰς τὸν ἥλιον φέρων,
Ὅπως πυρωθεὶς ταῖς βολαῖς ταῖς ἐμφλόγοις,

Ὡς

Quo more Cygnus inſtitutus eſt nouo
Venire ad auram muſici modulaminis,
Hic dum tabellam aligeram in aera explicat,
Lætum per ipſum perficit mire melos.
Mirabilior hinc mi videtur Orpheo,
Qui fabuloſam concrepat teſtudinem.
Quale at culex eſt nactus organum ſibi,
Edat tubæ vt ſonum? vel inimitabili
In paruitate compoſitus, aliquam tamen
Formam obtineat, & aliger cuncta hæc gerat,
Os, collum & oculos, viſcera, & citos pedes,
Formaſque inaſpectabiles intrinſecus,
Quas tenuitas mira haud ſinit contingere.
Proinde non tam maximarum quamlibet
Natura rerum, quam puſillarum, docet
Induſtriæ molitionem maximæ.
Accede iam huc formica frumenti rapax,
Operaria, abſcondens humi grana in duo
Partita, ne quam vliginem aut cariem trahant,
Aut noxium a radice gramen pullulet:
At quando cælo denſa nubium agmina
Aduerſa tantis imminent laboribus,
Vnde melius quam ipſi Zamolxidis Magi
Vir ruſticanus quiſque nouit te indice?
Quumque indicas ſerena certo tempora,
Frumentaque expromis cauis ex vuidis,
Ignem ad carentem ſudibus, ad ſolis facem:
Quo accenſa radiis grana ſparſa feruidis,

Ceu triticum frictum, parata & tosta sint:
Nam mentis haud formicæ tantæ erat capax,
Vt præuidendi modulum haberet cognitum:
Ni præuidens quæ mens foret, sibi vt minus
Præsumerent qui sidera alta examinant,
Mirentur at formicam, vti animal tantulum
Æstatis ac brumæ asperæ prænuncium est.
Quis disparem ouis præbuit naturam, & his
In paruulis Elementa monstrauit typis?
Membranam eis tenuem inserens, tanquam aera,
Vitellum vt ignem, album liquorem, veluti aquam:
Vt terra quod durum est: facit natura enim
Extra quod est, telluris vt medium globum:
Foris vt resolui septa firma non queant,
Neque rursus obtundi meatus intimi.
Nam intra vitellum semen & matrix inest,
Sanguinea quædam gutta semper palpitans;
Cuius ope membra eduntur istic pleraque,
Carnesque & alæ, & ossium compagines.
Pauone viso quis parum mirabitur
Sapphirum in auro innexum, & in gemmantibus
Alis, smaragdo purpuram viridi insitam:
Varios colores seminatos vndique,
Mixtos citra confusionem splendide:
Quisnam in aciem educit locustarum agmina
Aligera, collecta in neces Ægyptias:
Vt nubilum telum sagittarI abditi,
Iaculum paratum, hastamque motam vi sua:

Densam

Ὡς δέ τις ὅπλος εὑρεθῇ πεφρυγμένος·
Οὐ γὰρ τοσαύτης ἦν ὁ μύρμηξ φροντίδος,
Ὡς ῥυθμὸν εὑρεῖν γνωστικῆς προβλεψίας,
Εἰ μή τις ἦν πρόνοια μὴ φρονεῖν μέγα
Τοὺς τῶν ἐν ἄστροις αἰτιῶν ζυγοστάτας,
Ἀλλ᾽ ὥστε τὸν μύρμηκα θαυμάζειν, ὅπως
Χειμῶνα δηλοῖ καὶ προμηνύει θέρος.
Τίς ποικίλην δίδωσι τοῖς ᾠοῖς φύσιν;
Μικροῖς δὲ τὰ στοιχεῖα δεικνύει τύποις,
Τὸ λεπτὸν αὐτοῖς ἐμβαλὼν ὡς ἀέρα,
Τὸ ξανθὸν ὡς πῦρ, καὶ τὸ λευκὸν ὡς ὕδωρ,
Τὸ σκληρὸν ὡς γῆν· ἀπογαιοῖ * γὰρ ἡ φύσις
Ἔξωθεν αὐτὸ, γῆς μεσοκλήρου δίκην,
Ὡς μήτε τοὺς ἔξωθεν ἐκλύσαι τόνους,
Μηδ᾽ αὖ γε τοὺς ἔσωθεν ἀμβλῦναι πόρους.
Ἔσω γὰρ αὐτοῖς ἀντὶ μήτρας καὶ σπόρου,
Στιγμή τις ἐμπέφυκεν * ἡματωμένη,
Δι᾽ ἧς * ἐκεῖσε σωματοῖ τὰ ποικίλα,
Εἰς σάρκας, εἰς ὄστωσιν, εἰς πτερῶν χύσιν.
† Ὦ πῶς ἰδών τις τὸν ταὼν μὴ θαυμάσει
Τὸν χρυσὸν ὡς σάπφειρον ἐμπεπλεγμένον,
Καὶ τὴν πτερωτὴν ἐν σμαράγδῳ πορφύραν,
Τὰς πολυμόρφους συνθέσεις τῶν χρωμάτων,
Ὅλας ἀσυγχύτους τε καὶ μεμιγμένας;
Τίς ἐκστρατεύει * παγκενῆ τὴν ἀκρίδα;
Ἔθνος πτερωτὸν εἰς φθορὰν Αἰγυπτίων,
Βέλος * νεφῶδες ἐξ ἀδήλου τοξότου,
Λόγχην ἐπίμην, αὐτοκίνητον δόρυ,

Πυκνὴν

Πυκνὴν φάλαγγα, μυριόστομον ξίφος,
Πηδητικὴν ἔπαλξιν ἀστάτου μάχης·
Οὐχ ἵσταται γὰρ, ἀλλὰ πλήττει, καὶ τρέχει,
Ἕρπουσα πορθεῖ, καὶ κλονεῖ πτερουμένη,
Δοκεῖ δὲ φεύγειν καὶ παλίνδρομος μένει,
Φθείρει πρὸ καιροῦ, καὶ θερίζει πρὸ χρόνου,
Τήκει τὰ δένδρα, καὶ μαραίνει τὴν πόαν,
Ἐμὴν ἀμέλγει τῶν ὀπῶν τὴν ἰκμάδα,
Τρυγᾷ τὰ φύλλα, τὴν τρύγην δὲ βόσκεται·
Καὶ συλλέγει τὰ κῶλα, καὶ τείνει πάλιν,
Ὥσπερ τὰ νεῦρα τῶν βελῶν οἱ τοξόται·
Καὶ τραυματεῖ τὸ σῶμα τῶν ἐναντίων,
Τοῖς αὐτολόξοις τῶν * σκελῶν ἀκοντίοις.
Καὶ μή τις ἡμᾶς κομπορημόνων φαυλίσοι,
Ὡς πρὸς τὰ μικρὰ, καὶ σχεδὸν τετμημένα,
Κινοῦντας εἰκῇ τοῦ λόγου τὸν ἄξονα.
Εἰ γάρ τις οἶκον * ὡραϊσμένον βλέπων
Μορφαῖς ἀπαστράπτοντα κεχρυσωμέναις,
Ἡρμοσμένον δὲ καὶ σιδήρῳ καὶ ξύλοις,
Καὶ τῇ πενιχρᾷ συμπλοκῇ τῶν ὀστράκων,
Σὺν τοῖς μεγίστοις καὶ τὰ μικρὰ θαυμάσει,
Στέργων ἅπαντα, καὶ κροτῶν τὸν ἐργάτην·
Πῶς οὐχὶ μᾶλλον τοῦ πανεργάτου λόγου,
Μύρμηκα καὶ κώνωπα καὶ τὴν ἀκρίδα,
Τὰ πάντα θαυμάσειεν ἔργα σὺν φόβῳ;
Πῶς ἡ χαμερπὴς καὶ τοσαύτη σμικρότης
Τυχεῖν τοσαύτης ἠξιώθη φροντίδος,
Ὡς καὶ φρόνησιν ἐντεθῆναι καὶ κράτος,

Ἴχνη

Densam cateruam, centicipitemque gladium,
Saliensque præsidium inquieti prœlii:
Locusta enim non stat, feritque & cursitat,
Vastatque repens, peruolitat omnia loca,
Fugasque simulat, reciproca & sistit via:
Ac perimit ante tempus, ante diem metit:
Arbusta marcere, & rigere herbas facit:
Crudum liquorum exsugit humorem omnium:
Vindemiat folia, at vorat vindemiam:
Cadauera modo congregat, modo dissipat,
Neruos sagittarum, vt sagittipotens solet:
Et hostium corpus suorum vulnerat,
Hastilibus crurum recuruorum horridis.
Nec vllus ideo nos blatero derideat,
Quod ad minuta hæc, maximeque exilia,
Sermonis axem inaniter conuertimus.
Si quispiam domum superbam viderit,
Imagines in qua renident aureæ,
Ferroque constructam, trabibus & ligneis,
Ac paupere laterum applicata fabrica,
Mirabitur minuta cum magnis simul,
Et cuncta laudans, opifici applaudet bono:
At quanto magis is Verbi opificis omnium
In culice, formica & locusta paruula,
Suspiciet opera tanta cum formidine?
Quo pacto humi quæ abiecta serpit paruitas
Honorata tanta prouidentia Dei est,
Vt inderetur robur & prudentia

Gracili,pusillæ,arctæque molis bestiæ?
Et quî Dei vis non remisit se prius,
Quam iungeret subtile opus tantis bonis?
Ast vnde procedit iterum Pauo elegans,
Ales micans,stellasque naturâ gerens,
Amictus aliger rubente purpura:
Pandit superbus mira qua spectacula,
Ac solus inter alites cunctos salit:
Hinc illaboratæ figuræ & insitæ
Miscent colorum varietatem plurimam.
Iam qualis est lex Sericis quæ vermibus,
Præclara suadet vellera hæc contexere;
Quæ si colore tincta fuerint purpuræ,
Cohibent tumorem callide omnem principum?
Nam memoria ipsis suggerit,mentem & subit,
Quod ante vestis huius ornatus fuit
Bombycis indumentum, amictusque fragilis.
Hic quoque reuiuiscentię fidem facit,
Dum mortem obit suo in sepulcro conditus,
Idem domicilium eligens tumulum sibi:
Ac ferme iam toto suo corpusculo
Putri,fluente,& tabe consumpto mala,
Vocante ab Orco suscitatur tempore:
Tum pristinam(mirum)sibi formam parit
In paruulis sui reliquiis corporis,
Membrorum & effigiem priori habet parem.
Sic plurimos errore captos arguit,
Vita & fruens conuincit infidum genus:

Si qui-

Ἰσχνῇ, ταπεινῇ καὶ στενῇ διαπλάσει;
Καὶ πῶς τὸ φρικτὸν οὐχ ὑπεστάλη κράτος
Ἔργοις πτωχοῖς προσβαλεῖν λειτουργίαν;
Πόθεν ταὼς πρόεισιν ὡραῖος πάλιν,
Ὄρνις διαυγὴς καὶ κατάστερος φύσει.
Τὴν πορφύραν πτερωτὸς ἠμφιεσμένος·
Ἐξ ἧς ἀλαζὼν καὶ τυφώδης τὴν θέαν,
Μόνος διάττει τῶν ἁπάντων ὀρνίθων·
Ἣν ἐξ ἀμόχθων συμπλακεῖσα πλασμάτων,
Πολλὴν χύσιν ἔμιξεν αὐτῷ χρωμάτων.
Ποῖος δὲ καὶ σκώληκα σηρικῶν νόμος,
Πείθει τὰ λαμπρόκλωστα νήματα πλέκειν,
Ἃ τῇ βαφῇ χρωσθέντα τῆς ἁλουργίδος,
Χαυνοῖ τὸν ὄγκον τῶν κρατούντων ἐμφρόνως;
Μνήμη γὰρ αὐτοὺς εὐλαβῶς ὑποτρέχει,
Ὅτι πρὸ αὐτῶν τῆς στολῆς ἡ λαμπρότης,
Σκώληκος ἦν ἔνδυμα, καὶ φθαρτὴ σκέπη.
Ὃς τῇ καθ᾽ ἡμᾶς μαρτυρῶν ἀναστάσει,
Θνήσκει μὲν ἔνδον τῶν ἑαυτοῦ μνημάτων,
Τὸν αὐτὸν οἶκον καὶ ταφὴν δεδεγμένος·
Σχεδὸν δὲ παντὸς τοῦ κατ᾽ αὐτὸν σαρκίου
Σαπέντος ἢ ῥυέντος ἢ πεπηγμένου,
Χρόνου καλοῦντος ἐκ φθορᾶς ὑποστρέφει,
Καὶ τὴν πάλαι μόρφωσιν ἀρρήτως φύει,
Ἐν τῷ περιττευσάσῃ μικρῷ λειψάνῳ,
Πρὸς τὴν ἀπ᾽ ἀρχῆς σωματούμενος πλάσιν.
Κατηγορεῖ γὰρ πυκνὰ τῶν πλανουμένων,
Καὶ ζῶν ἐλέγχει τὴν πικρὰν ἀπιστίαν,

Εἰ μηδὲ τοῖς σκώληξιν ὡς διδασκάλοις,
Πεισθεῖσα λοιπὸν τὴν ἀνάστασιν στέρξει.
* Ποίου γὰρ ἂν τύχωσι συγγνώμης λόγου
Οἱ τοῖς ἑαυτῶν ψηλαφῶντες δακτύλοις
Σκώληκα νεκρὸν ἐκ ταφῆς ὁδοιπόρον,
Βλέποντες ἢ μύοντες εἰς ἀβλεψίαν,
Τὴν πίστιν αὐτὴν στρέψαν εἰς ἀπιστίαν;
Πόθεν χελιδὼν ἐξ ἀομμάτου θέας,
Τελήμερος προσοῦσιν ὀμματουμένη,
Πόαν περιτρίψασα ταῖς κόραις μίαν;
Ἣν οὐκ ἀκόμψως καὶ χελιδόνιον λέγειν,
Κριτὴ παλαιῶν δογμάτων ἐθέσπισεν,
Τὴν ἀξίαν λαβοῦσαν ἐκ τῶν πραγμάτων·
Καὶ τῷ θέρει μὲν ὡς λύρα ῥυθμίζεται·
Ὅταν δὲ χειμὼν εἰσβάλῃ, συστέλλεται,
Καὶ δένδρον εὑρεῖν οἰκίαν τεχνάζεται,
Καὶ σπαργανοῦται συντεθεῖσα τῷ ξύλῳ,
Καὶ τὴν πτερωτὴν * ἐκδιδύσκεται σκέπην,
Αὖθις δὲ ταύτην ἀμφιέννυται νέαν,
Ὡς οἷα νεκρὸς ἐκ ταφῆς * ἀνηγμένη·
Ἔαρ γὰρ αὐτῇ τὴν ἀνάστασιν φέρει·
Καὶ πολλὰ κράζει, καὶ λαλεῖ καθ' ἡμέραν·
Εἴπερ τίς ἐστι καὶ παρ' ὀρνέοις λόγος·
Ἄνθρωπε τιμᾶν τὴν ἀνάστασιν μάθε,
Ἄλλον θεωρῶν ἐκ ταφῆς χελιδόνα.
Τίς τὸν σπαρέντα σῖτον ἐκ τῶν ἐγκάτων
Τῆς γῆς ἀνιστᾷ, καὶ τὸν ὥσπερ ἐν τάφῳ
Φθαρέντα κόκκον μυελόσταχυν φέρει;

Οὐ

Si quidem minus, vel vermibus doctoribus,
Credat colendam sibi reuiuiscentiam.
Quem consequi veniæ queant illi modum,
Qui propriis tangunt suæ digitis manus
Demortuum vermem, e sepulcro qui redit:
Et intuentur id, nisi ita conniueant,
Incredulam ac mentem gerunt pro credula?
Et vnde hirundo oculis priuata lucidis,
Tribus diebus prodit oculis prædita?
Herbam exprimendo singularem pupulis:
Eam Chelidoniam, neque absurde, iubent
Veteres vocari, iudices qui dogmatum,
Ex rebus æstimationem quæ capit:
Æstate certe hæc, ceu lyræ sonum refert:
Bruma at recurrente premitur, tectum
subit,
Et arbore inuenta sibi fabricat domum,
Ac fasciata sternitur ligni assulis,
Tandemque velamen leue alarum exuit,
Rursusque amicitur nouo isto tegmine,
Quasi mortua e busto reducta, & po-
stuma:
(Ver namque vt ad vitam redeat illa ef-
ficit,)
Garritque multum, dictitans totos dies,
(Sermonis vsus si quis est volucribus)
Mortalis homo colas reuiuiscentiam,
Qui cernis a tumulo loquacem hirun-
dinem.
Frugem satam quis intimo terræ e sinu
Educit, & quasi in sepulcro conditum
Et putre granum mille spicis ampliat?

Non

Non vt Sophistæ fabulatores ferunt
Vnius ortum,alterius obitum existere:
Nec ceu arbitrantur ex equi cadauere
Vespas oriri,at ex asello cantharos:
Apemque nasci de iuuenco sedulam:
Nam forma non mutata generis permanet:
At semen eius quod prius humi putruit,
Essentiam ad primam reuertitur suam.
Quis seminum, cum liberis datur opera,
Corruptionem in ossium vertit struem?
Putrescat & nisi semen hoc mortalium,
Exanime corpus vt tumulo vteri abditum,
Conceptione infantulus non fingitur,
His cum organis,neruis,& ornatu cutis.
Quis robur ergo conditoris non timet,
Cum primum id exemplum,hoc & alterum quoque,
Nos doceat a corruptione viuere?
Nobis at insignes imagines licet,
In mortuorum erectione lucida,
Præferre,nostraque indicare vulnera:
Testesque vibices ibi producere,
Vocaliores vel tuba clarissima:
Nam quando sanies putris interlabitur,
Et fistulam parit igneo de pabulo,
Haud possit vllus inuenire tabidi
Membri redintegrationem viuidam,
Ni fluxerit primum & vietum corruat,
Planeque mortifica peresum tabe sit,

Ac pror-

Οὐ τῆς σοφιστῆς ὡς δοκεῖ τῶν πλασμάτων,
Ὕπαρξιν ἄλλου τὴν φθορὰν ἄλλου λέγειν·
Οὐδ᾽ ὡς λέγουσιν ἐκ μὲν ἵππου σήψεως,
Σφηκῶν κύησιν, ἐξ ὄνου ἢ κανθάρων,
Βοὸς δὲ τὴν μέλισσαν τὴν φιλεργάτιν·
Ἡ τοῦ γένους γὰρ ταυτότης οὐκ ἠλλάγη·
Ἀλλ᾽ αὐτὸς οὗτος τοῦ φθαρέντος ὁ σπόρος,
Πρὸς ἥνπερ εἶχεν οὐσίαν ἀναστρέφει.
Τίς τῶν παρ᾽ ἡμῖν τεκνοποιῶν σπερμάτων
Τὴν σῆψιν ἐς σύμπηξιν ὀστώδη πλέκει;
Εἰ μὴ σαπῇ γὰρ καὶ παρ᾽ ἡμῖν ὁ σπόρος,
Ὡς σῶμα νεκρὸν ἐνταφεὶς τῇ κοιλίᾳ,
Οὐ σωματοῦται τῇ κυήσει τὸ βρέφος,
Εἰς δέρμα καὶ νεύρωσιν ὀργανούμενον.
Τίς οὖν τὸ τοῦ κτίσαντος οὐ φρίττει κράτος,
Εἰ καὶ τὸ πρῶτον καὶ πάλιν τὸ δεύτερον
Δείκνυσιν ἡμᾶς ἐκ φθορᾶς ζωουμένους;
Ἀλλ᾽ ἔστιν ἡμᾶς δυσωπόπλους εἰκόνας,
Τῇ φωταγωγῷ τῶν νεκρῶν ἀναστάσει,
Καὶ μέχρι δεῖξαι τῶν παρ᾽ ἡμῖν τραυμάτων
Στῆσαι τε τοὺς μώλωπας ἀντὶ μαρτύρων,
Ἠχητικῆς σάλπιγγος εὐσημοτέρους·
Ὅταν γὰρ ἰχὼρ σηπτικὸς παρεμπέσῃ,
Σύριγγα τίκτων ἐκ νομῆς * πυροτρόφου,
Οὐκ ἄν τις εὕροι τοῦ σεσηπότος μέλους
Τὴν ὥσπερ εἰπεῖν ἐκ μέρους ἀνάστασιν,
Εἰ μὴ ῥυῇ τὰ πρῶτα καὶ λύσιν πάθῃ,
Ἢ παντελῆ * σύντηξιν ἐκ φθορᾶς λάβῃ,

Τῆς ἔνδον αὐτοῦ σαρκὸς ἠφανισμένης·
Οὕτω γὰρ αὖθις γίνεται σεσωσμένος,
Πυρὶ στομωθεὶς ἢ διαιρεθεὶς ξίφει,
Ἢ καὶ μελικράτῳ τι, καί τινι δρόσῳ,
Πρὸς τὴν ἰατρεύουσαν ἀρρήτως χερσίν,
Στύφουσαν ἢ ψύχουσαν ἢ καθαρσίαν,
Εὑρὼν ἐκείνου τοῦ μέλους ἀνάστασιν;
Πῶς οὖν μελίκρατόν τι καὶ πῦρ καὶ ξίφος,
Καὶ μὴν ὀπὸς καὶ ῥίζα, καὶ χοῦς καὶ δρόσος,
Εἴργει τὸ ῥεῦμα, καὶ τὸ δέρμα συλλέγει,
Ἢ τὴν παλαιὰν σάρκα προσκαλούμενα,
Ἢ σῶμα προσπλάσσουσι τῷ πάλαι νέον;
Ὁ δὲ πλάσας τὸ σῶμα μὴ συναρμόσει
Ῥυὲν τὸ σῶμα, καὶ σαπῇ κεχωσμένον,
Ἢ τὴν παλαιὰν δερματώσας οὐσίαν,
Ἢ τῷ φθαρέντι καὶ σαπέντι σαρκίῳ,
Χιτῶνα λεπτὸν * ἐμβαλὼν ἀφθαρσίας;
Ποίας δὲ καὶ τύχωμεν εὐελπισίας,
Εἰ τοὺς ἰατροὺς τοῦ γεώδους σαρκίου
Ἄγειν ἐῶμεν καὶ φέρειν τὰ σώματα,
Ὡς ἂν δοκῶσι, καὶ δοκῶσι χρονίως,
Μηδὲν δὲ δῶμεν τῷ Γαληνῷ τῶν ὅλων,
Ψυχῶν ἰατρῷ, πρὸς φιλάνθρωπον τέλος
Τῷ σῶμα νεκρώσαντι τῆς ἁμαρτίας,
Ὑπνωτικὸν δὲ φάρμακον δεδωκότι,
Ὅπως τὸ ῥευστὸν τῆς φθορᾶς ἀποξέσας
Ἄρρευστον ἡμῶν ἐξεγείρῃ τὴν φύσιν;
Ἢ πῶς ὁ τοῦ Μάνεντος ἐμμανὴς λόγος

Αὐτὰ

Ac prorsus intus putrefacta eius caro:
Sic sanitati restituitur pristinæ,
Igne solidatus vel recisus cuspide,
Mulsive succo, vel liquore rosido:
Pro vi medendi abscondita istis insita,
Quæ purget, astringat, vel etiam frigeret:
Nanciscitur membri reuiuiscentiam.
At quo modo ignis, mucro, vel mulsum & liquor,
Radicula aut puluis, vel humor rosidus,
Fluxum coercent, vel cutem conglutinant,
Ascita veteri cum caro est carni recens,
Aut corpus effœtum virens fit ac nouum?
Et fictor ille corporis, quare minus
Connectet ipsum putre & aggestum solo,
Seu pristinam pelle induat substantiam,
Seu marcido vel flaccido corpusculo
Æternitatis donet exilem togam?
Qua præditi igitur nos sumus fiducia,
Si terreo hoc medentibus corpusculo,
Artus agendos & ferendos tradimus
Quocunque libitum est, si vel in peius velint:
At nil Galeno demus illi maximo,
Qui curat animos, atque amore in nos suo
Peccato amicum corpus emori sinit,
Et pharmacum nobis soporiferum exhibet:
Mortalitatis fluxum vt abradens genus,
Quæ non fluat pereatve naturam excitet?
Iam qui Manetis sermo furibundi viri

Exercet in nos rabiem,& infit talibus:
Si corpus istud denuo excitabitur,
Idem quoque rursus fata mortis sentiet,
Cum felle,phlegma,prœlii modumque,habens:
Quamquam intuetur propriorum vulnerum,
Hanc fistulam putrem,liquores corporis
Tanquam ad aciem instructam cientem maxime,
Cholera nigra flauaque dimicantibus,
Fusaque pituita cruore cum rubro.
Labantibus cunctisque congestis simul,
Pugnam videt, non exitum certaminis:
Vibicibus nec statuit ipsis fidere,
Vt putrefactis tabe cunctis artubus
Recens cutis renascitur,non putrida:
Et copulantur scissa quæ prius,inuicem,
Ex prœlio quo congredi hæc secum autumat.
Aut quî probaretur,ratio quod dictitat,
Est omnium consensio & confluxio,
Si pugna discors fuerit hæc concordia?
Quî fluxa res concreta mox euaderet,
Præsens nisi hæc pugnæ vrgeat necessitas,
Bilis calore phlegma cum fouet suo:
Aut ni iste feruor temperetur frigore,
Vel siccitas humoribus bellum inferat?
Non ergo vere prœlium est hoc prœlium,
Sed congregandi potius illud vim obtinet,
Quam disgregandi rite quæ connexa sunt:
Concretionem arcens,quoad ligamina

Isthæc

Λυττᾷ καθ' ἡμῶν, καὶ λαλεῖ πεφυρμένα,
Ὡς εἴγε τοῦτον ἐξεγείρεται πάλιν
Τὸ σῶμα τοῦτο, καὶ φθαρήσεται πάλιν,
Χολὴν ἔχον καὶ φλέγμα, καὶ λύσιν μάχης·
Καίπερ θεωρῶν τῶν ἑαυτοῦ τραυμάτων
Τὴν τηλικὴν σύεργα τοὺς χυμοὺς ὅλους
Ὡς πρὸς μάχην θήγουσαν ἀνθωπλισμένην,
Χολῆς μελαίνης καὶ χολῆς ξανθοπλόκου,
Καὶ φλέγματος πρὸς αἷμα συμπεπλεγμένου·
Καὶ συῤῥυέντων καὶ πεφυρμένων ὅλων
Μάχην θεωρῶν, μὴ θεωρῶν τὴν λύσιν,
Καὶ μηδὲ τοῖς μώλωψι πεθλῶσαι θέλων,
Ὡς καὶ σαπέντων ἐκ φθορᾶς τῶν ὀργάνων,
Ἄσηπτον αὐτοῖς ἀντεγείρεται δέμας,
Καὶ συμβιβασμὸς γίνεται τῶν σχισμάτων
Ἐκ τοῦ παρ' αὐτοῖς ὡς νομίζεται μάχης;
Ἢ πῶς φυλαχθῇ τὸ λογικῶς εἰρημένον,
Σύμπνοια καὶ σύῤῥοια τῶν ὅλων μία,
Εἴπερ τὸ σύμπνουν σχίσμα γίνεται μάχης;
Ἢ πῶς τὸ ῥευστὸν εὑρεθῇ πεπηγμένον,
Εἰ μὴ παρούσης τῆς ἀναγκαίας μάχης,
Θάλψει τὸ φλέγμα τοῦ χολῆς ἡ θερμότης
Ἢ συγκερασθῇ θερμότητι ψυχρότης,
Ἢ ξηρότης * εὔικμον δὲ ποιήσει μάχην;
Οὐ κυρίως οὖν ἐστὶν ἡ μάχη μάχη,
Συνεκτικὴ δὲ μᾶλλον, ἢ τοὐναντίον
Χωριστικὴ πέφυκε τῶν ἡρμοσμένων·
Σφίγγουσα τὴν σύμπηξιν, ἄγει τὴν δέσιν

Λύσει τὸ τοῦ σφίγξαντος ἄῤῥητον κράτος.
Ὡς γάρ τις οἶκον δημιουργῆσαι θέλων,
Καὶ σφῆνα * πήξας σφαιροσωθέτου στέγης,
Οἶδεν μόνος τὸ σφίγμα, καὶ * λύει μόνος·
Οὕτως ὁ τὴν ἔνσαρκον οὐσίαν κτίσας,
Ὅταν δέοι τὸν οἶκον ἐλθεῖν εἰς λύσιν,
Οὐ φλέγμα κινεῖ καὶ χολὴν πρὸς τὴν λύσιν,
Ὡς ἐνδεὴς ὢν ὑλικοῦ παρεργάτου·
Ἀλλ' ἐκβαλὼν τὸν σφῆνα τῆς ψυχοκρατὴν,
Ὡς οἶδεν, ὡς ἔσφιγξε, καὶ λύει μόνος.
Ὅταν δὲ τὴν σύμπηξιν ἁρμόσαι θέλῃ·
Κτίσαι γὰρ αὖθις βούλεται τὴν οἰκίαν,
Πτῶσιν παθοῦσαν ἐξ ἀδήλων πνευμάτων·
Εἰ καὶ χολὴν καὶ φλέγμα καὶ πνεῦμα λάβοι,
Ἄσβεστον ὥσπερ συμβιβάζων ὀστράκῳ·
Χυλοὶ γάρ εἰσι καὶ μέρη τοῦ κτίσματος·
Τὸν σφῆνα πήξας, ὥστε λύσαι μηκέτι,
Ἄφθαρτον ἡμῶν ἐξεγείρει τὴν φύσιν.
Πλὴν ταῦτα πρὸς Μαίεντα τὸν μεμηνότα·
Ἡμεῖς γὰρ ἴσμεν ὡς * ἐναλλαγὴν δέον
Τὸ θνητὸν ἡμῶν τοῦτο προσλαβεῖν δέρας,
Ὃ σπείρεται μὲν ἐν φθορᾷ τεθαμμένον,
Ἀνίσταται δὲ τῆς φθορᾶς ἀντιστρόφως,
Ἄφθαρτον, ὡς ἔδοξε τῷ παντεργάτῃ.
Οὕτως ὁ πλάστης κἂν τε χυλῶσαι θέλῃ
Τὸ σῶμα τοῦτο, κἂν τε λεπτῦναι πλέον,
Ὅμως ἄσηπτον τῶν σαπέντων τὴν φύσιν,
Ὡς τραῦμα νεκρὸν, δερματοῖ καὶ συλλέγει·

Ἀρκεῖ

Isthæc ligantis robur ingens dissipet.
Vt architectari domum si quis velit,
Ille cuneum testudini tecti inserens,
Nexum tenetque solus, & soluit vbi vult:
Sic carnis hanc qui condidit substantiam,
Cum destrui totam necesse sit domum,
Non phlegma nec bilem ciet soluens opus,
Vt artificis opera & manu cuiusdam egens:
Sed amouens cuneum, animi retinaculum,
Vt nouit, vt ligauit, idem diruit.
At cum coagmentata vult componere,
(Nam denuo ædificare libet istam domum,
Quæ corruit vi flaminum latentium)
Si spiritum, bilem atque pituitam capit,
Calcem quasi addat fabricæ testaceæ:
Atenim sapores conditi operis membra sunt:
Ita cuneum infigens vt haud solui queat,
Nostram excitat naturam, & æternam facit.
Hæc in Manetem mente captum dixero:
Nam scimus immutationem consequi
Mortale nostrum corpus, & nostram cutim,
Quæ seminatur morte in atra condita,
Resurgit at contrario morti modo,
Æterna, vt opifici omnium visum est Deo.
Sic conditor, seu corpus humore hoc velit
Exuberare, aut tenue gracileque reddere,
Non iam caducam fragilium naturam, vti
Emortuam plagam, cute obducens tegit:

Nam illi ſat eſt verbum, creetur vt caro,
Qui viſcera indagat ſoli, fluctus videt,
Et ſparſa membra congregat iacentium:
Seu piſcis artus hominis & crudos rapit,
Ac ruſticanus poſtea piſcem vorat,
Atque vrſus illum, tum canes hanc bel-
luam,
Et vultur hos, ſepulcra vero vultures:
Tandemque in omne permeet rerum
genus,
Iactatus in tot fluxiones exteras,
Intra ſuos tamen moratur terminos,
Signo notatus conditoris & manu.
Iam ſi quis infirmiſſima vel dextera,
In quinque ramos explicans digitos ſuos,
Far, ordeum, milium capiat, aut triticum,
Leguminumve multitudinem omnium,
Diſcernere ac diuidere nouit optime
Hoc iſtud, & ſociare naturas pares,
Adponit & genus ad genus facillime:
Cur non lapideum cor poteſt compren-
dere
Vt Conditoris in manu locatum opus
Concurrat ad noſtram reuiuiſcentiam,
Et colligat, ceu quæſtor æs tributaque,
Hinc inde particulas reliquiarum leues,
Arterias, neruoſque, carnem & ſanguinem,
Et omne membri quod latebat fruſtulum:
Adducat & partes reſiduas ſingulis:
(Sunt namque ſignatæ notis vſque ad pi-
lum)
[illegible]uram & omnem deferat ſcriptam ſuum

Ἀρκεῖ γὰρ αὐτῷ πρὸς τὸ σαρκῶσαι λόγος,
Τὴν γῆν ἐρευνῶν, καὶ τὰ κύματα βλέπων,
Καὶ συλλέγων τὰ κῶλα τῶν κοιμωμένων,
Καὶ κἂν τις ὠμόσαρκον ἀνθρώπου κρέας
Ἰχθὺς σπαράξῃ, καὶ τῆς ἰχθύος ἀγρότης,
Καὶ τοῦτον ἄρκτος, καὶ τὸ θήρειον κύνες,
Γῦπες δὲ τούτους, τοὺς δὲ γῦπας οἱ τάφοι,
Καὶ πᾶσιν ἁπλῶς αὐθυπόδρομοι φύσιν,
Εἰς ἀλλοφύλους ἀντικλώμενος ῥύσεις,
Ὅμως ἔσω πέφυκε τῶν ὁρισμάτων,
Τῇ χειρὶ τοῦ κτίσαντος ἐσφραγισμένος.
Οὐκοῦν ἐάν τις χειρὸς εὐτελεστάτης
Τοὺς πενταχόρδους ἐξαπλώσεις δακτύλους,
Κριθάς, ὀλύρας, κέγχρον ἢ σῖτον λάβοι,
Ἢ πλῆθος ἁπλῶς ὀσπρίων πεφυρμένων,
Οἶδεν διαιρεῖν καὶ μερίζειν εὐθέτως
* Ἐκεῖνο, τοῦτο, καὶ συνάπτει τὰς φύσεις,
Καὶ ῥᾷστα συντίθησι πρὸς γένος γένος·
Πῶς καὶ λιθώδης οὐ συνήσει καρδία,
Ἐν χειρὶ τοῦ κτίσαντος οὖσαν τὴν κτίσιν,
Ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς συνδραμεῖν ἀναστάσει,
Καὶ συγκομίζειν ὥσπερ * ἄλλος τοὺς φόρους,
Ἐκεῖθεν ἔνθεν τὰς φορὰς τῶν λειψάνων,
Ἀρτηρίας τε νεῦρα, σάρκας καὶ φλέβας,
Καὶ παντὸς ἄρθρου συλλογὴν κεκρυμμένου,
Συνεισάγειν δὲ τὰς ἑκάστου λοιπάδας·
Εἰσὶ γὰρ ἄχρι καὶ τριχὸς γεγραμμέναι·
Φέρειν τι πᾶσαν τὴν ἐναπόγραφον φύσιν

Τῇ

Τῇ πρὸς τὸν αὐτῆς δεσπότην πειστικῇ,
Ὅπως ὑφέξῃ τοῖς ἐπείκταις ἀγγέλοις
Τοὺς συλλογισμοὺς τῶν χρεῶν καὶ τῶν * τόκων,
Καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῆς γεώδους καρδίας,
Σπόρου τε καρπὸν καὶ ἀποσπορᾶς ἀκαρπίαν,
Ζυγοῦ τε λεῖμμα καὶ ῥοπῆς δυσταθμίαν,
Καὶ πᾶσαν ἁπλῶς ψυχικὴν λειτουργίαν.
Οὕτως ἑαυτὸν ταῖς ἐνεργείαις ἔθου
Γνωστὸν παρ' ἡμῖν καί περ ὢν κεκρυμμένος·
Ὅσον γὰρ ἡμᾶς τῶν ὑπερτέρων νόων
Ὑπερβέβηκεν ἡ θεόπνους ἀκρότης,
Τοσοῦτον αὐτὰς αἱ μέσαι, καὶ τὰς μέσας
Τρίτη τις ἄλλη τάξις ἀρχικωτέρα,
Ἡ μᾶλλον ἐμπέφυκε τῇ πανομμάτῳ,
Καὶ τῇ πτερωτῇ τοῦ τάχους ἐπικλάσει,
Ἡ πρὸς τὸ θεῖον ἀγχιγείτων ἀκρότης·
Ὅσον γὰρ ἐγγίζουσι, τὰς ἀποστάσεις
Ποιοῦσι μείζους, καὶ ξενοτρόπῳ λόγῳ
Τὰς προσθέσεις ἔχουσιν ὡς ἀφαιρέσεις.
Εἰ γὰρ τὸ τῆς γῆς τοῦτο πῦρ ὁ προσβλέπων,
Πόρρω μὲν ἑστὼς θέλγεται πρὸς τὴν θέαν,
Ἀφίσταται δὲ τῇ φλογὶ προσεγγίσας·
Πῶς πρὸς τὸ πῦρ ἐκεῖνο τῆς * ἀφλεξίας,
Ὁ μᾶλλον ἐγγὺς, καὶ πέφυκεν ἄγγελος,
Μὴ μᾶλλον ἐκστῇ καὶ διαστῇ τῷ φόβῳ,
Ἐν * πυρσοφεγγεῖ καὶ θεοκρυφεῖ γνόφῳ,
Ἀφεγγὲς εὑρὼν καὶ τὸ πῦρ καὶ τὴν φλόγα;
Ἐνθεῦτεν ὡς ἔοικεν ἐγγίζει πλέον

Ad principem, cum venit opportunitas:
Vt instigantibus angelis respondeat,
De debitorum & fœnoris rationibus,
Cordisque primitias ferat ficti ex humo,
Et seminis fructum, sterilitatem & sati,
Libræque defectum, æquitatem & ponderis,
Et omne plane munus animi & ingenI.
Sic temetipsum operationibus tuis
Prodis, licet sis abditus mortalibus:
Quantum anteit sedenim altiorum mentium
Nos eminens diuinaque excellentia:
Tantum hasce mentes mediæ, & in medio sitas
Ordo superior tertius, qui dignior,
Magisque adhæret ordini oculatissimo,
Et aliti velocitate prædito,
Vicina numini supremo summitas:
Nam quo propius absunt, suas distantias
Remotiores indicant, more & nouo
Accessionem vt deminutionem habent.
Etenim procul si terreum qui ignem aspicit
Exhilarat aspectu illius oculos suos,
Vicinus at flammæ recedit ocius:
Quî tandem ab igne non cremante Numinis,
Quo abesse propius angelus quiuis solet,
Non hoc magis stupescet attonitus metu,
In fulgida & sacra Deo caligine
Non lucidum ignem nactus & flammam simul?
Accedit illuc, vt videtur, proxime

Natura plena oculis Cherubin plurimis,
Dum cernit,& conniuet intuens nimis.
Nam conditæ rei horridum incussit me-
tum
Qui primus excidit a polo istuc Lucifer,
Et plus videndi,nil videns,pœnas luit.
Vt sit relictum & prorsus abiectum
nihil,
Inspectione aut destitutum prouida,
Late & patente,mundi opificis optimi:
Ast cuncta quendam finem ad vtilem data,
Ipsumque fœnum, arbusta, belluæ quo-
que,
Mutique pisces qui Salaciæ incolæ,
Volucresque eodem gurgite enatæ maris:
Quin rigida saxa præuenit summi Dei
Compendiarium, elegans, subtile opus.
Nam morbus aliquo lapide tristis pel-
litur;
Ast alius ad se pertrahit ferrum lapis:
Aliique silices ignis accendunt faces,
Quîve vndeve excitas foris,plane haud scio:
At fulgurum frangit lapis quidam impetum:
Exstinguit ignem appensus externum lapis.
Nec vi id lapis præstat sua,discas at hinc
Prodesse lapides cum Deus vult maxime:
Nos propter ipsos hoc verentes dedecus
Iuuare discamus,pares saxis licet.
Iam gleba sistit sputa fœda sanguinis:
Argilla remedium est salubre torminum:
Fœnique flos sparsus dolores mitigat:
Radicis at succus vim habet cathartici:

Et gut-

Ἡ τῶν Χερουβὶμ ὀμματόπλουτος φύσις,
Βλέπουσα, καὶ μύουσα τὸ βλέπειν πλέον·
Φρικτὸν γὰρ ἐντέθεικε τῇ κτίσει φόβον
Ὁ πρῶτος εἰς γῆν ἐκπεσὼν ἑωσφόρος,
Βλέπων ἀμέτρως, καὶ παθὼν τὸ μὴ βλέπειν.
Ὡς μηδὲν εἶναι παντελῶς ἀνειμένον,
Ἢ τῆς παναρκοῦς καὶ σοφῆς ἐποψίας
Τοῦ δημιουργήσαντος ἐξῃρημένον,
Εἶναι δὲ πάντα πρός τι χρήσιμον τέλος,
Καὶ μέχρι χόρτου, καὶ φυτῶν καὶ θηρίων,
Καὶ τῶν ἀφώνων τῆς θαλάσσης ἰχθύων,
Καὶ τῶν ἀπ' αὐτῆς ἐκφυέντων ὀρνέων·
Φθάσαι δὲ μέχρι τῶν ἀποκρότων λίθων,
Τὴν * σωτομουργὸν τοῦ θεοῦ λειτουργίαν.
Εἴπερ νόσος μὲν ἐξελαύνεται λίθῳ,
Ἄλλος δὲ τὸν σίδηρον αὐθέλκει λίθος,
Ἄλλοι δὲ πυρσοὺς αὐτανάπτουσι λίθοι,
Οὐκ οἶδα πῶς ἔσωθεν ἐξωθουμένους.
Καὶ τοὺς κεραυνοὺς ἄλλος ἀμβλύνει λίθος,
Καὶ πῦρ νόθον σβέννυσιν ἐξηρτημένος·
Οὐχ ὡς λίθος δρῶν, ἀλλ' ὅπως μάθῃς, ὅτι
Θεοῦ θέλοντος ὠφελοῦσι καὶ λίθοι·
Καὶ τὴν δι' αὐτοὺς ἐντροπὴν δεδοικότες,
Πεισθῶμεν ἡμεῖς ὠφελεῖν κἂν ὡς λίθοι.
Εἴργει δὲ βῶλος αἱματόπλυτον χύσιν,
Πηλὸς δὲ σωτὴρ γίνεται δυσεντέροις·
Ἄνθος δὲ χόρτου, πάσμα γίνεται πάθους·
Ὀπὸς δὲ ῥίζης φάρμακον καθαρσίου·

Σταγὼν

Hiantibus namque his arenam dum in-
iicit,
Ne comprimant patulas ſuas conchas
vetat,
Arianuis laxis ſali iſte callidus
Fur allicit cibum in receſſibus abditum.
Et pulmo piſcis in maris ſpirans cauis,
Commune cui cum cæteris nîl piſcibus:
Rudis figura, incognitum ſpectaculum,
Animo carens vitaque, ſed leuiter modo
Seſe explicans, & colligens mox per vices:
Diros pedum ardores calentium nimis,
Si conteratur, leniet pulcherrime.
Neruos at a contractione languidos,
Adeps Leonis ampliare dicitur.
Ac ſanguis hirci paſſione liberat:
Et cantharos refugit reflexis cornibus
Tremens febris quartana, flagransque i-
gnibus.
Subtili Aſilorum fauilla, qui labor
In luſcioſis cernitur, leuabitur:
Nam ſyllabæ ambiguæ minime vult par-
cere
Natura ad æmulationem operis ſe habens.
Sunt Cochleæ terrenæ & æquoris incolæ
Ingentium cauſæ bonorum paruulæ:
Nam ſi cinere teſtarum operieris cutem,
Albas notas delebis: at melle illitam
Siccam fauillam ſi humido perfuderis,
Ventris tumorem, influxiones ac pedum,
Neruorum & vlcera, luminumque nubila,
Fluxumque ſiſtes ſanguinis de naribus:

Ψάμμον γὰρ αὐτοῖς ἐμβαλὼν χασμωμένοις,
Εἴργει συνελθεῖν τὰς λαβὰς τῶν διπτύχων·
Ἀνειμένων δὲ τῶν θυρῶν ὁ τοῦ σάλου
Κλέπτης ἀναρπᾷ τὴν τροφὴν κεκρυμμένην.
Ἰχθὺς δὲ πνεύμων τοῖς σάλοις * ἐπιπνέων,
Ὧι μηδέν ἐστιν ἐμφερὲς πρὸς ἰχθύας,
Ἄμορφος εἰκὼν, δυσδιάγνωστος θέα,
Ἄψυχος οὐκ ἔμψυχος, ἀλλ' εἰκῇ μόνον
Δοκῶν ἑαυτὸν ἐξαπλοῦν καὶ συλλέγειν,
Τὰς δυσκαθέκτους τῶν ποδῶν ὑπερζέσεις,
Ὡς οὐδὲν ἄλλο, προστριβεὶς ἀποτρέπει.
Καὶ νεῦρα μὲν παθόντα συστολῆς βίᾳ,
Λέοντος, ὡς λέγουσιν, διορθοῖ στέαρ.
Πάθους δὲ λύτρον αἷμα γίνεται τράγου.
Καὶ τοὺς κεράστας διαλαβεῖται κανθάρους
Τὸ φλεκτικὸν πῦρ τοῦ τεταρταίου τρόμου.
Καὶ τῇ χνοώδει τῶν μυώπων αἰθάλῃ,
Τὸ τῶν μυώπων ἐξορίζεται πάθος·
Οὐ φείδεται γὰρ συλλαβῆς ὁμωνύμου,
Εἰς ζῆλον ἔργου * συγκερατουμένη φύσις.
Εἰσὶ δὲ καὶ γῆς καὶ θαλάσσης κοχλίαι
Μικροὶ, μεγίστων συμφορῶν διεργάται·
Ὧν εἰ τεφρώσεις τὴν δορὰν τῶν ὀστράκων,
Ἀλφοὺς ἀναιρεῖς· εἰ δὲ συμπλέξας μέλι,
Τὴν ξηρὰν ὑγρῷ στοιχειώσεις αἰθάλην,
Οἴδημα γαστρὸς καὶ ποδῶν ἐπιρρύσεις,
Νεύρων τε πληγὰς καὶ ζοφώσεις ὀμμάτων,
Καὶ τὴν περὶ ῥινῶν αἱματόρροιαν σβέσεις·

Τῆς ἔνδον αὐτῷ σαρκὸς ἠφανισμένης·
Οὕτω γὰρ αὖθις γίνεται σεσωσμένος,
Πυρὶ στομωθεὶς ἢ διαιρεθεὶς ξίφει,
Ἢ καὶ μελικράτῳ τι, καί τινι δρόσῳ,
Πρὸς τὴν ἰατρεύουσαν ἀρρήτως χερσίν,
Στύφουσαν ἢ ψύχουσαν ἢ καθαρσίαν,
Εὕρων ἐκείνου τοῦ μέλους ἀνάστασιν;
Πῶς οὖν μελίκρατόν τι καὶ πῦρ καὶ ξίφος,
Καὶ μὴν ὀπὸς καὶ ῥίζα, καὶ χοῦς καὶ δρόσος,
Εἴργει τὸ ῥεῦμα, καὶ τὸ δέρμα συλλέγει,
Ἢ τὴν παλαιὰν σάρκα προσκαλούμενα,
Ἢ σῶμα προσπλάσσουσι τὰ τῷ πάλαι νέον;
Ὁ δὲ πλάσας τὸ σῶμα μὴ συναρμόσει
Ῥυὲν τὸ σῶμα, καὶ σαπῇ κεχωσμένον,
Ἢ τὴν παλαιὰν δερματώσας οὐσίαν,
Ἢ τῷ φθαρέντι καὶ σαπέντι σαρκίῳ,
Χιτῶνα λεπτὸν * ἐμβαλὼν ἀφθαρσίας;
Ποίας δὲ καὶ τύχωμεν ἐλπίσιας,
Εἰ τοὺς ἰατροὺς τοῦ γεώδους σαρκίου
Ἄγειν ἐῶμεν καὶ φέρειν τὰ σώματα,
Ὡς ἂν δοκῶσι, καὶ δοκῶσι χρόνους,
Μηδὲν δὲ δῶμεν τῷ Γαληνῷ τῶν ὅλων.
Ψυχῶν ἰατρῷ, πρὸς φιλάνθρωπον τέλος
Τῷ σῶμα νεκρώσαντι τῆς ἁμαρτίας,
Ὑπνωτικὸν δὲ φάρμακον δεδωκότι,
Ὅπως τὸ ῥεῦσιν τῆς φθορᾶς ἀποξέσας
Ἄρρευστον ἡμῶν ἐξεγείρῃ τὴν φύσιν;
Ἢ πῶς ὁ τοῦ Μάνεντος ἐμμανὴς λόγος

Αὐτὰ

Ac prorſus intus putrefacta eius caro:
Sic ſanitati reſtituitur priſtinæ,
Igne ſolidatus vel reciſus cuſpide,
Mulſive ſucco, vel liquore roſido:
Pro vi medendi abſcondita iſtis inſita,
Quæ purget, aſtringat, vel etiam frigeret:
Nanciſcitur membri reuiuiſcentiam.
At quo modo ignis, mucro, vel mulſum & liquor,
Radicula aut puluis, vel humor roſidus,
Fluxum coercent, vel cutem conglutinant,
Aſcita veteri cum caro eſt carni recens,
Aut corpus effœtum virens fit ac nouum?
Et fictor ille corporis, quare minus
Connectet ipſum putre & aggeſtum ſolo,
Seu priſtinam pelle induat ſubſtantiam,
Seu marcido vel flaccido corpuſculo
Æternitatis donet exilem togam?
Qua præditi igitur nos ſumus fiducia,
Si terreo hoc medentibus corpuſculo,
Artus agendos & ferendos tradimus
Quocunque libitum eſt, ſi vel in peius velint:
At nil Galeno demus illi maximo,
Qui curat animos, atque amore in nos ſuo
Peccato amicum corpus emori ſinit,
Et pharmacum nobis ſoporiferum exhibet:
Mortalitatis fluxum vt abradens genus,
Quæ non fluat pereatve naturam excitet?
Iam quî Manetis ſermo furibundi viri

Exercet in nos rabiem,& infit talibus:
Si corpus iſtud denuo excitabitur,
Idem quoque rurſus fata mortis ſentiet,
Cum felle,phlegma,prœlii modumque,habens:
Quamquam intuetur propriorum vulnerum,
Hanc fiſtulam putrem,liquores corporis
Tanquam ad aciem inſtructam cientem maxime,
Cholera nigra flauaque dimicantibus,
Fuſaque pituita cruore cum rubro.
Labantibus cunctiſque congeſtis ſimul,
Pugnam videt, non exitum certaminis:
Vibicibus nec ſtatuit ipſis fidere,
Vt putrefactis tabe cunctis artubus
Recens cutis renaſcitur,non putrida:
Et copulantur ſciſſa quæ prius,inuicem,
Ex prœlio quo congredi hæc ſecum autumat.
Aut quî probaretur,ratio quod dictitat,
Eſt omnium conſenſio & confluxio,
Si pugna diſcors fuerit hæc concordia?
Quî fluxa res concreta mox euaderet,
Præſens niſi hæc pugnæ vrgeat neceſſitas,
Bilis calore phlegma cum fouet ſuo:
Aut ni iſte feruor temperetur frigore,
Vel ſiccitas humoribus bellum inferat?
Non ergo vere prœlium eſt hoc prœlium,
Sed congregandi potius illud vim obtinet,
Quam diſgregandi rite quæ connexa ſunt:
Concretionem arcens,quoad ligamina

Iſthæc

Λυθέντα καθ' ἡμῶν, καὶ λαλεῖ πεφυρμένα,
Ὡς εἴγε πῶς τὸν ἐξεγείρεται πάλιν
Τὸ σῶμα τοῦτο, καὶ φθαρήσεται πάλιν,
Χολὴν ἔχον καὶ φλέγμα, καὶ λύσιν μάχης·
Καίπερ θεωρῶν τῶν ἑαυτοῦ τραυμάτων
Τὴν σπιλικὴν σύρραγα τοὺς χυμοὺς ὅλους
Ὡς πρὸς μάχην θήγουσαν ἀνθωπλισμένην,
Χολῆς μελαίνης καὶ χολῆς ξανθοπλόκου,
Καὶ φλέγματος πρὸς αἷμα συμπεπλεγμένου·
Καὶ συῤῥυέντων καὶ πεφυρμένων ὅλων
Μάχην θεωρῶν, μὴ θεωρῶν τὴν λύσιν,
Καὶ μηδὲ τοῖς μώλωψι προσθεῖναι θέλων,
Ὡς καὶ σαπέντων ἐκ φθορᾶς τῶν ὀργάνων,
Ἄσηπτον αὐτοῖς ἀντεγείρεται δέρας,
Καὶ συμβιβασμὸς γίνεται τῶν σχισμάτων
Ἐκ τοῦ παρ' αὐτοῖς ὡς νομίζεται μάχης;
Ἢ πῶς φυλαχθῇ τὸ λογικῶς εἰρημένον,
Σύμπνοια καὶ σύῤῥοια τῶν ὅλων μία,
Εἴπερ τὸ σύμπνουν σχίσμα γίνεται μάχης;
Ἢ πῶς τὸ ῥευστὸν εὑρεθῇ πεπηγμένον,
Εἰ μὴ παρούσης τῆς ἀναγκαίας μάχης,
Θάλψει τὸ φλέγμα τοῦ χολῆς ἡ θερμότης
Ἢ συγκερασθῇ θερμότητι ψυχρότης,
Ἢ ξηρότης * εὔικμον δεσπόσει μάχην;
Οὐ κυρίως οὖν ἐστὶν ἡ μάχη μάχη.
Συνεκτικὴ δὲ μᾶλλον, ἢ τοὐναντίον
Χωριστικὴ πέφυκε τῶν ἡρμοσμένων·
Σφίγγουσα τὴν σύμπηξιν, ἄγει τὴν δέσιν

Λύσῃ τὸ τοῦ σφίγξαντος ἄῤῥητον κράτος.
Ὡς γάρ τις οἶκον δημιουργῆσαι θέλων,
Καὶ σφῆνα * πήξας σφαιροσωθέτου στέγης,
Οἶδεν μόνος τὸ σφίγμα, καὶ * λύει μόνος·
Οὕτως ὁ τὴν ἔνσαρκον οὐσίαν κτίσας,
Ὅταν δέοι τὸν οἶκον ἐλθεῖν εἰς λύσιν,
Οὐ φλέγμα κινεῖ καὶ χολὴν πρὸς τὴν λύσιν,
Ὡς ἐνδεὴς ὢν ὑλικοῦ παρεργάτου·
Ἀλλ' ἐκβαλὼν τὸν σφῆνα τὴν ψυχοκράτην,
Ὡς οἶδεν, ὡς ἔσφιγξε, καὶ λύει μόνος.
Ὅταν δὲ τὴν σύμπηξιν ἁρμόσαι θέλῃ·
Κτίσαι γὰρ αὖθις βούλεται τὴν οἰκίαν,
Πτῶσιν παθοῦσαν ἐξ ἀδήλων πνευμάτων·
Εἰ καὶ χολὴν καὶ φλέγμα καὶ πνεῦμα λάβοι,
Ἄσβεστον ὥσπερ συμβιβάζων ὀστράκῳ·
Χυλοὶ γάρ εἰσι καὶ μέρη τοῦ κτίσματος·
Τὸν σφῆνα πήξας, ὥστε λύσαι μηκέτι,
Ἄφθαρτον ἡμῶν ἐξεγείρει τὴν φύσιν.
Πλὴν ταῦτα πρὸς Μαίεντα τὸν μεμηνότα·
Ἡμεῖς γὰρ ἴσμεν ὡς * ἐναλλαγὴν δέον
Τὸ θνητὸν ἡμῶν τοῦτο προσλαβεῖν δέρας,
Ὃ σπείρεται μὲν ἐν φθορᾷ τεθαμμένον,
Ἀνίσταται δὲ τῆς φθορᾶς ἀντιστρόφως,
Ἄφθαρτον, ὡς ἔδοξε τῷ παντεργάτῃ.
Οὕτως ὁ πλάστης καὶ τὶ χυλῶσαι θέλῃ
Τὸ σῶμα τοῦτο, καὶ τὶ λεπτῦναι πλέον,
Ὅμως ἄσηπτον τῶν σαπέντων τὴν φύσιν,
Ὡς τραῦμα νεκρὸν, δέρματι καὶ συλλέγει·

Ἀρκεῖ

Isthæc ligantis robur ingens dissipet.
Vt architectari domum si quis velit,
Ille cuneum testudini tecti inserens,
Nexum tenetque solus,& soluit vbi vult:
Sic carnis hanc qui condidit substantiam,
Cum destrui totam necesse sit domum,
Non phlegma nec bilem ciet soluens
opus,
Vt artificis opera & manu cuiusdam
egens:
Sed amouens cuneum, animi retinaculum,
Vt nouit,vt ligauit, idem diruit.
At cum coagmentata vult componere,
(Nam denuo ædificare libet istam domum,
Quæ corruit vi flaminum latentium)
Si spiritum,bilem atque pituitam capit,
Calcem quasi addat fabricæ testaceæ:
Atenim sapores conditi operis membra
sunt:
Ita cuneum infigens vt haud solui queat,
Nostram excitat naturam,& æternam facit.
Hæc in Manetem mente captum dixero:
Nam scimus immutationem consequi
Mortale nostrum corpus, & nostram cu-
tim,
Quæ seminatur morte in atra condita,
Resurgit at contrario morti modo,
Æterna,vt opifici omnium visum est Deo.
Sic conditor,seu corpus humore hoc velit
Exuberare, aut tenue gracileque reddere,
Non iam caducam fragilium naturam, vti
Emortuam plagam,cute obducens tegit:

 Nam

Nam illi ſat eſt verbum, creetur vt caro,
Qui viſcera indagat ſoli, fluctus videt,
Et ſparſa membra congregat iacentium:
Seu piſcis artus hominis & crudos rapit,
Ac ruſticanus poſtea piſcem vorat,
Atque vrſus illum, tum canes hanc bel-
luam,
Et vultur hos, ſepulcra vero vultures:
Tandemque in omne permeet rerum
genus,
Iactatus in tot fluxiones exteras,
Intra ſuos tamen moratur terminos,
Signo notatus conditoris & manu.
Iam ſi quis infirmiſſima vel dextera,
In quinque ramos explicans digitos ſuos,
Far, ordeum, milium capiat, aut triticum,
Leguminumve multitudinem omnium,
Diſcernere ac diuidere nouit optime
Hoc iſtud, & ſociare naturas pares,
Adponit & genus ad genus facillime:
Cur non lapideum cor poteſt compren-
dere
Vt Conditoris in manu locatum opus
Concurrat ad noſtram reuiuiſcentiam,
Et colligat, ceu quæſtor æs tributaque,
Hinc inde particulas reliquiarum leues,
Arterias, neruoſque, carnem & ſanguinem,
Et omne membri quod latebat fruſtulum:
Adducat & partes reſiduas ſingulis:
(Sunt namque ſignatæ notis vſque ad pi-
lum)
Naturam & omnem deferat ſcriptam ſuum

Ad

Ἀρκεῖ γὰρ αὐτῷ πρὸς τὸ σαρκῶσαι λόγος,
Τὴν γῆν ἐρευνῶν, καὶ τὰ κύματα βλέπων,
Καὶ συλλέγων τὰ κῶλα τῶν κοιμωμένων,
Καὶ κἄν τις ὠμόσαρκον ἀνθρώπου κρέας
Ἰχθὺς σπαράξῃ, καὶ τὸν ἰχθὺν ἀγρότης,
Καὶ τοῦτον ἄρκτος, καὶ τὸ θηρίον κύνες,
Γῦπες δὲ τούτους, τοὺς δὲ γῦπας οἱ τάφοι,
Καὶ πάντων ἁπλῶς ἀνθυποδράμοι φύσιν,
Εἰς ἀλλοφύλους ἀντικλώμενος ῥύσεις,
Ὅμως ἔσω πέφυκε τῶν ὁρισμάτων,
Τῇ χειρὶ τοῦ κτίσαντος ἐσφραγισμένος.
Οὐκοῦν ἐάν τις χειρὸς εὐτελεστάτης
Τοὺς πενταχόρδους ἐξαπλώσας δακτύλους,
Κριθάς, ὀλύρας, κέγχρον ἢ σῖτον λάβοι,
Ἢ πλῆθος ἁπλῶς σπερμάτων πεφυρμένων,
Οἶδεν διαιρεῖν καὶ μερίζειν εὐθέτως
* Ἐκεῖνο, τοῦτο, καὶ συνάπτει τὰς φύσεις,
Καὶ ῥᾷστα συντίθησι πρὸς γένος γένος·
Πῶς καὶ λιθώδης οὐ συνῄσει καρδία,
Ἐν χειρὶ τοῦ κτίσαντος οὖσαν τὴν κτίσιν,
Ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς συνδραμεῖν ἀναστάσει,
Καὶ συγκομίζειν ὥσπερ * ἄλλος τοὺς φόρους,
Ἐκεῖθεν ἔνθεν τὰς φορὰς τῶν λειψάνων,
Ἀρτηρίας τε νεῦρα, σάρκας καὶ φλέβας,
Καὶ παντὸς ἄρθρου συλλογὴν κεκρυμμένου,
Συνεισάγειν δὲ τὰς ἑκάστου λοιπάδας·
Εἰσὶ γὰρ ἄχρι καὶ τριχὸς γεγραμμέναι·
Φέρειν τε πᾶσαν τὴν ἐναπόγραφον φύσιν

Τῇ

Τῇ πρὸς τὸν αὐτῆς δεσπότην περιστάσει,
Ὅπως ὑφέξῃ τοῖς ἐπείκταις ἀγγέλοις
Τοὺς συλλογισμοὺς τῶν χρεῶν καὶ τῶν * τόκων,
Καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῆς γεώδους καρδίας,
Σπόρου τι καρπὸν καὶ ἀπορίας ἀκαρπίαν,
Ζυγοῦ τι λεῖμμα καὶ ῥοπῆς δυσθυμίαν,
Καὶ πᾶσαν ἁπλῶς ψυχικὴν λειτουργίαν.
Οὕτως ἑαυτὸν τῆς ἐνεργείας ἔθου
Γνωστὸν παρ' ἡμῖν καί περ ὢν κεκρυμμένος·
Ὅσον γὰρ ἡμᾶς τῶν ὑπερτέρων νόων
Ὑπερβέβηκεν ἡ θεόπνους ἀκρότης,
Τοσοῦτον αὐτὰς αἱ μέσαι, καὶ τὰς μέσας
Τρίτη τις ἄλλη τάξις ἀρχικωτέρα,
Ἢ μᾶλλον ἐμπέφυκε τῇ πανομμάτῳ,
Καὶ τῇ πτερωτῇ τοῦ πάχους ἐπικτίσει,
Ἡ πρὸς τὸ θεῖον ἀγχιγείτων ἀκρότης·
Ὅσον γὰρ ἐγγίζουσι, τὰς ἀποστάσεις
Ποιοῦσι μείζους, καὶ ξενοτρόπῳ λόγῳ
Τὰς προσθέσεις ἔχουσιν ὡς ἀφαιρέσεις.
Εἰ γὰρ τὸ τῆς γῆς τοῦτο πῦρ ὁ προσβλέπων,
Πόρρω μὲν ἑστὼς θέλγεται πρὸς τὴν θέαν,
Ἀφίσταται δὲ τῇ φλογὶ προσεγγίσας·
Πῶς πρὸς τὸ πῦρ ἐκεῖνο τῆς * ἀφλεξίας,
Ὁ μᾶλλον ἐγγύς, καὶ πέφυκεν ἄγγελος,
Μὴ μᾶλλον ἐκστῇ καὶ διαστῇ τῷ φόβῳ,
Ἐν * πυρσοφεγγεῖ καὶ θεοκρυφεῖ γνόφῳ,
Ἀφεγγὲς εὑρὼν καὶ τὸ πῦρ καὶ τὴν φλόγα;
Ἐνθεῦτεν ὡς ἔοικεν ἐγγίζει πλέον

Ἡ τῶν

Ad principem, cum venit opportunitas:
Vt instigantibus angelis respondeat,
De debitorum & fœnoris rationibus,
Cordisque primitias ferat ficti ex humo,
Et seminis fructum, sterilitatem & sati,
Libræque defectum, æquitatem & ponderis,
Et omne plane munus animi & ingenI.
Sic temetipsum operationibus tuis
Prodis, licet sis abditus mortalibus:
Quantum anteit sedenim altiorum mentium
Nos eminens diuinaque excellentia:
Tantum hasce mentes mediæ, & in medio sitas
Ordo superior tertius, qui dignior,
Magisque adhæret ordini oculatissimo,
Et aliti velocitate prædito,
Vicina numini supremo summitas:
Nam quo propius absunt, suas distantias
Remotiores indicant, more & nouo
Accessionem vt deminutionem habent.
Etenim procul si terreum qui ignem aspicit
Exhilarat aspectu illius oculos suos,
Vicinus at flammæ recedit ocius:
Quî tandem ab igne non cremante Numinis,
Quo abesse propius angelus quiuis solet,
Non hoc magis stupescet attonitus metu,
In fulgida & sacra Deo caligine
Non lucidum ignem nactus & flammam simul?
Accedit illuc, vt videtur, proxime

Natura

Natura plena oculis Cherubin plurimis,
Dum cernit,& conniuet intuens nimis.
Nam conditæ rei horridum incussit metum
Qui primus excidit a polo istuc Lucifer,
Et plus videndi,nil videns,pœnas luit.
Vt sit relictum & prorsus abiectum nihil,
Inspectione aut destitutum prouida,
Late & patente,mundi opificis optimi:
Ast cuncta quendam finem ad vtilem data,
Ipsumque fœnum, arbusta, belluæ quoque,
Mutique pisces qui Salaciæ incolæ,
Volucresque eodem gurgite enatæ maris:
Quin rigida saxa præuenit summi Dei
Compendiarium, elegans, subtile opus.
Nam morbus aliquo lapide tristis pellitur;
Ast alius ad se pertrahit ferrum lapis:
Aliique silices ignis accendunt faces,
Quîve vndeve excitas foris,plane haud scio:
At fulgurum frangit lapis quidam impetum:
Exstinguit ignem appensus externum lapis.
Nec vi id lapis præstat sua,discas at hinc
Prodesse lapides cum Deus vult maxime:
Nos propter ipsos hoc verentes dedecus
Iuuare discamus,pares saxis licet.
Iam gleba sistit sputa fœda sanguinis:
Argilla remedium est salubre torminum:
Fœnique flos sparsus dolores mitigat:
Radicis at succus vim habet cathartici:

Et gut-

Ἡ τῶν Χερουβὶμ ὀμματόπλουτος φύσις,
Βλέπουσα, καὶ μύουσα τὸ βλέπειν πλέον·
Φρικτὴν γὰρ ἐντέθεικε τῇ κτίσει φόβον
Ὁ πρῶτος εἰς γῆν ἐκπεσὼν ἑωσφόρος,
Βλέπων ἀμέτρως, καὶ παθὼν τὸ μὴ βλέπειν.
Ὡς μηδὲν εἶναι παντελῶς ἀνειμένον,
Ἡ τῆς παναρκοῦς καὶ σοφῆς ἐποψίας
Τοῦ δημιουργήσαντος ἐξῃρημένον,
Εἶναι δὲ πάντα πρός τι χρήσιμον τέλος,
Καὶ μέχρι χόρτου, καὶ φυτῶν καὶ θηρίων,
Καὶ τῶν ἀφώνων τῆς θαλάσσης ἰχθύων,
Καὶ τῶν ἀπ᾽ αὐτῆς ἐκφυέντων ὀρνέων·
Φθάσαι δὲ μέχρι τῶν ἀποκρότων λίθων,
Τὴν * συντομουργὸν τοῦ θεοῦ λειτουργίαν.
Εἴπερ νόσους μὲν ἐξελαύνεται λίθῳ,
Ἄλλος δὲ τὸν σίδηρον αὐθέλκει λίθος,
Ἄλλοι δὲ πυρσοὺς ἀντανάπτουσι λίθοι,
Οὐκ οἶδα πῶς ἔσωθεν ἐξωθουμένους.
Καὶ τοὺς κεραυνοὺς ἄλλος ἀμβλυώει λίθος,
Καὶ πῦρ νόθον σβέννυσιν ἐξηρτημένος·
Οὐχ ὡς λίθος δρῶν, ἀλλ᾽ ὅπως μάθῃς, ὅτι
Θεοῦ θέλοντος ὠφελοῦσι καὶ λίθοι·
Καὶ τὴν δι᾽ αὐτοὺς ἐντροπὴν δεδεικότες,
Πεισθῶμεν ἡμεῖς ὠφελεῖν κἂν ὡς λίθοι.
Εἴργει δὲ βῶλος αἱματόπλυτον χύσιν,
Πηλὸς δὲ σωτὴρ γίνεται δυσεντέροις·
Ἄνθος δὲ χόρτου, πάσμα γίνεται πάθους·
Ὀπὸς δὲ ῥίζης φάρμακον καθαρσίου·

Σπαγὼν

Σταγὼν δὲ κέδρου κνησμονὴν ἀποξέει.
Ἐπωφελὴς δὲ πικρότης ἀψινθίας,
Ὑπεργλυκάζον εἰς περίστασιν μέλι.
Καὶ τῶν βάτων δὲ τῶν ἀκάρπων οἱ κλάδοι,
Ἀποικίλους φύουσι τοὺς ἱπποκεράτους·
Καὶ τοὺς ἀκάρπους μὴ φοβουμένη νόμους
Ἐκ τῶν ἀκάνθων γίνεται σωτηρία.
Καὶ τέφρα καὶ χοὺς ὠφελοῦσι τὰς τρίχας·
* Τοῖς γὰρ παθοῦσιν ἐκ κρύους ἀβλεψίαν,
Καπνὸς γαληνὸς γίνεται παρ' ἐλπίδα·
Νάρκη δὲ ναρκοῖ τὰς ἀφὰς τῶν ὀργάνων·
Ἔστι γὰρ ἐν δέοντι καὶ νάρκης χάρις.
Στέαρ δὲ φώκης φλεγμονὰς οἰδημάτων
Σβέννυσιν, ὥσπερ τὰς καμίνους ἡ δρόσος.
Καὶ συμφλεχθέντων ἱπποκάμπων αἰθάλη,
Σφίγγει τρεμούσας ἐκρυῆναι τὰς τρίχας.
Τρυγὼν δὲ παύει τῶν ὀδόντων τοὺς * κλόνους,
Ὡς ἐν ταλάντῳ τεχνικὸς ζυγοστάτης,
Τὸ κέντρον αὐτῆς * ἐντεθεῖσα τοῖς πόνοις.
Καὶ βρῶσις ἁπλῆ τοῦ σκάρου τῶν ἐντέρων,
Εἴργει τὸ ῥεῦμα τῶν παρ' ἡμῖν ἐντέρων.
Ποθεὶς δὲ χυλὸς τῶν κωβιῶν πετροστέγων
Ὄχημα γαστρὸς γίνεται πεφραγμένης.
Φθίσιν δὲ καὶ χίμετλα, καὶ τῶν σκορπίων
* Φθάνει τὰ κέντρα, καὶ καταψύχει πόνους
Τοὺς λυσσοδήκτους, τοὺς δὲ καρκίνους ξέει
Καρκῖνος ἐλθὼν ἐκ βυθοῦ θαλαττίου·
Σοφίζεται δὲ καὶ πρὸς ἄγραν ὀστρέων.

Ψάμμον

Et gutta cedri detrahit pruriginem.
Abſinthii ſed amaror eſt valde vtilis:
Mel leniter fuſum iuuat in anguſtiis.
Aſperrimorum ſentiumque ſurculi
Hippocratis ſimplicia gignunt remedia:
At ſterilium leges minus verentibus,
Medicina ſunt ſpinæ ſalubris maxime.
Iuuant ciniſque & puluis & parui pili:
Nam ſentienti cæcitatem a frigore,
Fumus Galeni præter omnem ſpem vice eſt.
Torpere ſed Torpilla res tactas facit:
Nam cum eſt opus, Torpedo confert gratiam.
At Phocæ adeps plagas tumorum turgidas
Exſtinguit, vti dulcis caminos ros ſolet.
Fuligo aduſtorum Hippocamporum nigra
Arctat capillos, ne trementes defluant.
Turturque mitigat dolores dentium,
Si, vt libripens peritus in trutina facit,
Acumen inferat ſuum doloribus:
Scarique ſimplex viſcerum comeſtio,
Grauem coercet fluxionem viſcerum:
Hauſtuſque ſuccus Gobii ſaxatilis,
Ventris vehiculum, cuius obſtructum eſt iter.
Tabemque, & vlcera pernionum, & ſpicula
Sæua anteuertit ſcorpionum, & frigerat
Morſos cane a rabido, ſimul radit feros
Cancros marinus Cancer exortus ſalo:
Edoctus ad prædam oſtreorum idem quoque eſt:

Hian-

Hiantibus namque his arenam dum in-
iicit,
Ne comprimant patulas ſuas conchas
vetat,
At ianuis laxis ſali iſte callidus
Fur allicit cibum in receſſibus abditum.
Et pulmo piſcis in maris ſpirans cauis,
Commune cui cum cæteris nîl piſcibus:
Rudis figura, incognitum ſpectaculum,
Animo carens vitaque, ſed leuiter modo
Seſe explicans, & colligens mox per vices:
Diros pedum ardores calentium nimis,
Si conteratur, leniet pulcherrime.
Neruos at a contractione languidos,
Adeps Leonis ampliare dicitur.
Ac ſanguis hirci paſſione liberat
Et cantharos refugit reflexis cornibus
Tremens febris quartana, flagransque i-
gnibus.
Subtili Aſilorum fauilla, qui labor
In luſcioſis cernitur, leuabitur:
Nam ſyllabæ ambiguæ minime vult par-
cere
Natura ad æmulationem operis ſe habens.
Sunt Cochleæ terrenæ & æquoris incolæ
Ingentium cauſæ bonorum paruulæ:
Nam ſi cinere teſtarum operieris cutem,
Albas notas delebis: at melle illitam
Siccam fauillam ſi humido perfuderis,
Ventris tumorem, influxiones ac pedum,
Neruorum & vlcera, luminumque nubila,
Fluxumque ſiſtes ſanguinis de naribus:

Ψάμμον γὰρ αὐτοῖς ἐμβαλὼν χασμωμένοις,
Εἴργει προσελθεῖν τὰς λαβὰς τῶν διπτύχων·
Ἀνειμένων δὲ τῶν θυρῶν ὁ τοῦ σάλου
Κλέπτης ἀναρπᾷ τὴν τροφὴν κεκρυμμένην.
Ἰχθὺς δὲ πνεύμων τοῖς σάλοις * ἐπιπνέων,
Ὧι μηδέν ἐστιν ἐμφερὲς πρὸς ἰχθύας,
Ἄμορφος εἰκὼν, δυσδιάγνωστος θέα,
Ἄψυχος οὐκ ἔμψυχος, ἀλλ' εἰκῆ μόνον
Δοκῶν ἑαυτὸν ἐξαπλοῦν καὶ συλλέγειν,
Τὰς δυσκαθέκτους τῶν ποδῶν ὑπερζέσεις,
Ὡς οὐδὲν ἄλλο, προστριβεὶς ἀποτρέπει.
Καὶ νεῦρα μὲν σπασθέντα συστολῆς βίᾳ,
Λέοντος, ὡς λέγουσιν, εὐρωώει στέαρ.
Πάθους δὲ λύτρον αἷμα γίνεται τράγου.
Καὶ τοὺς κεράστας εὐλαβεῖται κανθάρους
Τὸ φλεκτικὸν πῦρ τοῦ τεταρταίου τρόμου.
Καὶ τῇ χνοώδει τῶν μυώπων αἰθάλῃ,
Τὸ τῶν μυώπων ἐξορίζεται πάθος·
Οὐ φείδεται γὰρ συλλαβῆς ὁμωνύμου,
Εἰς ζῆλον ἔργου * συγκρατουμένη φύσις.
Εἰσὶ δὲ καὶ γῆς καὶ θαλάσσης κοχλίαι
Μικροὶ, μεγίστων συμφορῶν εὐεργέται·
Ὧν εἰ τεφρώσεις τὴν ξηρὰν τῶν ὀστράκων,
Ἀλφοὺς ἀναιρεῖς· εἰ δὲ συμπλέξας μέλι,
Τὴν ξηρὰν ὑγρῷ στοιχειώσεις αἰθάλην,
Οἴδημα γαστρὸς καὶ ποδῶν ἐπιρρύσεις,
Νεύρων τε πληγὰς καὶ ζοφώσεις ὀμμάτων,
Καὶ τὴν περὶ ῥινῶν αἱματόρροιαν σβέσεις·

Καὶ θαυμάσας τὸ θεῖον ὑμνήσῃς κράτος,
Βαλὼν ἐν ἀντίφραγμα μυρίαις νόσοις.
Πόθεν δὲ καὶ πῶς ταῦτα γίνεται θέλων
Εἰπεῖν, ἀπερμάτιστον * ἀντλήσῃς βάθος.
Καὶ τῶν ἀναγκαίων γὰρ ὥς φασι πόρων,
Ὁ βλέννος εἴργει τὰς ἀκουσίας ῥύσεις.
* Λύκου δὲ γλῶσσα προστιθεῖσα νηπίοις,
Λύει τὰ κλεῖθρα τοῦ ἀφώνου γλωσσίδος,
Λίθους δὲ * πέτλιξ τῶν ποδῶν περιγλυφεὶς,
Ὁπλος λιθουργὸς εἰς περίστασιν τίνου.
Καὶ ψυχρὸς ἰὸς θερμὸν ἔσβεσεν πάθος·
Ὅπου δὲ θερμῷ ψυχρὸς ὤκλασεν πόνος.
Καὶ σὰρξ ἐχιδνῶν ἀντιφάρμακος δόσις,
Καὶ σφίγμα σαρκὸς γίνεται λωβουμένης·
Τὸν ῥοῦν γὰρ ἵστα, καὶ τὸν ἰχῶρα ξέει,
Καὶ σωματουργεῖ τὰς ῥεούσας εἰκόνας,
Μορφοῦσα τὰ πρόσωπα τῆς ἀμορφίας.
Καί που τινὲς λέγουσιν ὡς φρικτοῦ πάθους
Εἰς λοιμὸν εἰσφρήσαντος ἐντρόμῳ ζέσει,
Πνέοντος αὔραν τοῦ νοσοῦντος ἐσχάτην,
Ἤδη παρ' αὐτὰς τῆς ταφῆς τὰς εἰσόδους,
Τὸ κέντρον ἐνθεὶς ἐξ ἀδήλου σκορπίου,
Ἰῷ τὸν ἰὸν ἀντιτάξας πρὸς μάχην,
Ἠμβλυωσεν· ἠμαύρωσε συγκράσει ξένῃ,
Ψύξιν βαλὼν ἄπληστον ἀκράτῳ ζέσει.
Οὕτως ἕκαστα συμφερόντως ἡ χάρις,
Καὶ πρός τι ῥυθμίσασα τῶν ἀγωγίμων,
Οὐδὲν περιττὸν οὐδὲ λεῖπον εἰσάγει,

Καὶ

Et prædicabis hinc Dei potentiam,
Dum mille morbis vnicum obicem subiicis:
Ast vnde, quo pactove fiant talia,
Narrare si velis, profundum exhaurias.
Nam Blennus internis meatibus, vt ferunt,
Fluxus vetat, qui sponte non euenerint.
Linguam at lupinam si applices infantibus,
Statim resolues claustra mutæ lingulæ.
Ruptos lapillos, fissionibus pedum,
Lapidarius torret, dolorem vt mitiget.
Virusque rigidum æstus calores comprimit:
Calido at liquori frigidus cedit dolor.
Ac pulpa Echidnarum veneno opponitur,
Carnemque mutilam astringit atque sauciam:
Nam fluxionem sistit & saniem eluit,
Restaurat & corpus fluentum imaginum,
Deformitati reddat vt formæ decus.
Et asserunt nonnulli in horrida lue
Grassante morbo, per tremores feruidos,
Agitante iam ægro spiritum vitæ vltimum,
Portis in Orci ipsis, sepulcri & limine,
Si spiculum ignoti inseras tum scorpii:
Virus veneno, prœlio opponens fero,
Retundit eneruatque mixtura noua,
Cum maximum algorem calor tantus capit.
Ita singulas res gratia ipsa commode
Ad quippiam adnectens eorum quæ iuuant,
Nihil redundans intromittit, nil minus:

Ad corticem vſque vel pilos vel lacrymas,
Lutum quoque ipſum, fumum, & olida
ſtercora:
Quanquam hæc quidem pleroſque mortales latent,
Aſt alia nota commodis ſatis ſuis.
Dumtaxat in rebus mali reliquum nihil,
Cum ſint venuſta, rite & effecta omnia.
Quis dum aſpicit pulchrum racemum, non ſtupens
Miratur humorem igneum ligno inditum?
Et vt folia, caduca grana fluxaque
Circum plicata veſtiant, vis ne imbrium
Lædat quod eſt tenerum, vel ardor flammeus
Solis perurat, aut liquores extrahat.
Quis Malogranati cutem bene diuidens,
Noſcenſque carbonum vuidorum ipſum ordinem,
Vt ſinguliſque cellulis ſerie ſitis,
Sæpes ſecatque & ſeparat confinia:
Membrana laqueos paruulos tendit rubens,
Ne mollitudinem liquorum quid grauet,
Neu comprimatur vinculorum nexibus,
Atque inde Mali ſuccus excidat tener:
Neue effluens granum alterum corrumperet:
Non altiorem mente cauſam cogitans,
Prius cibum quam ſumat, opificem canit?
Mens namque, natura ſua celerrima,
Miraculum linquens, ad authorem aduolat.
Quis inſerens lac ſolidum in immenſo mari,
Albos lapillos vnioneſque educat?
Vnde hunc virorem dat Smaragdo maximum
Natura

Καὶ μέχρι φλοιῶν καὶ τριχῶν καὶ δακρύων,
Καὶ μέχρι πηλοῦ καὶ καπνοῦ καὶ κοπρίας·
Εἰ καὶ τὰ μὲν λέληθεν ἠγνοημένα,
Τὰ δὲ πρόδηλον εὗρε τὴν διήγησιν·
Ὡς πρός τι φαῦλα μηδαμῶς λοιπὸν λέγειν,
Ἀστεῖα πάντα καὶ καλῶς εἰργασμένα.
Τίς γὰρ θεωρῶν βότρυν, οὐ κατεπλάγη
Τὸν δόντα θερμὴν ὑγρότητα τῷ ξύλῳ,
Καὶ πῶς τὰ φύλλα τὰς ἐπίμους εἰς ῥύσιν
Ῥάγας περιπλύσσουσι, μὴ βροχῆς βέλος
Πλήξῃ τὸ χαῦνον, ἢ φλογώδης ἡλίου
Φρύξασα θέρμη τοὺς ὀπὺς ἐξικμάσῃ.
Τίς δέρμα ῥοιᾶς εὐδιαιρέτως σχίσας,
Καὶ τὴν θέσιν γνοὺς τῶν ἐνύγρων αἰθεράκων,
Καὶ πῶς ἑκάστῳ συντιθέντι χωρίῳ,
Φραγμὸς μεσάζει καὶ μερίζει τοὺς ὅρους·
Ὑμὴν φλογώδης λεπτὰ τείνων σπαρτία,
Μήπως βαρυνθῇ τῶν ὀπῶν ἡ χαυνότης,
Καὶ θλίψιν ἕξει τῇ δέσει τοῦ σφίγματος,
Κἀντεῦθεν ἰκμὰς τῆς ὀπώρας ἐκπέσῃ,
Σήψῃ τι κόκκος ἄλλος ἄλλον ἐκρέων·
Οὐ τὴν ὑπὲρ νοῦν ἐννοήσας αἰτίαν
Πρὸ τοῦ φαγεῖν ὕμνησε τὸν παντεργάτην;
Ὁ νοῦς γὰρ εὐθὺς, ὡς ταχύδρομος φύσει,
Ἀφεὶς τὸ θαῦμα πρὸς τὸ αἴτιον τρέχει.
Τίς ἐμφυτεύσας τῷ βυθῷ πηκτὸν γάλα,
Τοὺς μαργαρίτας λευκοδέσμους ἐκτρέφει;
Πόθεν χλοάζει τῶν σμαράγδων ἡ φύσις

Εἰς πάντα καιρόν; οὐ γὰρ εἰς ἔαρ μόνον.
Τίς αὖθος ἐνέθηκε σαπφείρῳ λίθῳ,
Εἰ μηδὲν αὖθος ἐν λίθῳ φυτεύεται;
Πόθεν πυραυγὴς ἡ βαφὴ τῶν ἀνθράκων,
Εἰ ψυχρότητι πᾶσα πήγνυται λίθος;
Τίς ταῦτα ποιεῖ καὶ συνιστᾷ καὶ τρέπει,
Εἰ μὴ τὸ σὸν βούλημα καὶ τὸ σὸν κράτος,
Τοῦ πάντα δρῶντος ὡς δοκεῖ σοι καὶ θέλεις;
Τὸ σὸν γὰρ εἰς ἄπειρον ἐκτείνας κράτος,
Φαίνῃ, καλύπτῃ, καὶ περιέρχῃ καὶ μένεις.
Στάσει τρεχούσῃ καὶ φορᾷ πεπηγμένῃ,
Καὶ τὰς ἀμόρφους εἰδοποιῶν οὐσίας,
Αὐτὸς δὲ τοῦ σύμπαντος ἐξῃρημένος,
Ὑπερπλήρης εἶ· καὶ γὰρ ἀρχὴν οὐκ ἔχεις·
Τέλους ἀπέσης, καὶ διέσης τοῦ μέσου,
Ἐκτὸς βεβηκὼς τῶν τριῶν· καὶ τῶν ὅλων
Ἐντὸς πεφυκώς, τῶν ὅλων ἐκτὸς μένεις·
Πρόδηλος ὤν, ἄδηλος· οὐκ ἔχων ὅρους,
Ἀλλ' ὢν ὁρισμὸς τῶν ὁριζόντων ὅρων·
Ἄρχων ἀνάρχως, οὐ μετρούμενος χρόνῳ,
* Ῥοπῇ δὲ ποιῶν ἀχρόνῳ τὰ τοῦ χρόνου.
Ὡς ἔντεχνος δὲ τῶν φρενῶν ἐπιστάτης,
Πᾶσαν τι πρᾶξιν τεχνολογεῖν ἠσκημένος,
Καὶ πᾶν ἰδὼν ὄνομά τι καὶ ῥῆμα ξένον,
Καὶ λεπτὸν ἄρθρον, καὶ μετοχὴν κεκρυμμένην·
Ἀντωνυμίαν δὲ πᾶσιν ἠκριβωμένος,
Προθεὶς δὲ πάσῃ μέτρα δοὺς ἡρμοσμένα·
Τὸν πάντα κόσμον εἰς ἐπίρρημα τρέπεις.

Εἰ μὴ

Natura ad omne tempus, haud ad ver
modo?.
Florem quis iniecit lapillo illi aureo
Sapphiro?an aliquis flos lapidibus gignitur?
Vnde igneus vigor & color Carbunculis?
Densatur omnis quippe lapis e frigore.
Quis author hæc agit, coagmentat,
mouet?
Annon voluntas est tua, & robur tuum,
Qui cuncta præstas vt videtur & libet?
Nam robur extendens in immensum tuum,
Aperis, tegis, procedis & stas in loco,
Statione currente, & quietis cursibus,
Formansque naturas figura quæ carent:
Ast ipse natura vniuersa exemptus es,
Fine superior, vt qui cares initio:
A fine abes, distas & a medio procul,
Extra recedens terminis illis tribus:
Cunctis at intus insitus, es extra tamen.
Manifestus, haud obscurus: absque termino,
Sed finis ipsos finientes terminos:
Nullo initio ordiens, nec vllo tempore,
Momento & absque tempore facis tempora.
Vt arte præditus magister mentium,
Quique actionem omnem arte tractare est
potis,
Et omne cernens Nomen, & Verbum
nouum,
Minutum & Articulum, latensque Particeps:
Pronomen omne examinans subtiliter,
Præpositioni omni suum adiungis modum:
Omnemque mundum vertis ipso Aduerbio,
 Nisi

Nisi si tuæ esset conscius potentiæ.
Ac copulante vinculo cuncta alligas:
Porrectionesque arte constantes docens,
Producis omnia sicut acceptum tibi est.
Instans, futurum, tum quod infectum est simul,
Quod subiacet, perfectum, & infinitum item,
Obliteratum iam: modos dein diuidis
In indicantem, perpetuum, optantem modum.
[Hæc arte inexplicabili connexa sunt.]
At imperante dictione ad formam agens
Cuncta, efficis tibi subditum quod conditum est.
Expersque formæ, omnem induis: statu cares,
Vestigio, motu atque gressu cognito:
Namque omnium tu motio & progressio es.
Simplexque multiplexque, primus, infimus,
Mediusque, & altus, latus, imus, magnus, &
Horum nihil, sed inuiis in terminis
Affixus es tuæ abditæ potentiæ.
Vbique præsens, nusquam es, & verso ordine:
Et omnia vnumque es: licet enim hæc iungere,
Ne forte formis subtrahatur sensuum
Vnum quod & solum est: at omnium ambitu
Docemus hanc, quæ non capitur, essentiam:
Ac denuo accuratius distinguimus:
Ne suspicetur quis mali quid ob OMNIA,
Seriesque sit concretioni quæ fluit.
Nam, Vbique Deus est præpotens, cum dicitur,
Est nullibi, ex parte altera subiungitur:

Ne

Εἰ μὴ τὸ σὸν συνεῖδεν ἀῤῥήτως κράτος,
Συζυγικὸν σύνδεσμον * ἐμβαλεῖς ὅλοις·
Ἀεὶ δὲ δεικνὺς τεχνικὰς ἐπεκτάσεις,
Ἅπαντα * γένη πρὸς τὸ σοὶ δεδογμένον·
Μέλλων, ἐνεστὼς, παρατατικὸς, παρακείμενος,
[Σὺ τὶς δὲ . . . . ἅμα
Ἀόριστος, ὑπερσυντελικὸς· ἐγκλίσεις νέμων,
Ὁριστικὴν, ἀπαρέμφατον, εὐκτικὴν πλέον·
[Ἐνθεὶς δὲ ταῦτα τῇ τέχνῃ τῇ * ἀῤῥήτῳ]
Προστακτικῷ δὲ πάντα μορφώσας λόγῳ,
Ὑποτακτικὴν σοὶ δημιουργεῖς τὴν κτίσιν.
Πάμμορφος ὢν, ἄμορφος, οὐκ ἔχων στάσιν,
Οὐκ ἴχνος, οὐ κίνησιν, οὐ γνωστὴν βάσιν·
Πάντων γὰρ εἶ κίνησις, ἡ πάντων βάσις.
Ἁπλοῦς, μεθεκτὸς, πρῶτος, ἔσχατος, μέσος,
Ὑψηλὸς, εὐρὺς, ἀπλατὴς, βαθὺς, μέγας·
Οὐδὲν δὲ τούτων, ἀλλ᾽ ἐν * ἀβάτοις ὅροις
Τῆς σῆς ἐπέχω μυστικῆς ἐξουσίας.
Ὁ πανταχοῦ μὲν, οὐδαμοῦ δὲ, καὶ πάλιν·
Καὶ πάντα καὶ ἕν· ταῦτα γὰρ συναπτέον·
Μήπως ταραχθῇ τὶς κατ᾽ αἴσθησιν τύποις,
Τὸ ἓν μονωθὲν τῇ δὲ (πάντα) συνθέσει
Δηλοῦντες αὐτοῦ τὴν ἀπερίληπτον φύσιν·
Αὖθις τί γ᾽ ἐγκρίνωμεν ἠκριβωμένως,
Μήπως * τὰ πάντα σχῇ κακὴν ὑποψίαν,
Καὶ δῶμεν εἱρμὸν τῇ ῥεούσῃ συνθέσει.
Τῷ πανταχοῦ δὲ τὸν θεὸν πεφυκέναι,
Τὸ μηδαμοῦ πρόσθεσιν ἀντισυνθέσει,

Μήπως

Μήπως μερισθὲν τῇ διχῇ * διασπάσῃ,
Τὸ μηδαμοῦ μὲν εἰς ἀνούσιον ῥέπει,
Τὸ πανταχοῦ δὲ τοῖς μεριστοῖς ἁρμόσει·
Ἀλλ᾽ ἀντιγόμφοις, ὡς ἂν εἴποι τις, λόγοις,
Τὸ πάντα καὶ ἓν, καὶ τὸ μηδαμοῦ πάλιν
Τῇ πανταχοῦ σφίγγοντες ἀντιφθεγγίᾳ·
Στεῤῥὸν τὸ βάθρον πήξομεν τῶν δογμάτων.
Εἰ καὶ βάθος γὰρ ἐκβαθύνει σοι λόγου,
Πρὸς ὕψος ἀρθεὶς ἐμφανίζειν οὐ θέλεις·
Εἰ * καὶ πρὸς ἄκρον ὕψος ἀρθῶσι φρένες,
* Πρὸς ἄκρον αὐτὰς ἀνθυποστρέφεις βάθος,
Ὡς μήτι μῆκος σῷ * περιπτῶσαι βάθει,
Μήτε πλάτος σὸν ὕψος εἰς πέρας τρέχειν,
Ἀλλ᾽ εἰς ἄπειρα τῶν ἀπείρων ἡ χύσις
Χυθεῖσα, τῇ σῇ τέμνεται παρεκτάσει·
Ὡς εἰ λέγειν χρὴ καὶ τὰ μήπω πρὸς κτίσιν
Ἐλθόντα τῇ σῇ ζωπυρούσῃ προσθέσει.
Ἐφίστασαι γὰρ, καὶ παρὼν ἀφίστασαι,
Μένων δὲ φεύγεις, καὶ σκιᾶς λεπτῆς δίκην,
Ἐν τῷ κρατεῖσθαι τὰς λαβὰς ὑπεκτρέχεις.
Οὕτω σε καὶ νῦν ἐξ ἀπληστίας πόθου
Μαθεῖν θελήσας, καὶ τρυγῆσαι τῷ λόγῳ
Τὸν ἀμπελῶνα τῶν σοφῶν σου κλημάτων,
Οὐκ οἶδα ποῖον βότρυν ἁρπάσας λάβω·
Τῇ ποικίλῃ γὰρ καὶ σοφῇ θεωρίᾳ
Τὸν νοῦν μερίζω, καὶ στενοῦμαι, καὶ θέλων
Ἑλεῖν τὰ πρῶτα, κλέπτομαι τοῖς ἐσχάτοις,
Καὶ δυσκαθέκτοις ἀντινήχομαι σάλοις,

Ὡς

Ne partiatur duplici discrimine, vt
Quod nusquam adest par sit vacanti essentia,
Sed singulis Vbique partibus respondeat.
Dictisque, ceu cuneis sibi aduersantibus,
Et omnia, vnumque, & quod est nusquam
retro
Vbique nectentes reclamanti sono,
Sententiarum stabile fulcrum figimus.
Quanquam altitudo orationis summa sit,
Elatus in sublime non vis retegere:
Sin euehantur corda ad arcem altissimam,
Reducis ea profunditatem ad infimam,
Vt longitudo nulla ad imum hoc deuolet,
Nec latitudo currat ad fastigium:
At fluxus immensorum ad immensum pa-
tens
Porrectione scinditur fusus tua.
Vt, si loqui ita fas sit, quæ adhuc non con-
dita,
Coniunctione tui excitentur numinis.
Insistis etenim, ac tum recedis quando ades;
Manes, fugisque exilis, atque vmbræ in
modum,
Dum detineris, prensionem tum effugis.
Sic ergo inexpleto scientiæ tui
Amore captus, vineam & desiderans
Vindemiare conditorum a te omnium,
Quem carpere hic malim racemum nescio:
Nam dispari speculatione & vtili
Mentem meam diuido, premorque angustiis,
Ad primaque aspirans, ab imis pertrahor,
Atque énato aduersis in vndis æquoris:

Vt nauigantibus in cauis pelagi abditis,
Quo latius protenditur vastum mare,
Tanto magis se contrahunt præcordia.
Nam fulgetri si more percurram impetu,
Et volucer attollar, penetrans singulas
Res quasque, & altius ferar, scisso æthere,
Petrus recludam clauibus fictus modo:
Nec me hæc in arctum extensio redegerit,
Orbes polorum transiens, superabo aquam,
Forsitan abyssum ex ipso abysso, & exitum
Iungens initio, vllum videns nec terminum.
Tum pronus incumbens ad imum gurgitem,
Et conuolutus ad cauum voraginis,
Vortigine æstuo, paloque vagus, & denuo
Ad humum reflecto limus, ego, cursum meum:
Nam quid ego sum, scintilla nisi si terrea,
Lutumque molle, aut puluis insidens humi?
At qua auolabo, quem secabo ve æthera?
Aut qua profectus astra feriam vertice,
Orbem actus in quintum Lycæi præsidis?
Aut quemnam in alterum polum, aut quam ianuam,
Quæ reserat illum, aut quam alteram rursus petam?
Procedo quærens, refugio tangens manu:
Profunda terræ si infimæ conspexero,
Nectamque millenam altitudinem alteri,
Immensitatisque modulum certum sciam:
Discam at mea a terra, meaque matre, vbi
Longissimum pedem suum contraxerit:

Tum

Ὡς οἱ πλέοντες ἐν βυθῷ θαλαττίῳ,
Ὅσον προκύπτει τῆς ἀβύσσου τὸ πλάτος,
Πάσχουσι μᾶλλον συστολὴν ἐν καρδίᾳ.
Εἰ καὶ κράτος γὰρ ἀστραπῆς διαδράμω,
Καὶ πλοῦς ὀρθῶ, καὶ περάσω τὰς φύσεις·
Καὶ μᾶλλον ὀρθῶ, καὶ τὸν αἰθέρα σχίσας,
Τὰς κλεῖς ἀνοίξω, Πέτρος ὢν πεπλασμένος·
Καὶ τῇ τοσαύτῃ μὴ στενωθεὶς ἐκτάσει,
Ὑπερβεβηκὼς οὐρανοὺς ὕδωρ φθάσω,
Ἴσως ἄβυσσον ἐξ ἀβύσσου, καὶ πέρας
Ἀρχῇ συνάπτων, καὶ πέρας μηδὲν βλέπων.
Τότε προκύψας εἰς τὸν ἄκρον πυθμένα,
Καὶ συνθολωθεὶς πρὸς τὸ χάσμα τοῦ βάθους,
Ἴλιγγα πάσχω, καὶ κλονοῦμαι, καὶ πάλιν
Εἰς γῆν ὁ πηλὸς συστραφεὶς ὑποστρέφω·
Οὐδὲν γάρ εἰμι πλὴν γεώδης αἰθάλη,
Καὶ πηλὸς ὀρθὸς, καὶ καταῤῥόπος κόνις.
Πλὴν ποῖ πτεροῦμαι; ποῖον αἰθέρα σχίσω;
Ἢ ποῖ πορευθεὶς, καὶ τὸν οὐρανὸν τρέχων,
Εἰς πέμπτον ὀρθῶ τοῦ Σταγειρίτου πόλον;
Ἢ ποῖον αὖθις ἄλλον, ἢ ποίαν πύλην
Ἐκεῖνον ἐκκλείοντα, καὶ ποίαν πάλιν
Ζητῶν * προκύψω, ψηλαφῶν ὑποστρέφω·
Τὸ τῆς κάτω γῆς εἴπερ ἀθρήσω βάθος,
Καὶ μυελὸν πλέξαιμι τῷ βάθει βάθος,
Καὶ γνῶ τὸ συμπέρασμα τῆς ἀπειρίας,
Καὶ τῆς ἐμῆς γῆς τῆς ἐμῆς μητρὸς μάθω,
Τὸν μακρὸν αὐτῆς που συνέστειλεν πόδα·

Τότε περιελθὼν ταῖς ὑπερτέραις πύλαις,
Καὶ τὴν ἀνεικτόκλειστον ἐγκλείσω θύραν·
Ἀνοίγεται γὰρ καὶ πλέον συστέλλεται·
Ἁπλουμένη δὲ καὶ στενουμένη πλέον,
Χαλᾷ τὰ κλεῖθρα, καὶ φοβεῖ τὰς εἰσόδους,
Τοῖς εἰσβαλεῖν τολμῶσιν ἀντικειμένη.
Ἀλλ' ὦ τοσούτων ἀρχιτέκτων θαυμάτων,
Ὁ τὸν σὸν υἱὸν, τὸν ἀνέκφραστον λόγον,
Ἐκδοὺς δι' ἡμᾶς τοὺς ἀτάκτους οἰκέτας,
Εἰς λύτρον ἐχθροῖς, υἱὸν ἠγαπημένον·
Ὅπως ἔχοντες, ὥσπερ οἱ κεχωσμένοι
Σκώληκες εἰς γῆν, ἐν τάφῳ τὰς οἰκίας·
Ἡ γῆ γὰρ ἡμῖν ὡς ἐκείνοις ἦν ὅλα,
Βία, τροφὴ, δίαιτα, καὶ ζωῆς τάφος·
Μὴ συγκαταπαθῶμεν ἐν ζόφῳ πάλιν,
Ἀλλ' εἰς ἀνάστασίν τε καὶ νέαν πλάσιν,
Ἐλθὼν, ἐγείρῃ τὴν πεσοῦσαν εἰκόνα,
Καὶ τὰς ἀράχνας τῶν παθῶν * ἀποξέσῃ,
Καὶ πάντα τοῦ χοῦ ἐκλινάξῃ λεντίῳ·
Σπόγγῳ δὲ τὴν ῥύπωσιν ἐκμάξας ὅλην,
Βρίθουσαν εἰς γῆν πνευματώσῃ τὴν κόνιν·
Παρ' οὗ τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὅλης,
Ἐκφανθὲν * οἶδεν ἡ κτίσις σεβάσμιον·
Τὸν ἀρραβῶνα τῆς ἄνω κληρουχίας,
Τὸν ἄσχετον ῥοῦν τῶν καλῶν χαρισμάτων,
Τὸ ζωοποιὸν τῆς ἁγιστείας κράτος,
Τῆς υἱοθεσίας τὸ προάρχιον * πέρας,
Τὸ καὶ μερίζον καὶ διαιροῦν ὡς θέλει,

Tum ad altiores promptus accedam fores,
Ac ianuam claudam, quæ aperta clausaque est:
Hæc cum recluditur, magis tum clauditur:
Expansa quippe, arctatur hoc ipso amplius:
Et claustra laxat, ac timere aditus facit,
Opponiturque hanc ingredi tentantibus.
O Machinator magne mirorum omnium,
Qui Filium, Verbum & tuum ore nescium
Vt tu exprimi, tradis malis pro seruulis,
Pretium hostibus, carissimum natum tibi:
Ne nos, habentes, ceu obruti terræ aggere
Vermes, sepulcro conditas nostras domos,
(Nam terra nobis, sicut illis, tota erat
Vita, esca, victus ratio, vitæque tumulus)
Nunc denuo abripiamur a caligine:
Sed ad reuiuiscentiam atque opus nouum
Restituat aduentu ruentem imaginem,
Deiiciat atque passionum araneas,
Excutiat omnem linteoque puluerem,
Omnesque spongia eluens sordes caua,
Tendentem humi cinerem afflet almo Spiritu;
Totius a quo veritatis Spiritum,
Insigne numen vidit id quod conditum:
Pignus supernæ hereditatis inclytum,
Flumen bonorum munerum rapidissimum,
Et sanctitatis viuidum robur piæ:
Adoptionis finis ante secula:
Qui distribuit ac diuidit, velut placet,

Largi-

Largitiones quas Deus ſeruat ſuis.
Qui fundit & ſuperis & imis omnibus
Vnguentum initiatorum,& almam gratiam.
Letifera peccato nefando factio:
Stipendium immortalitatis viuidum:
Lumen cremans,& flamma rore turgida,
Perennis & iucunditatis vehiculum.
Iubar Prophetarum, ad videndum aptiſſimum.
Apoſtolorum os flammeis linguis micans:
Luctationis Martyrum verſutia.
Splendorque concurrens & excurrens ſimul,
Sermonis alti principatus a Patre.
Partus ſigillum Virginis valde noui:
Arcana clauis ianuæ Dei hoſpitis,
Qua carne liber Sermo poſtquam ingreſſus eſt,
Egreſſus inde vt carne veſtitus,notam
Signi relinquens ianuæ,quæ inerat prius:
Qua Dæmonum caterua truditur ferox:
Calcatur & pedibus fluens Salacia;
At mollitudo reſtituta flumini
A terreo neſcit grauari pondere.
Frumenta ſcaturiunt, & innumeros alunt,
E quinque panis affluentia fruſtulis.
At lympha nectar efficitur in nuptiis:
Vinum paratum de racemis abditis,
Naturam,odoratum atque guſtatum innouans,
Sermone tres mutauit vno terminos.
Apud quem initiatus,exactor qui erat,

Euange-

Τὰς τ' * θεουργῶν δωρεῶν ἐπεκτάσεις·
Τὸ πᾶσι τοῖς ἄνω τε καὶ κάτω μύρον,
Τὸ χρίσμα καὶ χάρισμα τῶν πλουμένων,
Τὸ φθαρτικὸν σύστημα τῆς ἁμαρτίας,
Τὸ ζωτικὸν σύνταγμα τῆς ἀφθαρσίας,
Τὸ φλεκτικὸν φῶς, τὴν δροσίζουσαν φλόγα,
Τὸ τῆς χαρᾶς ὄχημα τῆς αἰωνίου,
Τὸ τῶν προφητῶν ὀπτικώτατον σέλας,
Τὸ πυρσόγλωσσον τῶν ἀποστόλων στόμα,
Τὸ τῆς πάλης ἄλημα τῶν μαρτύρων.
Τὸ * σύνδρομόν τε καὶ συνέκδρομον σέλας
Τῆς πατροφεγγοῦς τοῦ λόγου θεαρχίας,
Τὸ νυμφικὸν σφράγισμα τοῦ ξένου τόκου,
Ἡ μυστικὴ κλεὶς τῆς θεοδόχου πύλης,
Δι' ἧς ἄσαρκος εἰσεληλυθὼς λόγος
Ἐξῆλθεν ὢν ἔνσαρκος, ἐσφραγισμένην
Ἀφεὶς ἐκείνην, ὥσπερ εὗρε, τὴν θύραν·
Δι' οὗ φάλαγξ μὲν δαιμόνων ἐλαύνεται,
Πεζεύεται δὲ τῆς θαλάσσης ἡ χύσις·
Ἀνειμένη δὲ τῆς ῥοῆς ἡ χαυνότης,
Ἐκ τοῦ γεώδους οὐ βαρεῖται φορτίου·
Ἄρτοι δὲ πηγάζουσι μυριοτρόφοι
Ἐκ πενταρίθμων ἐκρυέντες κλασμάτων·
Ὕδωρ δὲ νέκταρ θαυματουργεῖται γάμῳ,
Ἔτοιμος οἶνος ἐξ ἀδήλων βοτρύων,
Καινίζεται δὲ γεῦσιν, ὄσφρησιν, φύσιν,
Καὶ τρεῖς ὅρους ἤμειψεν ἐξ ἑνὸς λόγου·
Παρ' ᾧ τελεσθεὶς καὶ τελώνης, εἰ θέλεις,

Εὐαγγελιστὴς γίνεται θεογράφος.
Πόρνη δὲ ῥείθροις δακρύων βαπτίζεται,
Δεικνῦσα πῶς ἔνεστι κινδύνου δίχα
Λουτροῦ μεταχεῖν * ἐξ ἀνάγκης δευτέρου,
Δι' οὗ τὰ δεινὰ δουλαγωγεῖται πάθη,
Λώβης δὲ πικρὸς ἐξορίζεται βρόμος.
Σφίγγει δὲ χωλὸς τὰς * ἀνάρθρους συνθέσεις.
Ἐκτείνεται δὲ συστολὴ παρειμένη,
Συστέλλεται δὲ δυσπαθοῦσα μακρότης.
Ξηραίνεται δὲ κρουνὸς ἡματωμένος,
Σφαγεὺς ἀγωγὸς, ἐμφραγεὶς τῷ κρασπέδῳ.
Κόνις δὲ τυφλῶν ὄμμασι θεωρίαν,
Τὸ πλύσμα τοῦ πλάσαντος ἀναλαβουμένη.
Καὶ νεκρὸς ᾅδης γίνεται παρ' ἐλπίδα,
Πλούτων πενιχρὸς καὶ σφαγεὺς ἐσφαγμένος·
Μαραίνεται γὰρ τοὺς νεκροὺς ἀναπλύων
Οὓς εἶχεν, οὓς ἔσφιγγε κολπώσας κάτω
Ἐν ταῖς ἑαυτοῦ ψυχολέθροις ἀγκάλαις·
Ἕως τὸ σὸν γέννημα, τὸ ζωηφόρον,
Τὸ πατρικὸν φῶς, τὸ πρὸ ἡλίου σέλας,
Τὸ τῶν παλαιῶν ἡμερῶν νέον βρέφος,
Ἀνεῖλεν αὐτὸν ἀντὶ λόγχης τῷ ξύλῳ.
Ἀλλ' ὦ τοσούτων ἀρχιτέκτων θαυμάτων,
Ὁ πρὸς τὸ σὸν βούλημα τὰς ἄνω πύλας
Σφίγγων ὅτε χρὴ, καὶ διευρύνων πάλιν,
Ὅταν προσήκῃ καὶ δοκεῖ σοι συμφέρειν,
Καὶ νῦν παρὼν ἄνοιγε τὰς κάτω πύλας·
Πύλας γὰρ ἡμεῖς κοσμικῶν οἰκητόρων

ταύτην

Euangelista,scriptor & sacer fuit.
Meretrix fluentis lacrymarum tingitur:
Docens licere extra metum periculi
Fieri lauacri compotem iterato sacri,
Quo passiones mancipantur efferæ,
Ac prauitatis horror exulat procul.
Soluta claudus vincla constringit pedum:
Contractio remissa,mox extenditur.
At longitudo nimia & ægra astringitur.
Arescit & fœdi cruoris riuulus,
Occisor,illex,impeditus fimbria.
Et puluis in cæcis figurat lumina,
Sputum creatoris reueritus maximi.
Succumbit Orcus præter omnem spem neci,
Dis pauper est,cæsor cadit mortalium:
Is namque tabescit,vomit dum mortuos,
Quos obtinebat,implicabatque in sinu
Atque impiis vlnis quibus animos necat:
Quousque tu proles Dei, vitæ dator,
Lumen paternum,antiquius Phœbo iubar,
Puer vetusti temporis natus modo,
Hunc sustulisti ligno, vt hastæ cuspide.
Miraculorum tu Architecte maxime,
Qui ianuas summi tuo nutu ætheris
Quando est opus claudis, recludis has item
Quoties libet, sentisque id esse commodum:
Nunc inferas expande præsens ianuas:
Valuas enim mundi incolarum dicimus

Hanc ciuitatem quæ tua est munita ope.
Concede vt Imperium obtinet qui a te
suum,
Mundi arbiter, qui subiugauit Persida,
Vel liberauit potius ipsam Persida,
Omnem gubernet subditam soli plagam.
Ostende terram imitarier cæli globos,
Sol vnicus dominetur his vt infimis:
Nam Persici qui visus est domitor soli,
Hunc Imperatorem orbis esse conuenit.
Fac ergo sudores laborum vt ipsius
Puri lauacri sint loco, æternæ & stolæ:
Timoris auge robur illi numinis:
Insignia hinc tuta auferet victoriæ,
Referens secundam ab hostibus victoriam,
Ignobiles vt igne vastans barbaros.
Fac stare virides surculos pro viuidis
Fæcunditatis secularis fructibus:
Imagines fac Patris vt sint optimi,
Nam sic eos robur tuebitur duplex:
Acutiores redde eorum cuspides,
In barbaros ferocientes ensibus.
Intende mentes, quo saluti consulant,
Et comprime omne robur aduersarium:
Expande & iisdem ianuas Paci sacras,
Superba cordis sensa magni deprime.
Hæc Patriarcha clamitatque & dictitat,
Vt balbus is sit plurima ob ieiunia,
At non loquendo intus sonum magnum
dedit,

In cor-

Ταύτην καλοῦμεν τὴν ἐπύργωσας πόλιν·
Καὶ δὸς τῷ ἐκ σοῦ προσλαβόντι τὸ κράτος,
Τὸν * κοσμορύσην, τὸν διώκτην Περσίδος,
Μᾶλλον δὲ τὸν σώσαντα καὶ τὴν Περσίδα,
Ὅλον κρατῆσαι τὸν ὑφ' ἥλιον τόπον.
Δεῖξον δὲ τὴν γῆν οὐρανὸν μιμουμένην,
Ἑνὸς κρατοῦντος ἡλίου καὶ τῶν κάτω·
Τὸν γὰρ φανέντα Περσικὸν κοσμοκτόνον,
Πρέπει γενέσθαι κοσμικὸν καὶ δεσπότην.
Ποίησον αὐτοῦ τοὺς ἱδρῶτας τῶν πόνων
Λουτρὸν καθαρμοῦ, καὶ στολὴν ἀφθαρσίας·
Αὔξησον αὐτῷ τοῦ φόβου σου τὸ κράτος·
Οὕτω γὰρ ἕξει πιστὰ νικητήρια,
Νίκης κατ' ἐχθρῶν ἀξιωθεὶς δευτέρας,
* Ὥστε τοὺς ἀδούλους πυρπολήσας βαρβάρους.
Ῥίζωσον αὐτῷ τοὺς ἐπανθοῦντας κλάδους,
Εἰς ζῶντα καρπὸν κοσμικῆς εὐκαρπίας.
Ποίησον αὐτοὺς πατρὸς εἰκονίσματα·
Οὕτω γὰρ αὐτοῖς διπλοῦν ἔσται τὸ κράτος.
Ὄξυνον αὐτοῖς τὰ ξίφη, * πρὸς βαρβάρους,
Ὅτι πρὸς ἡμᾶς βαρβαροῦται τὰ ξίφη.
Ἔκτεινον αὐτοῖς εἰς τὸ σῶσαι τὰς φρένας,
Σύστειλον αὐτοῖς πᾶν ἐναντίον θράσος·
Πλάτυνον αὐτοῖς τὰς πρὸς εἰρήνην πύλας,
Στένωσον αὐτοῖς τὰς ἐπαχθεῖς φροντίδας.
Ὁ πατριάρχης ταῦτα κράζει καὶ λέγει,
Κἂν ἐστιν ἰσχνόφωνος ἐξ ἀσιτίας,
Καὶ μὴ λαλῶν ἤχησεν ἔνδοθεν μέγα,

Τὴν γλῶτταν ἐνθεὶς εἰς τὸ πῦρ τῆς καρδίας,
Ἔκρυψεν αὐτὴν, καὶ στομοῦται μειζόνως·
Βοᾷ δὲ σιγῶν, ὡς ὁ Μωσέως φάρυγξ·
Ἀκούεται δὲ μὴ σαλεύων τὸ στόμα·
Τέγγει δὲ τὴν γῆν, καὶ δι' ὀμμάτων βρέχει,
Καὶ πυκνὰ νείφει τῇ φορᾷ τῶν δακρύων.
Ἔγνωμεν αὐτὸν κἂν δοκῇ λεληθέναι.
Δῆλος γὰρ ἦν τὸ βλέμμα χαυνώσας κάτω,
Καὶ τοὺς λογισμοὺς πάντας ἐκτείνας ἄνω.
Ἀλλ' ὦ φονευτὰ τῶν παθῶν τῶν βαρβάρων·
* Σφάττεις γὰρ αὐτὰ τῇ μαχαίρᾳ τοῦ λόγου·
Τὸ τεῖχος ἡμῶν δεῖξον ὠχυρωμένον·
Τὰ γὰρ σὰ τέκνα τεῖχος εὗρον αἱ πόλεις·
Πύργωσον αὐτοῖς τὰς ἐπάλξεις ἐκ λίθων,
Τὸν Χριστὸν ἀκρόγωνον ἐμβαλὼν λίθον.
Σύμπλεξον αὐτοῖς μαργαρίτας ἀφθόρους
Ἐκ δακρύων παγέντας, οὐκ ἐξ ὀστράκων.
Λάλει δι' αὐτοὺς τῷ θεῷ καθ' ἡμέραν·
Νυκτὸς γὰρ ἡμῖν * οὐκ ἐγείρεται ζόφος.
Στόμωσον αὐτοὺς μυστικοῖς ἀκοντίοις·
Σύμπηξον αὐτοῖς σταυρομόρφους * εἰκόνας·
Τεῖνον τὰ τόξα τῇ τάσει τῶν δακτύλων·
Πτέρωσον αὐτοῖς ψαλμοκίνητον βέλος·
Ποίησον αὐτοῖς ἐκ στεναγμοῦ * σφενδόνην.
Χάλκευσον αὐτοῖς ἠκονισμένα ξίφη,
Τὸ πῦρ νοητῆς ἐκ πυράγρας δὲ πάσας·
Τὸ τοῦ θεοῦ γὰρ πνεῦμα * πρὸς φυσῶν ἔχων,
Κάμψον δι' αὐτοὺς τῷ θεῷ τὴν αὐχένα,

Καὶ

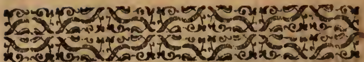
In cordis igne cum indidit linguam ſuam,
Hanc condiditque, & reddita eſt vocalior:
Tacenſque clamat, guttur vt Moſis ſacrum.
Attenditurque idem, licet non agitet os:
Largo imbre terram irrorat, atque oculis pluit:
Ningit frequenter lacrymarum cum impetu.
Hunc nos, latere etſi videtur, nouimus:
Nam notus infra lumina abiiciens erat,
Cum ſenſa ſurſum animi eleuaret omnia.
O paſſionum barbararum carnifex,
Si quidem has trucidas ore ſermonis ſacri,
Munita quam ſint noſtra monſtres mœnia:
Sunt quippe liberi tui muri vrbium:
Ex ſilicibus ſtrue alta propugnacula,
CHRISTO angularis lapidis in loco ſito:
Adnecte & ipſis vniones inclytos,
Ex lacrymarum fonte, non concha, editos,
Ob hos loquere Deo diebus ſingulis:
Nam haud excitatur nocte nobis nubilum.
Corrobora ipſos myſticis haſtilibus:
Compinge & ipſis crucigeras imagines,
Arcuſque tenſione digitorum exere.
Ipſis volet ſagitta pſalmos concinens:
Fundam effice his ex anxiis ſuſpiriis.
Ipſis acutas ære ſicas fabrica,
Rapto igne ficta mente ſola forcipe:
Ac ſpiritum effundens ſacris e follibus;
Inflecte ceruicem Deo horum gratia;

Et cuncta Persis subdita inclinat pedes:
Adiunge pro ipsis crura suggesto tua,
A stirpe cunctos conterent mox barbaros:
Tua terga curuato solum iuxta infimum,
Et mundus omnis erigetur illico:
Namque hoc modo riui nefandi criminis
Claudentur, hincque parta amica pace nos
Transibimus telluris atra nubila:
Vnaque voce os prædicabit omnium,
O QVANTA quamque ampla est tuorum operum, DEVS,
Causa omnium sapiens, & opifex optima.

Summo Deo sit laus in omne seculum.

Καὶ πᾶσα Περσὶς αὐτικάμπτει τοὺς πόδας.
Κλῖνον δὲ αὐτοὺς εἰς τὸ βῆμα τὰ σκέλη,
Καὶ πάντας ἐξ ἕδρων συμπατοῦσι βαρβάρους.
Τὰ νῶτά σου σπώνδουσιν εἰς τὴν γῆν κάτω,
Καὶ πᾶς ὁ κόσμος εὐθέως ἐγείρεται.
Οὕτω γὰρ οἱ νυχθέντες ἐξ ἁμαρτίας
Ὁλκοὶ φραγῶσι, καὶ μετ᾽ εἰρήνης ὅλοι
Τὰ στυγνὰ τῆς γῆς ἐκπεράσωμεν νέφη·
Μιᾷ δὲ φωνῇ πᾶν κεκράξεται στόμα,
Ὡς ἐμεγαλύνθη τοῦ θεοῦ τῶν κτισμάτων
Ἡ δημιουργὸς καὶ σοφὴ * πανουργία.

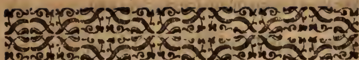
Τέλος· τῷ θεῷ δόξα.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΤΑΙΟΝ ΒΙΟΝ.

ΝΟΙΞΟΝ ἡμῖν τοῦ λογισμοῦ τὰς πύλας
Ὁ τῆς ὄνου πρὶν διανοίξας τὸ στόμα.
Εἰ καὶ λέλεκται τοῖς θεόπνοις πατράσι Η
Τὰ τοῦ καθ' ἡμᾶς διαγνώστου βίου·
Ὅμως ἐκείνοις χρώμενος διδασκάλοις,
Ἐμαυτὸν ὡς ἔνεστιν ἐμμέτρως γράφω,
Δι' ἧς πέπονθα τῶν παθῶν ἀμετρίας,
Γραφεὺς ἐμαυτοῦ καὶ κατήγορος μένων·
Τὴν τοῦ βίου ῥέουσαν εἰκόνα γράφων,
Καὶ τῶν παθῶν τὰ κέντρα μορφῶσαι θέλων,
Καὶ τῷ λόγῳ τὰ νεῦρα τοῦ τύφου ξέων,
Δείξω τὸν ὄγκον μηδαμοῦ βεβηκότα·
Ἀλλ' ὥσπερ εἰς ἔδοξε τὴν Τύχην γράφειν,
Σφαίρας ἐχούσης διμετάπτωτον βάσιν·
Οὕτω τὰ δυσκάθεκτα τοῦ τύφου σκέλη,
Καὶ κοῦφα δείξω καὶ πλέον παρειμένα·
Οὐχ ἵσταται γάρ, ὡς ἐπὶ σφαίρας τρέχων,
Ἄνω δὲ πηδᾷ, καὶ καταστρέφεται κάτω·
Τυφούμενος δὲ δυστυχεῖ, μετάρσιος·
Θᾶττον δὲ πίπτει, καὶ πεσὼν ἀνατρέπει

Τὸν

EIVSDEM GEORGII PISIDÆ POEMATION DE VANITATE VITÆ: EODEM Fed. Morello interprete.

EXPANDE sermonis fores nobis[Deus]
Asinæ vt loquentis ora reserasti prius.
Vt dicta patribus sint, Deum qui viderant,
Quæ vitam ad istam quotidianam pertinent:
Tamen magistris vsus illis optimis,
Me in versibus describo, quantum fas mihi est.
Motus in animo turbulentos sentiens,
Et scriptor, accusator & mei ipsemet:
Vitæ fluentem imaginem cum pinxero,
Et finxero permotionum aculeos,
Sermone Fastus turgidos neruos dolans,
Docebo nusquam altum tumorem sistere.
At sicut est visum quibusdam pingere
Fortunam habentem labilem sphæræ basin:
Sic crura Fastus ægre consistentia,
Leuia indicabo, magis magisque languida.
Nam non stat vnquam, ceu globo qui cursitat,
Sursum insilit, at in ima retro labitur:
Elatus & sublimis, infelix modo est,
Citoque lapsu decidendo diruit

Fortuna ſędem quam leuem ante ſtru-
xerat.
Dum quippe Fortuna editum Faſtum
cano,
Ambobus ecquid accidat ſimul arguam.
Hic antequam naſcatur in tabem incidit,
Partus vt immaturi abortus horridus.
Nam plectitur Faſtus ſupercilio tumens,
Maiore ſe viſo, quod attollit magis.
Extruditur tamen propelliturque vi,
Clauum quaſi vnum trudat aliquis altero.
Venator imbellis velut, ſi pineo
Telo ferire vult leonem feruidum,
Incautus inualido perit iaculo ſuo:
Sic faſtus humilis, grandia vbi iactat, cadit.
Tu, ver meorum Carminum gratum &
calens:
Tu oppoſitus in nos concitatis fluctibus,
Reflas procellæ paſſionum turbidæ:
Noſtram loquentem dirige, obteſtor, ratem,
Tua efficaci prece, leui aſpirans ſcaphæ.
Iactatus etenim fluctuum vitæ impetu,
Plane incitor contra ſtilumque exerceo.
Puluiſculus, lutum, & cinis retro means:
Nam terra terræ denuo connectitur,
Et faſciis inuoluitur terreſtribus:
Rurſumque puluis proſilit, tanquam cinis
Aut gluma, quam vis turbinis cum ſuſtulit
Summum ad cacumen, mox ad ima de-
primit.
Mortalium ſic euehunt verſatilem
Vitam malignorum procellæ flaminum

In edi-

Τὸν ἐκ τύχης πρὶν κουφοσώθετον θρόνον.
Τῆς γὰρ τύχης κύημα τὸν τύφον γράφων,
Τὸ συμβεβηκὸς ἐξελέγξω τῶν δύο.
Ὃ πρὶν κυηθῇ τῇ φθορᾷ συνεφθάρη,
Ὠδῖνος ἐξάμβλωσις ἠθλιωμένη.
Κολάζεται γὰρ τύφος ὠφρυωμένος,
Ἀντοφρυωθεὶς τῇ θέᾳ τοῦ μείζονος.
Ἐκκρούεται δὲ καὶ παρωθεῖται βίᾳ,
Ὡς εἴ τις ὠθεῖ πάτταλον τῷ παττάλῳ.
Ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἀσθενὴς θηροκτόνος,
Θέλων βαλεῖν λέοντα πευκίνῳ ξίφει,
Ἐκ τῶν ἑαυτοῦ φθείρεται τοξευμάτων·
Οὕτω ταπεινὸς τύφος, εἰ βάλοι μέγα.
Ἀλλ' ὦ τὸ θερμὸν τῶν ἐμῶν λόγων ἔαρ,
Ὁ τῷ καθ' ἡμᾶς ἀντικείμενος σάλῳ,
Καὶ τῷ κλύδωνι τῶν παθῶν ἀντιπνέων,
Ἴθυνον ἡμῶν τὴν λαλοῦσαν ὁλκάδα,
Τῇ σῇ προσευχῇ πνευματώσας τὸ σκάφος·
Τῇ τοῦ βίου γὰρ κυματούμενος ζάλῃ,
Ὁμοῦ κατ' αὐτὸ καὶ κινοῦμαι καὶ γράφω.
Ὁ χοῦς, ὁ πηλὸς, ἡ παλίνστροφος κόνις·
Τῇ γῇ γὰρ ἡ γῆ συμβιβάζεται πάλιν,
Καὶ σπαργανοῦται τῷ γεώδει σπαργάνῳ,
Καὶ χοῦς πάλιν πρόεισιν, ὥσπερ ἡ κόνις
Ἣν ἡ βιαία συστροφὴ τῶν πνευμάτων
Πρὸς ὕψος ἐξαίρουσα συστέλλει κάτω.
Οὕτω γὰρ ἡμῶν τὸν πολύστροφον βίον
Αἱ τῶν πονηρῶν πνευμάτων καταιγίδες

Πρὸς

Πρὸς ὕψος ἐξαίρουσι καὶ δόξαν νόθην.
Αὖθις δὲ χοῦς κάτεισι καὶ * νεύει κάτω,
Ἕως ὁ τοῦ κτίσαντος διαρμόσῃ λόγος
Τῶν συνδεθέντων τὴν ἀναγκαίαν λύσιν·
Νῦν δὲ προκύψας ὥσπερ ἔκ τινος βάθους
Ὁ χοῦς, ὁ θεία πνευματωθεὶς εἰκόνι,
Καὶ τὰς γεώδεις ἐκβοᾷ τραγῳδίας,
Καὶ τὸν γελᾶν δοκοῦντα δακρύει βίον.
Ἤδη μὲν οὖν ἔπλαττον οἱ μυθογράφοι
Ἀνθρωπόμορφον ἵππον, ἢ τοὐναντίον
Ταυροπρόσωπον ἄνδρα συμπεφυρμένον·
Δεικνῦντες, οἶμαι, τὸν πεφυρμένον βίον·
Πολὺς γὰρ ἡμῖν ἐντεθήσεται γέλως,
Εἰ μή τις αὐτῶν τοὺς ἀποκρύφους λόγους
Ἔμφρων λογισμὸς εὐσεβῶς μεθαρμόσῃ.
Κάτω μὲν οὖν ἄνθρωπος ἦν πεπλασμένος,
Ἄνω δὲ μορφὴν δεικνύων κερασφόρον,
Αἰνιγματώδεις λοιπὸν εἶχεν ἐμφάσεις·
Ὡς πᾶς ὁ μιγνὺς τῇ λογιστικῇ φύσει
Τὰς κτηνομόρφους τῶν παθῶν παρεμφάσεις,
Ἀνατρέπει τὸ πλάσμα, καὶ πεφυρμένος
Ἐκ τοῦ λόγου μέτεισιν εἰς κτηνωδίαν·
Οὕτως ἀμειφθεὶς τῇ κακῇ παραπλάσει
Ἄνθρωπος εἰς βοῶν φατνιῶν παρετράπη·
Καὶ τῶν παθῶν τὸν χόρτον ἐσθίων μάτην,
Τὸ κάλλος ἀντέτρεψεν εἰς ἀμορφίαν·
Καὶ δεσμὸν, οἶμαι, προσφόρως ἐδέξατο,
Ὡς λαβυρίνθῳ τῷ πολυσχιδεῖ βίῳ

Λοξὴν

In editum locum atque falsam gloriam.
Puluisque rursum decidit, manetque
humi,
Donec Creantis sermo vinxerit potens
Solutionem, quæ ligatas res manet.
Nunc exerens se quasi profunda de specu
Puluis, Dei cui spiritum forma indidit,
Telluris effert horridas tragœdias,
Falsoque risu diffluens æuum gemit.
Iam fabularum finxerant olim patres
Monstrum biforme, nempe Equum forma
Viri,
Virumque Tauri fronte præditum impari:
Vitæ innuentes disparem formam, reor:
Nam multus in nos risus excitabitur,
Nisi hæc recondita dicta iudicium graue
Mentis, pia explicatione accommodet.
Ergo figura hominis tenebat infima,
Formam superne habens timendam cor-
nibus:
Ænigmatum pars reliqua erant imagines.
Sic quisquis in ratione forma prædita
Has belluinas inserit libidines,
Inducit antiquam figuram, ac turpiter
Rationis vsu perdito fit bellua.
Mutatus vnde fictione pessima
Homo-bos bouis pręsepe consectatus
est:
Cupidinumque fœnum inaniter vorans,
Amisit omne pristinum decus suum.
Quin vinculo connexus apte fingitur,
Labyrinthus ac si vita multiplex foret,

Obliqua

Obliqua cuius ianua eſt,atque ardua:
Nam quantó contendit magis quis egredi,
Tanto mage intra limen incluſus manet.
Hinc eſt,opinor,vnde tot morbis male
Curiſque vexor,pigra tanquam beſtia:
Vt aggrauatus ſortis huius tædio,
Dum flector vndequaque & vſque deprimor,
Velut ſolent ægri valeſcam & recreer,
Ac priſtinam formam reſumam denuo.
O gentis hominum gramen vt ſemper leue!
O germen animatum,decor cuius cito
Cum meſſe marcet appetente temporis!
Quis corde ſpectans ex inaſpectabili
Vitæ theatrum infamiæ pleniſſimum,
Ridente luctu ludicrum non arceat?
Nam ſæpe rident nos cachinnis impiis,
Riſus inanes opifices vaniſſimi:
Audent thronos ac dignitates pingere,
Fingunt poteſtates, vt his temulentia
Affert, domi quicquid cachinnorum latet.
Et quiſpiam ex iis principem veſtem induens
Extollitur,fortunam & extemplo facit:
Ac dignitatem ſic repræſentat tacens:
Et cum nihil ſit,autumat ſe eſſe omnia:
Et cum ſciat nil,vult videri ſcire ſe.
Sic mente in vnica duplex amentia eſt,
Fictus Sophiſta,fatuus Atticum ſonans;
Illuditur,ſuſtollit animos interim,

Λοξὴν ἔχοντι τὴν δυσέκβατον θύραν·
Ὅσον γὰρ αὐτὴν ἐκτρέχειν ἐπείγεται,
Τοσοῦτον ἐντὸς γίνεται τῆς ἐξόδου.
Ἐντεῦθεν, οἶμαι, καὶ νόσοις καὶ φροντίσιν
Ὡς κτῆνος ἀργὸν εἰκότως μαστίζομαι,
Ὅπως βαρυνθεὶς τῇ κακῇ μετουσίᾳ
Ἐν τῷ περισπᾶσθαί τι καὶ βλέψειν κάτω,
Ὡς οἱ νοσοῦντες εἰς ἀνάκτησιν τρέχων,
Τὸ πρῶτον εἶδος ἀντιμορφώσω πάλιν.
Ὦ τῆς καθ' ἡμᾶς ἀλλαστρόφου χλόης,
Ὦ βλαστὸς ἔμπνους, οὗ τὸ κάλλος ὀξέως
Σὺν τῷ θερισμῷ τοῦ χρόνου μαραίνεται.
Τίς οὖν σκοπήσας ἐξ ἀπόπτου καρδίας
Τὸ τοῦ βίου θέατρον αἰσχύνης γέμον,
Θρηνῶν γελῶντι μὴ σβέσοι τὰ παίγνια;
Ἤδη γὰρ ἡμᾶς καὶ γελῶσι πολλάκις
Οἱ τοῦ νόθου γέλωτος ἐργάται νόθοι·
Θρόνους προθέντες, ζωγραφοῦντες ἀξίας,
Ἀρχὰς ἀναπλάττοντες, ὡς αὖ ἡ μέθη
Τὴν τοῦ γέλωτος συμφορὰν ἀναπλάσῃ·
Καί τις παρ' αὐτοῖς ἀρχικὴν ἐνδυμένος
Στολὴν ἐπῆρται, καὶ σχεδιάζει τύχην,
Καὶ σχηματίζει μὴ λαλῶν τὴν ἀξίαν.
Φαντάζεται δὲ μηδὲν ὤν, ὡς ὢν ὅλα·
Καὶ μηδὲν εἰδώς, εἰδέναι δοκεῖν θέλει,
Διπλῆν ἔχων ἄνοιαν εἰς ψυχὴν μίαν,
Πλαστὸς σοφιστής, μωρὸς ἠττικισμένος·
Καὶ * παίζεται μέν, πλὴν τέως φρονεῖ μέγα,

Ἕως παρέλθοι τοῦ βίου τὸ παίγνιον.
Οὕτω πέφυκε τῶν ῥεόντων ἡ φύσις
Σκιῆς ἀδελφή, συγγενὴς ἐνυπνίων·
Παρέρχεται γὰρ πᾶς ὁ τοῦ τύφου σάλος,
Ὡς ὕπνος, ὡς ὄνειρος, οὐκ ἔχων στάσιν.
Καὶ πολλάκις χυθέντα καὶ τεθρυμμένον
Ἐν τῇ καθ' ὕπνον τῶν λογισμῶν ἐκστάσει,
Ἀναπτεροῖ τὸν ἄνδρα τῇ κούφῃ θέᾳ·
Κλέπτει δὲ τὸν νοῦν, καὶ μεταίρει τὴν φύσιν,
Ὥσπερ πονηρὸς τῶν φρενῶν ὁδοστάτης.
Καὶ πλοῦτον αὐτῷ μὴ παρόντα συλλέγει,
Καὶ σχηματουργεῖ τὰς ἐνύπνους ἀξίας,
Χαρᾶς ἀπράκτου δεικνύων ἰνδάλματα·
Καὶ μαργαρίτας λευκοδέρμους προσφέρει.
Καὶ τοὺς ἀδήλους τῶν πυραυγῶν αἰθερίων
Λίθους ὑφάπτει, καὶ πυροῖ τὴν καρδίαν
Τοῦ μὴ λαβόντος, ὡς λαβόντος τὴν χάριν·
Οὐκ οἶδα πῶς τὸ πλάσμα τῶν ἐνυπνίων
Ὡς πρᾶγμα δεικνὺς, καὶ φρενοφθόρῳ τῷ βίῳ,
Αἰσθητικὴν δρῶν τὴν ἀναίσθητον πλάνην.
Πλὴν μικρὸν οὔπω καὶ παρῆλθεν ἡ χάρις·
Εὐθὺς γὰρ αὐτὸν ζημιοῖ τῆς οὐσίας.
Κλέπτουσι γάρ που καὶ τοὺς φίλους αἱ τύχαι,
Δι' ὧν ἔχουσι σαρκικῶν ψυχαρπάγων,
Εἰ μή τις αὐτοῖς σωφρονῶν αὐτεμβάλοι
Τὸ γνωστικὸν φρόνημα τῆς συμμετρίας,
Ὡς μήτε χαύνως, μήτε μὴν ὑφειμένως
Κινῶν τὰ νεῦρα τῶν ἐν ἡμῖν ὀργάνων,

Λύσει

Donec erit huius acta vitæ fabula.
Natura rerum talis est fluentium,
Scenæ soror, consanguineaque insomnii:
Omnis procella nempe fastus præterit,
Vt somnus atque insomnium variabile.
Quin sæpius molli iacentem in lectulo,
Dum per quietem sensa cordi se ingerunt,
Exsuscitat virum leui spectaculo:
Furatur ac mentem, indolemque alte euehit,
Vt hostis & grassator atrox mentium.
Accumulat absentes opes ex tempore,
Ac dignitatum læta format somnia,
Simulacra inanis gaudii blanda indicat:
Et Margaritas candicantes exhibet:
Succendit & Carbunculorum ardentium
Cæcos lapillos, & facem cordi admouet
Eius nihil qui cepit, ac si ceperit.
Quanam arte dubito insomnii ludibrium
Præbeat vt ipsam rem, & nocente mentibus
Telo remotum a sensibus ad ipsos trahat
Errorem. at hæc perit repente gratia:
Nam subito multat hunc sua in opulentia.
Fortunæ eos furantur etiam quos amant,
Per carneas animæ illecebras quas habent.
Nisi si quis ipsis obiicem opponat catus
Moderationis callidam prudentiam:
Ne, molliter vel remissa dum manu
Ciet organorum quæ penes nos neruulos,

Intensionem soluat, animi copulam:
Neu tensione tam graui tamque valida
Hæc tela vitæ emolliat communia:
Æquabili at mensura adaptet barbitum:
Vt rite cum mox tensa erit, per eam feræ
Mentis quiescant motionum belluę;
Vbi lapsa natura a decori tramite
Ad belluinam sortem abiuit deuia.
Sed enim vir ille mente solida ostenditur,
Calcauerit qui retia erroris mali,
Lapsusque fortunæ vsque adeo variabilis.
Nam plurimis Fortuna quæ dici solet,
Procella fastus cuncta quam sublimis est,
Spe feruet hac præsumpta, & vsque fluctuans,
Summum vocatur in periculum ac metum:
Vt crure si quis inquieto cursitet:
Vt qui efferuntur summa per fastigia,
Funes obambulando vinctos firmiter,
Si pes labascat, summitatis vertice
Vastissimam in profunditatem corruunt.
Sin humilis incedens humi flectit oculos,
Tollitur in altum, Perseo sublimius,
Alatus vt non sit: trucidat Gorgonas,
Peccata nempe erroris horrida maxime,
Quæ semper in se fixa habentes lumina
In saxa verrunt protinus viuentia:
Et belluæ libidinum obiectos feræ,
Monstrum volatu conficit celerrimo,
Seruatque

Λύσει τὸν ἁρμόζοντα τῇ ψυχῇ τόνον·
Μηδ' αὖ βίαια καὶ βαρεῖα συντάσει
Φύρει τὰ κοινὰ ταῦτα τοῦ βίου βέλη·
Ἴσῳ δὲ ῥυθμῷ συμβιβάζει τὴν λύραν,
Ὡς ἂν δι' αὐτῆς ἀσφαλῶς ἡρμοσμένης,
Καὶ τῶν λογισμῶν ἠρεμῶσι θηρία,
Ὅπῃ σφαλεῖσα τοῦ πρέποντος ἡ φύσις
Πρὸς θηριώδεις ἐκτραπῇ μετουσίας.
Ἀνὴρ γὰρ οὗτος δείκνυται πεπηγμένος,
Ὑπερβεβηκὼς τῆς πλάνης τὰ δίκτυα,
Καὶ τοὺς ὀλίσθους τῆς ἀστρόφου τύχης.
Ἡ γὰρ παρ' ἄλλοις ὠνομασμένη Τύχη,
Ὅταν αὖ ἀρθῇ πᾶς ὁ τοῦ τύφου σάλος,
Βράζει δοκήσει, καὶ διαρρεῖ τῇ φύσει,
Καὶ πρὸς μέγαν κίνδυνον ἦρται καὶ φόβον·
Ὡς οἱ διατρέχοντες ἐκτενεῖ σκέλει·
Ὡς οἱ πρὸς ὕψος ἐν μεταρσίῳ πόδι
Σχοίνους διατρέχουσιν ἰχνοσωθέτους.
Εἴ που παρασφαλῶσι τῶν ὑψωμάτων,
Ἐν τῷ βάθει πίπτουσι τῶν συντριμμάτων.
Εἰ δ' αὖ ταπεινός ἐστι καὶ βλέπει κάτω,
Πρὸς ὕψος ἦρται, καὶ πλέον τοῦ Περσέως,
Καὶ μὴ πτεροῦται, καὶ φονεύει Γοργόνας,
Τὰς δυσπροσώπους τῆς πλάνης ἁμαρτίας,
Αἳ τοὺς πρὸς αὐτὰς ἐκτενῶς θεωμένους
Λίθους μεταπλάττουσιν ἐμψυχωμένους,
Καὶ πρὸς τὸ κῆπος τῶν παθῶν τετραμμένους,
Τὸ μὲν φονεύει τῷ μεταρσίῳ δρόμῳ,

Σώζει δὲ σεμνὴν παρθένον τὴν καρδίαν.
Εἰ γὰρ μαθητῶν τις ἐμφρόνως θέλοι
Μαθεῖν ἑαυτὸν, πῶς ἂν ἔγνω τὴν φύσιν·
Καὶ κοσμικὴν φρόνησιν εἰκότως ἔχει·
Σμικρὸς γάρ ἐστι κόσμος ἀνθρώπου φύσις·
[Καὶ μηδὲν εἶναι σωφρόνως πεπηγμένος·]
Ἄνω βαδίζει τῷ βεβηκέναι κάτω·
Φεύγει δὲ τιμὴν τὴν καλὴν ἀτιμίαν,
Πολλὴν τε δόξαν τὴν ἀδοξίαν ἔχει·
Ἅπερ γὰρ ὕβρεις εἰσὶ τοῖς τιμωμένοις,
Ἔπαινός ἐστι ταῦτα τοῖς ὑβρισμένοις.
Ἡ γὰρ παρ' ἄλλοις ὠνομασμένη Τύχη,
Εἰκών τίς ἐστιν ἀπρεποῦς ὀρχηστρίδος
Ἐν τοῖς ἑαυτῆς ἀντικλωμένης στρόφοις,
Χειροτονούσης τοῦ βίου τὰ πλάσματα
Σκιαῖς ἀμυδραῖς, οὐχ ὑπόντων πραγμάτων.
Ἡ θρύπτεται μὲν ἀπρεπῶς ὀρχουμένη,
Στρέφει * δὲ τὰς κόρας τῶν ὀμμάτων
Πρὸς οὓς τὸ χαῦνον ὄμμα λοξῶσαι θέλει.
Εὐθὺς δὲ πέμπει πρὸς τὸν ἄλλον τὴν θέαν,
Συναστατεῖν θέλουσα τῇ θεωρίᾳ.
Μορφοῖ δὲ πολλὰ, πάντα μὲν μιμουμένη,
Μηδὲν δὲ δρῶσα τῶν ἀεὶ πεπηγμένων.
Ἡ μάχλας ὄντως, ἣ ποθεῖ μὲν οὐδένα,
Ἐρᾷν δὲ παντὸς σχηματίζεται πόθου.
Ἄλλοις μὲν ἀρχαὶ καὶ θρόνοι καὶ βήματα,
Οἷς εἰσιν ἔχθραι συμφυεῖς, καὶ φροντίδες·
Ὅστις δὲ νοῦς πέφυκεν ἐστηριγμένος,

Θρόνοι,

Seruatque cordis virginem venerabilem.
Nam si sciendi cupidus optet discere
Se, nosse naturam simul rerum potest.
Ac iure mundanam obtinet prudentiam:
(Natura vt hominis Mundus est quidam minor)
[Et quod nihil sit fixum & immotum manens]
Sursum eleuatur, quod deorsum pergeret:
Fugitque famam, ceu decentem infamiam,
Ingloriusque gloriam multam tenet.
Nam sunt honoratis viris conuicia,
Quæ iniuria laudes iacessitis cluent.
A plurimis Fortuna quæ dici solet,
Imago saltatricis est ignobilis,
Quæ circulis suis reflexis & rotis
Figmenta vitæ statuit, vt visum sibi,
Vmbris subobscuris, quibus res non subest,
Lasciuibundaque indecore saltitat.
Obuertit oculorum suorum pupulas
In quos amat spectare limis clanculum,
Statimque vultum flectit ad alios suum,
Vt gaudet aspectus vicissitudine.
Pleraque figurat, cuncta vult imitarier:
At nil eorum perficit quæ firma stant.
Vere meretrix, neminem quæ quanquam amet,
Amore fingit feruido se corripi.
Aliis Magistratus, tribunalia, throni,
Queis odia cordi, curæ & acres insitæ:
At queis solida constansque mens natura inest,

Preces throni sunt, conciones & libri.
Est suaue nonnullis loquens audacter os,
Tranquillitas cordis pio & silentium.
Aliis amicus liuor animi trux lues;
At aureum malum, cruentum iurgium.
Sed prœlium est aduersus inuidiam probis,
Lis vero donec vapulet lis concita.
Illis ciborum dulcis omnis sarcina,
Qui currus ad morbos repletionis est.
Prudentibus fames, cibusque & potio,
Quæ insomniis mentem haud grauat mortalium.
Cumulus pecuniæ quibusdam damna dat,
Iactura cum pietate sanctis quæstus est.
Optabilis plerisque prima dignitas,
Iucunda domus, inopsque delectatio:
Caduca falsæ gloriæ felicitas.
At principatus, si sapimus, omne est solum;
Communis ad Thronos sepulcraque est humus;
Ni affectionis carneæ æmulatio
Vexat, videmus dum probos, dum non probos.
Hoc intonare voce plusquam Stentoris,
Nullis honestos dedecus pati probris,
Licet quis illos obruat conuiciis.
Ast improbum ne fingere quidem vnquam iuuat,
Vt Gracculum pennis amictum non suis:
Deformitatem in moribus laudem putat.
Vt præterit qui nunc adest splendor cito,
Omnisque leuitas gloriæ inconstans fugit:
Ac por-

Θρόνοι προσευχαί, καὶ λόγοι καὶ βήματα.
Ἄλλοις προσηνὲς τὸ θρασύγλωσσον στόμα,
Σοφῷ δὲ σιγὴ καὶ γαλήνη καρδίας.
Ἄλλοις ἐραστὸς ὁ φρενοβλαβὴς φθόνος,
Χρυσοῦ δὲ μῆλον ἡ φονοσταγὴς ἔρις·
Τοῖς δ' αὖ γε σεμνοῖς ἡ κατὰ φθόνου μάχη,
Ἔρις δὲ μέχρι τοῦ παράξαι τὴν ἔριν.
Καὶ τοῖς μὲν ἡδὺ τῆς τροφῆς τὸ φορτίον,
Τὸ πρὸς νόσους ὄχημα τῆς ἀπληστίας·
Σοφοὺς δὲ λιμὸς καὶ ποτίζει καὶ τρέφει.
Ὁ τοῖς ὀνείροις μὴ βαρύνων τὴν φύσιν.
Ἄλλους ὁ πλοῦτος ζημιοῖ τῇ προσθέσει·
Σεμνοῖς δὲ κέρδος ἀποβᾶσα ζημία.
Ἄλλοις περισπούδαστος ἡ προεδρία,
Ὁ τερπνὸς οἶκος, ἡ πενιχρὰ τερπνότης,
Τὸ σαθρὸν εὐτύχημα τοῦ νόθου κλέους·
Τῷ δὲ φρονοῦντι πᾶσα γῆ προεδρία·
Κοινὴ γὰρ ἡ γῆ πρὸς θρόνους τι καὶ τάφους·
Εἰ μή τις ἡμᾶς ζῆλος ἐνάρχου πάθους
Δάκνει βλέποντας * ἀξίας ἀναξίους·
Τοὺς σπίντηρες γὰρ ἐκβοήσαι μειζόνως,
Ὡς τῶν καλῶν μὲν * οὐ καθαρτίον ψόγος,
Εἰ καί τις αὐτοὺς λοιδορῶν ἐπικλύσει.
Τὸν δ' αὖ πονηρὸν οὐδὲ μορφῶσαι θέλων
Ὥσπερ κολοιὸν ἐκ πτερῶν ἀλλοτρίων,
Ἔπαινον οἶδε τὴν ἀμορφίαν τρόπων.
Παρέρχεται γὰρ ἡ παροῦσα λαμπρότης,
Καὶ πᾶσα δόξης ἀσταθοῦσα κουφότης,

Ἐκτείνε-

Ἐκτείνεται δὲ καὶ πάλιν συστέλλεται·
Ὥσπερ πονηρὸς ταῖς ἑλίξεσι δράκων,
Δοκεῖ τι πιᾶσαι, καὶ πλέον συστέλλεται.
Ὡς ἂν μάθοιμεν τοὺς ὑπέρφρονας τρόπους,
Ὄφεις νομίζειν, καὶ δρακόντων ἐκγόνους.
Οὕτω παρέρπει πᾶς ὁ τοῦ βίου δρόμος,
Καὶ παντὸς ὄγκου συστολὴ τεθρυμμένη,
Ὡς πομφόλυξ σφύζουσα καὶ φυσωμένη·
Καὶ πρὸς μὲν ὕψος τῷ δοκεῖν ἐπηρμένη,
Εἰ δ' αὖ τι μικρὸν ἐν μέσῳ λεληθότως
Ἢ κάρφος ἢ ψὶξ ἢ σταγὼν παρεμπέσοι,
Ἀνετράπη τὸ κοῦφον εἰς τοὐναντίον,
Καὶ τῇ βιαίᾳ προσβολῇ συνεστάλη.
Ἀλλ' ὦ διαυγὲς ὄμμα τῆς ἐκκλησίας,
Ὁ πατρικὸς νοῦς, ἡ ταπεινὴ καρδία·
Εἰ καὶ πέτῃ γὰρ καὶ τὸν αἰθέρα τρέχεις,
Ταπεινὸς ἦσθα, καὶ συνέρχῃ τοῖς κάτω·
Σὺ δεῖξον ἡμῖν γνωστικωτέρῳ τρόπῳ.
Πῶς ἐστὶν εὑρεῖν ἐκδρομαῖς ἀντιστρόφοις
Τὸ πτωχὸν ἦθος, οὐρανόδρομον φύσει·
Ἐναντίως δέ πως χαμαίζηλος μένει
Ὁ πτωχὸς ὄγκος, καὶ προσηλῶται κάτω.
Ὃς οὐκ ἀκόμψως, ὡς δοκεῖ μοι, καὶ Πλάτων
* Προσεμπεπάρθαι συγγραφῇ τῇ καρδίᾳ,
Ὡς ἔσχατον χιτῶνα τῆς ἁμαρτίας.
Εἰ καὶ κατισχύσει γὰρ ἀνθρώπου φύσις
Ῥίψαι τὰ πολλὰ τῶν παθῶν καλύμματα,
Τὸν φορτικὸν χιτῶνα τοῦ τύφου φέρει·

Βρίθει

Ac porrigit se modo, modo at se contrahit:
Immanis vt spiras draco sinuans suas,
Videtur extendi, sed arctatur magis.
Discamus hinc mores superbos, luridos
Vitare vt angues a draconibus satos.
Prorepit omnis æui cursus hoc modo,
Fastûs & omnis delicatę angustiæ:
Vt bulla saliens & tumore turgida:
Quæ elata in altum cernitur sublimior,
Quod si minutum quid latenter excidat,
Festuca, micave, aut aquæ stilla vnica,
Auertitur leue istud in partem alteram,
Vnde violento cursu in arctum cogitur.
Lumen coruscum Christianorum chori,
Tu mens paterna, cor superbum neutiquam,
Volites per astra quanquam, & adeas æthera,
Te deprimis, congrederis & mortalibus:
Ostende quę compendiosior via
It ad cubile reciprocis excursibus
Inopum quidem morum, at polos penetrantium.
Porro vt plagis contrariis humilis manet,
Et fixus imo pauper est fastus loco.
Hinc non inepte, ceu mea est sententia,
Plato notauit esse cordi alte insitum
Erroris hoc velamen vltimum mali.
Quantum libet enim humana natura valeat
Permotionum proiicere velamina
Pleraque, grauem fastus tamen tunicam gerit:

Demittit

Demittit ac fauces adusque Erebi hoc
malum.
Quin cæteris libidinibus emortuis,
Est fastus expers fati, vt & senii quoque:
Nam morbus hic animum afficit potissimum,
Hoc ægra mens est, pabulum morbi istius
Draconis est virus: sagitta is læsus est
Ista, qua eadem tentat hominem lædere.
Mens namque sicut aliquis Auriga impiger,
Equos iugales regit habenis optime:
Cupidinum permotiones efferas,
Iram cohibet, at ægre fastum comprimit,
Et gestientem continet libidinem
Metu, flagello, quo Ratio domina vtitur:
Ne forte coniurata cum socia mali
Ira, vehiculi turbet Aurigam Logum:
Et inter ambas totus existat lacer
Currus decore fabricatus a DEO.

Desunt reliqua.

EIVSDEM PISIDÆ,

SENARIORVM FRAGMENTA, EX SVIDA ET aliis scriptoribus.

Suidas in voce (Stagirita.)

Ecquos duces tecum aut Stagiritas habens,
In barbarorum arua irruis felicium?

Et in verbo (σφύζω.) i. e. palpito, mico.

Cor tibi micat, Pelide, & animo es ebrio.

Facit

Βέλη δὲ τοῦ μέχρι τῆς ἅδου πύλης.
Μᾶλλον δὲ πάντων τῶν παθῶν νεκρουμένων,
Τῦφος πλουτᾶν οὐδὲ γηράσαι θέλει.
Ψυχῆς γάρ ἐστιν ὡς τὸ πλεῖστον ἡ νόσος,
Καὶ νοῦς ὁ πάσχων, ἡ νομὴ δὲ τοῦ πάθους
Ἰὸς δράκοντος· ᾧ γὰρ ἐβλήθη βέλει,
Τούτῳ πτερώσκειν καὶ τὸν ἄνθρωπον θέλει.
Ὁ νοῦς γὰρ ὥσπερ ἀσφαλὴς ἐπιστάτης
Πώλους ἐλαύνειν συμφυεῖς εἰθισμένος,
Τὰ δυσκεράστητα τῶν παθῶν κινήματα,
Τὸν θυμὸν ἄγχει, τὸν δὲ τῦφον δυσχόλως·
Ἐπιθυμίαν δὲ προσδραμεῖν ἠπειγμένην
Τῇ τοῦ λόγου μάστιγι συστέλλει, φόβῳ·
Μήπως ὁμοφρονοῦσα τῷ συνεργάτῃ
Θυμῷ, ταράξῃ τὸν διφροστάτην λόγον·
Μέσον δὲ * τοῦτον εὑρεθῇ πεφυρμένον
Ὄχημα λαμπρὸν ἐκ θεοῦ πεπηγμένον.

Λείπει τὰ λοιπά.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ

ἴαμβοί τινες παρὰ Σουΐδᾳ καὶ ἄλλοις εὑρισκόμενοι.

Σουΐδ. ἐν τῇ (Σταγγείτης) λέξει·
Ποίους στρατηγοὺς ἡ Σταγγείτας ἔχων
Ἐπῆλθες εἰς γῆν δυστυχούντων βαρβάρων;
Ἐν τῇ (σφύζω)
Σφύζεις Ἀχιλλεῦ, καὶ μεθύσκῃ τὰς φρένας.

Ἐν τῇ

INDEX RERVM ET VERBORVM NOTABILIVM IN Georgii Pisidæ versibus.

Numerus absq; litera Hexaemeron designat: b, *de vanitate vitæ Carmen.*

Vesper

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΙΣΙΔΕΙΩΝ,

κατὰ λέξιν καὶ τάξιν γραμμάτων.

κύκνος,

ΤΕΛΟΣ.

W